

Csuhák György

A magyar nemzet múltja

Szent István király és a magyar államalapítás

A bambergi lovas

Sacra Regni Hungarici Corona

és a

magyar közjogi rendezés kérdései ma

Magyar – nép – kisebbség

Zürichi Magyar Történelmi Egyesület kiadványa

Budapest-Zürich

1999

A szabadság olyan, mint a rabszolga:
ha jól bánysz vele:
életed végéig híven szolgál,
ha meghaltál
könnyeket hullat érted,
s ápolja sírod.
De ha rosszul bánysz vele:
fellázad ellened és megöl.

Ungarisch Historischer Verein Zürich

Csihák György

A magyar nemzet múltja

«

Szent István király és a magyar államalapítás

«

A bambergi lovas

«

Sacra Regni Hungarici Corona

és a

magyar közjogi rendezés kérdései ma

«

Magyar – nép – kisebbség

Zürichi Magyar Történelmi Egyesület kiadványa

Budapest-Zürich

1999

*Élni fog a nemzet,
Amely összetart:
kit önvétke meg nem hódít,
Nem hódítja kard.*

Arany János

A MAGYAR NEMZET MÚLTJA

Az a nép, amely ma a Kárpát-medencében él és magát magyarnak nevezi, abban a formában, ahogy ma előttünk áll - a Kárpát-medencében alakult, "mi tudata" itt lett azzá, amit ma magyarnak nevezünk.

Nyelvünk ragozó (agglutináló), így nyelvünk rokona minden ragozó nyelv: például az ún. finnugor, a török-tatár, az egyes észak-, közép- és dél-amerikai indián, az avar, a hun, a szkíta, az etruszk, a pelazg, az ibér, a régi egyiptomi, a sumér.

A mai magyar népanyagunk számos embertani csoporttal hozható kapcsolatba, de a legnagyobb csoport (54,3 %) belső-ázsiai és kaukázusi, a finnugor típusok aránya 4,6 %. Erősen jellemző ránk a "B", illetve az "AB" vércsoport, ami elüt a többi, mai európai népétől, akik főleg "A", illetve "AB" vércsoportúak. A mai magyarországi kutatók véleménye szerint, a velünk közvetlenül szomszédos népek genetikája a mienkétől nem tér el.

Szellemi és tárgyi kultúránkkal való kapcsolódásunk a többi néphez, kultúrához nem mindenben követi se vérszerinti, se nyelvi kapcsolatainkat. Ezek a kapcsolatok elsősorban az ókori Kelethez és a mai Belső-Ázsiához kötnek bennünket. Az egyértelműen állítható, hogy nem vagyunk se rokontalan, se kis nép. Jelentős embertani rokonságban állunk pl. a gazdag ázsiai türk népekkel, de valamennyi szomszédunkkal is. Nyelvrokaink a finnugor népek is, amelyek legnagyobb testvérünknek tisztelnek, hiszen egyedül többen vagyunk (kb. 15 millióan), mint a többi együtt. Nyelvrokonunk és embertani rokonunk korunk egyik legsikeresebb népe a japán is.

A Kárpát-medencét a Kr. utáni első évezred végén, évtizedeken át kiválóan tervezett és végrehajtott, a kor legmagasabb színvonalán álló hadjárataink sorozatával elfoglaltuk és innen minden irányba végrehajtott, további támadó-védő hadjáratainkkal biztosítottuk Álmós, majd Árpád és a többi vezér főirányításával. Ezen hadjárataink - szinte kivétel nélkül - a korabeli európai államalakulatok valamely vezérének szövetségében zajlottak. Nyugati krónikák szerint, egyes seregtesteink kötelékében avarok harcoltak, sőt néhány fogolylista a spanyol félszigetről arról tanúskodik, hogy hadjáratainkban részt vettek slavok is (akiket később szlávnak neveztek)¹.

Abban a korban egyetlen más nép sem rendelkezett jobb fegyverekkel, jobb hadsereggel, mint mi. Két világbirodalom - a bizánci és a német-római - között, mindkettőt túléltek, a honfoglalásunkat követő 70 év alatt (900-970), minden háborúban mindkettőt megvertük. 862 és 955 között legalább 45 győztes háborút vezettünk ellenük. Ebben az időben - ha követtük volna más népek gyakorlatát - bármely, a Kárpát-medencében akkor élt népet, néhány óra alatt kiirhattunk volna. Mi nem ezt tettük, hanem még védtük is őket további ezer éven át, - ezzel egyedül állunk Európa történelmében. Amikor nyugati támadó hadjáratainkat beszüntettük, - mivel már nem volt rá szükségünk, - akkor az első nyugati támadás 75 év múltán ért bennünket. A keresztény Nyugat viszont 1030-tól - amikor a keresztény királyságunk már 30 éves volt - százötven éven át szakadatlanul támadott bennünket, minden alkalommal azzal a kimondott céllal, hogy bennünket is alá vessenek, beolvasszanak, kiírtsanak, amint előttünk a hunokat és az avarokat

akarták. Csak 1030 és 1064 között tíz nagy hadjáratot vezettek ellenünk. Kizárólag szervezettségünkön és fegyvereink erején múltott, hogy tervük akkor nem sikerült. Újabb kísérletre további ezer évet kellett várniuk, de még mindig élünk.

Honfoglalóink, de inkább hon visszafoglalóink azzal a tudattal jöttek a Kárpát-medencébe, hogy őseik földjére térnek vissza. Álmos és utódai büszkén vallották, hogy Atilla király családjából származnak. Atilla, az akkor ismert fél világ ura, a nyugati Hun Birodalom elsőszámú vezetője volt. Vezéri sátra a Kárpát-medencében állott. A lovasműveltség világában mindig nagyon számon tartották a származást és ha valaki nem tudott fölmutatni legalább 8-10 őst, az jött-mentnek számított. Nagy vezérek, fejedelmi családok 20-25 fölmenőig könnyedén tudtak számolni. Körükben így van ez ma is.

Honfoglalásunk a Kárpát-medencében nagyobb háborúskodás nélkül történt. A honfoglalók sok tekintetben a kor legmagasabb színvonalán állottak, lovasműveltségükből származó, akkor magas-rendűnek számító államszervezettel érkeztek. Tudvalévő, hogy valamennyi ókori, nagy műveltség megalkotói a lovasbirodalmak voltak. Se a honfoglalók, se az akkor itt talált népcsoportok nem tekinthetők letelepedést nem ismert, állataikat terelgető nomádnak. A Kárpát-medence már akkor sem volt alkalmas arra, amit ma nomadizálásról értünk. Az tény, hogy Európaszerte honfoglalásunkat követően terjedtek el a magasabb szintű földművelés elemei, a gazdag táplálkozáshoz szükséges többféle étel, fűszer, az az öltözködési mód, amit ma európainak nevezünk stb. Európában ma már a nők is inkább járnak nadrágban mint tógában; a fehérnemű, a csizma - mind a lovasműveltségből való viselet. Honfoglalásunk idején, a Kárpát-medencében egyetlen szilárd, régebben fennálló egységes szerveződéssel sem találkoztunk. Az akkor itt talált népcsoportok nagy többsége kultúráját, embertani származását tekintve a honfoglalók rokona volt. A Dunamenti bolgár állam is csak csekélyszámú őrséget tarthatott a dél-kelet Kárpát-medencében, a só és az arany termelése és elszállítása biztosítására.

Az őslakók és a honfoglalók igen gyorsan és szinte teljesen zavartalanul egybeolvadtak. A honfoglalók tudása, eszmevilága nem követett dogmákat, de egész társadalmi életüket áthatotta és a kor európai viszonyaihoz képest, magasrendű erkölcsi színvonalat jelentett. Az őslakók keresztények voltak. A honfoglalók ismerték a kereszténységet, nem pogányok, de egyistenhívők, egyneűek voltak. Noha honfoglalásunk idején számos akkor létező vallással kapcsolatban álltunk, a nyugati kereszténységet tettük nálunk általánossá, mégpedig minden más európai népnél gyorsabban lett sajátunk, s eközben egyetlen vértanúról sem tudunk. Gellért püspök egy politikai célú utazása alkalmával esett áldozatul, nem tudni kinek az akaratából és mely céllal. Álmos családja több szentet adott a világnak, mint bármely más család. A nyugati keresztény egyház a magyar fegyvereknek és a Magyarországról származó jövedelmének nagyban köszönheti fennmaradását, majd megerősödését.

Lovasműveltségünkől hozott eszmerendszerünk lényege a harmóniára való törekvés. A nyugati műveltség nagy megrendüléseit, vérengzéseit, forradalmait, háborúit mindig a tökéletességet, a tiszta fehéret kereső és a rosszat, a feketét ki-

záró vallási, filozófiai, faji, ideológiai irányzatai okozták: ókori háborúk, keresztényüldözések, keresztények által való pogányüldözések, keresztes háborúk, válásháborúk, gulágokat és haláltáborokat létrehozó politikai rendszerek. Kálmán királyunk (1095-1116) rendeletben mondta ki, hogy strigák nincsenek. Ez ugyan nemcsak boszorkányt jelent, de minden esetre, nálunk ettől kezdve világi hatóság előtt, szinte ismeretlen volt, az Európa szerte divatos megégetés. Tordai országgyűlésünk 1568-ban, Európában elsőként törvénybe iktatta a vallásszabadságot - Magyarországon válásháború sohasem volt. Végrehajtottunk annyi forradalmat, mint Európában bármely nép, de a mi forradalmaink - mondhatni - rendezettek, fegyelmезettek. Nem mi tehetünk arról, hogy a mi forradalmainkat is véres megtorlások követték.

Kilencszáz táján a magyar állam lakóinak száma egymillió körül lehetett, a többség beszélte azt a nyelvet, amelyet ma magyarnak nevezünk. Az idegen nyelvűek aránya 4-5 % lehetett. Nyelvünk szerkezetét, alapvonásait tekintve azóta lényegesen nem változott, sajátos szellemi és tárgyi kultúránk azóta színesedett, gazdagodott, de főbb összetevőit illetően alig változott és mindmáig az ókori Keletre, illetve Belső-Ázsiába vezet. Ezer táján egy népnek volt Európában saját betűírása a magyarnak, az ún. székely-magyar rovásírás, amely tökéletesebben adja vissza a magyar nyelv hangzóállományát, mind a latinbetűs írás. Jegyezzük meg, hogy a rovásírás a finnugor világban ismeretlen.

Azon ritka népek sorába tartozunk, amelynek sajátos zenei anyanyelve van. Ez kulturálisan, bizonyos mértékben összeköt bennünket minden olyan néppel, amelynek van zenei anyanyelve és az ötfokú. A mi zenei anyanyelvünk sajátos ötfokúságának párhuzamai viszont ma már csak Belső-Ázsiában találhatók.

Ha Európa az Uráltól a brit szigetekig terjed, akkor emberemlékezet óta Európában vagyunk, jelenleg pontosan a közepén. Rokonaink, elődeink, őseink és a hozzájuk tartozó népcsoportok természetesen élhettek, vagy élhetnek ma a világ bármely pontján.

Lovasműveltségünkől hoztuk Európába a küldöttek rendszerén alapuló országgyűlés intézményét és Európa területén első között alapítottunk egységes keresztény államot, amelyet létrehozása helyén, ezeregyszáz éve fönntartunk. A kárpát-medencei haza megszerzésére és megőrzésére, a lovasműveltségben szokásos Vérszerződést kötöttük, amely az írásosan áthagyományozott jogtörténetünk kezdete. Nem tudjuk, de biztosak lehetünk benne, hogy már megkötésekor leírták. Így történelmi alkotmányunk, minden bizonnyal, sok száz évvel régebb, mint bármely más európai alkotmány. Jogtörténetünk további gerincét alkotják Szent István Intelmei (1030), az Arany Bulla (1222) és a Szent Korona-eszme, amely az 1351-es ún. sarkalatos törvényekben már szabatos jogi formában jelenik meg - röviden összefoglalva az alábbiak szerint.

"Sacra Corona radix omnium bonitum et iurium", azaz a Szent Korona minden javak és jogok gyökere. A magyar király - akit a magyar nemzet az országgyűlésben választ - "Caput Sacrae Coronae", azaz a Szent Korona feje, tehát csak a feje. A magyar nemzet "Membre Sacrae Coronae", azaz a Szent Korona Tagja. A kettő együtt a "Corpus Sacrae Coronae", azaz a Szent Korona Teste - vagyis a

magyar nemzet.

A "magyar nemzet" fogalma Európában egyedülálló alkotás, semmi köze, az Európa más vidékein, jóval később kialakított nemzetfogalomhoz. Ha a nemzetet vallási szempontból akarjuk csoportosítani, akkor vannak római katolikusok, reformátusok stb. Ha a nemzetiség alapján csoportosítunk, akkor vannak magyarok, szlávok, németek, oláhok stb. Ha ezen belül pl. a németeket akarjuk csoportosítani, akkor vannak szászok, cipszerek, svábok stb. Ha a szlávokat csoportosítjuk, vannak ruszinok, tótok, szerbek stb.

A magyar állam területe a Szent Korona területe, az állam lakói a Szent Korona polgárai, alkotmánya a magyar történelmi alkotmány - és mindezek megtestesítője a Szent Korona. Így az országban nincs se uratlan birtok, se jogfosztott magyar. Ezért nincsen se hontalan, se kisebbségi magyar. A magyar bíróságok ítéletüket 1945-ig a Szent Korona nevében hozták. A nemzet által szabadon választott királyra a koronázással csak a Szent Korona jogainak gyakorlását ruháztuk, a király pedig esküt tett az alkotmány betartására. A Szent Koronával a magyar király olyan főkegyúri jogokhoz is jut, amelyekkel még a német-római, vagy a bizánci császár se rendelkezett. Mert a magyar király apostol, akárcsak a római pápa. Például a mi I. László királyunk akkor alapította a zágrábi püspökséget, amikor a német-római császár mezítláb, zsákruhában zárandokolt Canossába, amiért főpapokat mert - egyáltalán, csak - kinevezni!

"Sacra Regni Hungarici Corona" - Magyarország Szent Koronája nem vallási fogalom, hanem a hagyomány által megszentelt évezredes jelvénye a magyar államiságnak. Sacra és nem sancta, mint az Isten, a Szent Szék, a szent Atya, a szentek stb. Nem az uralkodó (rex), hanem az ország (regnum), a magyar állam folyamatos fennállásának a jelképe. Ezen eszmerendszer kialakulásában nyilván szerepe volt annak is, hogy a magyar királyokat, akik származásukat Atilla királytól, majd Űgektől és Álmostól vették, még az idegenek is szentnek tekintették.

Anonymus, aki tudós pap volt, azt írja Álmosról, - aki még nem volt keresztény - hogy "... a Szent Lélek ajándéka jutott neki ..." Házából származó királyaink is gyakran emlékeztek szent elődeikre, akik közül akkor még csak egy volt a római egyház szentje.

Ezt a koronát - közjogi keretben - Európa történelmében először I. István királyunk ajánlotta a Boldogasszonynak, amely följánlást, ugyancsak közjogi keretben, eddig háromszor megismételtük. Így az ország az Istenanya tulajdona: Regnum Marianum.

Mivel az egyetemes magyar nemzet, cselekvőképessége és jogképessége birtokában, szabályos közjogi keretben ezekről a dolgokról másként még nem döntött, ezért a Szent Korona jogfolytonossága fennáll mindmáig. Ezen közjogi helyzet megváltoztatására nem jogosult sem a mai magyar országgyűlés, sem a mai, csonka hazában élő egyharmadnyi ország népe. Ez a közjogi helyzet.

Mindazok, akik a honfoglalással, a Vérszerződéssel, vagy későbbi közjogi aktus eredményeként a magyar nemzet tagjai voltak, vagy lettek, egyúttal nemesek is. Így lehetséges, hogy Magyarországon még a 19. század elején is minden 21-ik ember nemes volt; ez a szám a franciáknál 108, a cseheknél 828. A magyar ne-

mes nem azonos azzal a kizsákmányoló réteggel, amely jellemző a nyugati típusú feudalista államokra; abban az értelemben feudalizmus Magyarországon soha nem volt.

Országunkban a hivatalos nyelv 1846-ig a latin volt, így nyelvi szempontból az ország minden lakója egyforma helyzetben volt. A történelem során, minden irányból igyekeztek hozzánk a legkülönbözőbb népek. Vonzotta őket a magyarok gazdagsága, a rendezett jogi és állami viszonyok. Hazájukból nemegyszer saját vérengző uraik elől menekültek hozzánk. Valamennyi itt élő, vagy később beköltözött nép megtarthatta szokásait, jogrendjét, nyelvét és élvezhette hazánk szabadságát, biztonságát. Harcolniuk is csak ritkán kellett, aminek az lett a következménye, hogy mára ezek a népek a Kárpát-medence egyes vidékein a magyarokkal szemben számcszerű többségbe kerültek.

Honfoglalásunk során fokozatosan elfoglaltuk a Kárpát-medence egészét, majd a gyepűhatárokat kitoltuk az Enns folyóig, a prágai medencéig, délen Durazzo (ma Dures) és Fillippopolis vonaláig, a többi irányban pedig a Kárpátok előteréig. Az első évezred végére a gyepűt nyugaton több szakaszban (976-ban pl. Melk-ig) visszahúztuk, nagyjából oda, ahol Pannónia nyugati határa volt, ami nagy valószínűség szerint Szkítiának is a nyugati határa lehetett. Árpádi parancsra, a mai Horvátország területén áthaladva, birtokba vettük az Adria partján Spalatot (ma Split). Kadocsa népével elfoglalta Rascia (az akkor Szerbia) és Durazzo (ma az albániai Dures) közötti területet. Ettől kezdve az Adria keleti partja többször kifejezte azt a kívánságát, hogy a Szent Koronához tartozzon. A Fekete-tengert a középkorban jó ideig Magyar-tengernek hívták, ahol már annak idején is csak az avarok engedélyével lehetett hajózni.

Dalmácia kb. Kr.e. 180-tól a görögökkel szövetséges terület Demeter idejéig, kb. a Kr.u.-i 7. századig. Halála után Dalmácia egyesült Horvátországgal Croatia néven. Az időtől fogva egyforma törvénnyel, jussal és szabadsággal éltek. A horvátokat Heraklios császár (575-641) az avarok ellen hívta a Kárpátoktól északra fekvő ősi telephelyükről azzal a céllal, hogy odatelepítésük révén elzárja az avarok kereskedelmi útját a délről jövő árucikkek elől. A horvátok bevándorlása kb. száz évig tartott. Elsőként egy törzsük érkezett öt férfi és két nőtestvér vezetésével. Mikkola, az ismert finn tudós, ezek nevét avarnak véli. Tomislav 915-ben már horvát királynak mondja magát. Az utána következő horvát királyok sorát II. István zárja, akivel 1091-ben kihalt a horvát uralkodóház. Ugyanebben az évben az ország Szent László birtokába esett, majd 1102-ban Kálmánt a horvátok királyukká koronázták. Később megosztott Magyarország, Velence és a Török Birodalom között. Sclavonia - ma Szlavónia - régen Alsó- és Felső-Sclavónia volt és a horvátországi bántól függött. 1083-tól a Szent Korona területe, lakói a vendek is, akiket leghelyesebb - talán - a keltákhoz sorolni. Cumánia - Moldva és Havasalföld - a Kárpátoktól a Dunáig, az Olt vizétől Tatárországig terjedt. Lakói a fekete-kunok, akik Árpád szövetségesei voltak és segítették a honfoglalást. A 13. században a tatárok elől Kötöny királyukkal IV. Bélához jöttek, később keresztények és derék magyarok lettek. Tatárok elmentek, Béla a hazájukban maradt kunokat is birodalma alá vette és vajdák által igazgatta. Egész Cumániát összekapcsolta a Magyar

Birodalommal. Servia, - mint a Római Birodalom részének - Mésia volt a neve, új nevét a letelepedett servusoktól kapta. Salamon király vette el a görögöktől Nándorfehérvárral együtt és bírtuk a 15. századig, amikor oszmán hatalom alá került. Ráma - keleti határa Servia, nyugaton a Velencei-tenger, északra Bosnia, délen Montenegro. Ma Hercegovina a neve. Hercegovinától északra van Bosznia és délen Montenegro Albániáig. Mindhárom terület lakói az igen régi illír-trák nép leszármazottai. Mindhárom területet az oszmánok szakították el tőlünk. Erről a területről indultak, valamikor a Kr.u.-i 8-9. században a mai román nép ősei is, akikről említés a Kárpát-medencében, az első hiteles oklevélben 1202 és 1209 közötti időből származik. Honfoglalásunk után Bulgária egy része is hatalmunkba esett, de elvesztettük 1396-ban a nikápolyi csata után, egészen a várnai csata után 1444-ben. Hunyadi Mátyás iparkodott visszaszerezni sikertelenül. Lodoméria - 888 táján önálló ország volt, 1025 táján orosz befolyás alá került, majd a 12. században független lett és egyesült Haliccsal. Galícia - (Gácsország, a középkorban Halics) - először szintén önálló volt, a 9. században a Kijevi Fejedelemséghez tartozott, a 12. századtól lengyel birtok. III. Béla 1188-ban átmenetileg elfoglalta mindkettőt, majd házassággal kapcsolatos öröklés folytán I. Lajos királyunké lett, de a lengyelek nem adták oda. A 13 Szepes vármegyei és 3 szepességi, Zsigmond által elzálogosított várossal Mária Terézia szerezte vissza vér nélkül, ám a mi Gácsországunkat Ausztriához csatolta Galícia néven.

A Kárpát-medence déli, nyitott előtérben, az előbb említett igényterületeink és a Kárpát-medencei belterületünk közé, mintegy ütköző területként szerveztük a Szörényi, a Bodonyi, a Kucsói, a Barancsi, a Macsói, a Sói és az Ozorai Bánságot.

A bánságok északi határa nagyjából a Szörényvár-Galambóc-Nándorfehérvár-Sabác vára és tovább a Száva folyó vonala volt. Az itt jelzett határokon belüli területet a Szent Korona népe, kb. a 11. században kitöltötte. A honfoglalásunkat követő századokban a Magyar Királyság Európa egyik igazi nagyhatalma volt. Nem volt Európában nagyobb jövedelmű úr, mint a magyar király. Európa sószerűségletének nagy részét tőlünk vette. Az Új Világ fölfedezéséig innen származott Európa arany- és ezüst-behozatalának 80-90 %-a. Nyugat-Európa vágóállat-szükségletét még a török időkben is főleg mi fedeztük. A terület és a népesség nagyságát tekintve Európában a harmadik legnagyobb állam volt a miénk.

Egészséges fejlődésünket a Török Birodalom előretörése akasztotta meg. Európa keresztyénei magunkra hagytak már a tatárok elleni harcban is - sőt, királyunkat Babenberg szomszédja elfogta és megzsarolta. A török ellen több mint 150 évig tartó szakadatlan harcban, minden tekintetben teljesen elvéreztünk. Török testvéreink hiába nevezik fővárosuk főújtját a török-magyar barátság útjának: eddig egyetlen esetben sem álltak mellénk.

Midőn a török ereje hanyatlóban lett, európai szövetség verte ki hazánkból, választott Habsburg királyaink alatt. A felszabadító háborúban - egyes források szerint 49 % volt a magyar királyi erő és 51 % a német-római császári. A háború során iszonyatos méretű magyarirtás folyt. A Habsburgok hazánkat fegyverrel vett országuknak tekintették. Közigazgatásilag számos, kisebb területre osztották, tel-

jes, végleges egyesítésére többé nem került sor. Királyságuk alatt ütközött össze hazánkban a keleti lovas és a nyugati városépítő műveltség - az ellentmondásokat soha nem sikerült áthidalni.

Az igazi keresztény II. Rákóczi Ferenc, szabadságharca a majtényi síkra hanyatlott. Széchenyi, Kossuth, Petőfi szabadságharca Világost és Aradot hozta. És a velünk sok száz éve együtt élő népek gyűlölködését. A ruszinok még Rákóczi leghűségesebb katonái voltak. 1848-ban még a tótok nagyobb része velünk harcolt. Felső-Magyarország németajkú lakossága mindig velünk volt. Ám, hiába volt Szemere Bertalan Európa első nemzetiségi törvénye 1849-ben, majd Deáké és Eötvösé 1868-ban - ellenségeink nem adtak időt megvalósításukra. Az 1867-es kiegyezés még felcsillantotta a reményt, de a gyűlölség hamar kiobbantotta az első világháborút, amelyet egyedül mi veszítettünk el, noha a bécsi közös minisztertanácsban ellene szavaztunk.

A trianoni békeparancs aláírására országgyűlésünkben sorsolással kijelölt két képviselőnk fegyveres örök kísérték az aláírásra. Országgyűlésünk, amelyben akkor jelen voltak az elszakított területek képviselői is - tehát az egyetemes magyarság teljes jogú képviselője - ebben a tárgyban azt az egyedüli és azóta nem módosított határozatot hozta, hogy ezt a békét soha el nem ismerjük.

A békeszerződésben, Európa eddigi történetében egyedülállóan, minden tekintetben teljesen tönkretettek, elcsatolták az ország lakóinak a felét, területe kétharmadát. A határok megvonásának csak a szomszédok mohósága és a kufárok szakmai színvonala szabott határt. Gyakorlatilag elpusztították az ezeréves, keresztény magyar államot és körülöttünk létrehoztak egy sor olyan országot, amelyek soha nem léteztek és napjainkban esnek szét.

A török megszállás után, az 1797. évi campoformioi békében I. Ferenc Dalmáciát a magyar király jogán kapta vissza, azonban nem hazánkhoz, hanem az osztrák tartományokhoz csatolta. Mária Terézia magyar királynő 1779-ben Fiumét kerületével a Szent Koronához csatolt külön testté nyilvánította. Nagy Lajos idején már olyan hajóhaddal rendelkezünk, amely méltó ellenfele volt Velencének. Raguzában született 1377-ben a világ első vesztegára. A Raguzában 1322-ben alapított gyógyszerár csak öt évvel volt fiatalabb Európa első gyógyszeráránál, amely Pozsonyban alapítottatott 1317-ben és még ma is működik. A múlt század végén, a fiúmei kikötő hullámgátjai 25.000 kg színezüstbe, az összes kikötői létesítmény 30 tonna színaranyba került nekünk. A kikötőben 170 hajó kiköthetett és művelethezhetett egyszerre, vágány-hálózatán 5600 vagon közlekedhetett egyidőben, raktárházaiban 1000 vagon árut lehetett elhelyezni. A kikötő forgalma 1871-ben 165.000 tonna volt, forgalma 1913-ig 1070 %-kal nőtt. 1914-ben már 123 hajónk járt a tengereket Ausztráliáig, 235.285 bruttóregisztertonna úrtartalommal. A közös magyar-osztrák haditengerészet Európában a hatodik, a világon a nyolcadik helyet foglalta el, állománya nagyobb-részt a Szent Korona országai-ból került ki, német nyelvű csak 16,3 % volt. Utolsó flottaparancsnoka vitéz nagybányai Horthy Miklós volt. 1915-ben kezdte meg tevékenységét az "Első Magyar Tengeralattjáró Gyár", amelynek készítményeit még a dán királyi hadi tengerészet is vásárolta. Az első világháború végén a győztesek elvették egész tengerpartun-

kat az összes, általunk épített létesítménnyel. Csupán elvett hajóink értéke száz vagon színaranyat tett ki.

Nem választhattunk a II. világháborúban való részvételünket illetően sem. Szomszédaink magatartása kikényszerítette részvételünket. Nem tehettünk más-ként, engednünk kellett a német nyomásnak. Így is, Európában legtovább védjük szabadságunkat, függetlenségünket, aminek számos más népcsoport is hasznát vette.

Elveszett az ezeréves magyar állam egész területén 1944 március 19-én, amikor a Harmadik Birodalom katonái elfoglalták a maradék egyharmadot is. Állami vezetőinket elfogták, bebörtönözték, vagy menekülni kényszerítették. Így is hét hónapra volt szükségük ahhoz, hogy olyan erőket segítsenek kormányra, amelyek szívesen együttműködtek velük. Ezt sokan helyeselték, mert akkor már világos volt, hogy nincs más választás: a másik oldalon ugyanis az internacionalista kommunizmus állt.

A háború után sokáig tartotta magát a vád, hogy mi voltunk az utolsó csatlós, ami persze valótlan állítás.

Az sem felel meg a történelmi valóságnak, hogy a két világháború között Magyarország diktatúra, vagy fasiszmus lett volna. Diktatórikus rendszer talán csak Szálasi kormányzasi ideje alatt volt, de akkor már hét hónapja a Harmadik Birodalom megszállása alatt álltunk. Horthy idején a nyilas-keresztes párt tagjait börtönbe zárták. Eközben Ausztria emelt karral fogadta Hitlert, Tiso diktatórikus szlovák államot hozott létre és elsőként fölírta a trianoni szerződést, Romániában Antonescu fasiszta irányzata került hatalomra, tőlünk délre pedig a Csetnik és az Usztasa uralkodott. Ezen országok diktatúrát vezettek be, még a Harmadik Birodalom által való megszállásuk előtt. A fasiszta diktatúra szülőhazája Olaszország.

A kommunizmus idején is egyedül a mi nemzetünk volt a rab: a többiek a második világháború győztes hatalmaiként, szovjet megszállás nélkül tartották fenn a kommunizmust országukban. Két szocialista ország között egyetlen háború volt: a miénk 1956-ban, ami meghozta a kommunizmus európai méretű bukását. A nyugati határt is mi nyitottuk meg először és a brandenburgi kapuhoz is mi vittük a kulcsot Berlinbe.

Sajátos magyar forradalmunk első szakaszát, fegyveres harcunkat 1956-ban az idegen katonai túlerő leverte. Az 1968 január elsején bevezetett gazdasági reformunk, mint forradalmunk második szakasza, első, egyedülálló a maga nemében. A nyolcvanas évek végére, forradalmunk harmadik szakasza, a társadalmi átrendeződés is bekövetkezett és a történelmi ország egyharmada fölszabadult az idegen katonai elnyomás alól.

Azóta tagadhatatlanul, jelentős előrehaladás történt általában, azonban naiv az a hit, hogy a fejlődés visszafordíthatatlan és minden, önműködően a jó célt szolgálja. A Szovjetunió és korábbi birodalma összeomlása után, a pozitív irányú fejlődésbe vetett remény - eddig csak remény maradt. A kezdeti reménykedés és az azt követő csalódás alapja három tévedésben leledzik.

Az első tévedés: *az államgazdaság magánosítása termékeny, versenyszellemű piacgazdasághoz vezet.* Ez a feltételezés figyelmen kívül hagyja, hogy a szovjet-

birodalmat monopóliumok uralták. Ezeknek a szövetkezeseknek az egyszerű magánosítása nem annyira egymással versenyző piaci résztvevőket, hanem inkább magántulajdonú monopóliumokat hoz létre, amelyek élődsi módon, az állam és a közösség kárára gazdálkodnak. A népgazdasági és az üzemgazdasági hátrányok mellett, így súlyos lelki károkat is okoznak, mivel sok ember szemében lejáróját a magángazdaságot.

A második tévedés: *szabad választások demokráciát eredményeznek*. Kétségkívül, a szabad választás a demokrácia szükséges, de korántsem elégséges feltétele. A demokrácia az erőszak nélküli hatalomváltás lehetőségét jelenti. Ez megköveteli annak lehetőségét, hogy a választáson olyan emberek is nyerhessenek, akik az addigi politikai csoportokon kívül álltak. A szovjetbirodalom számos területén, a hatalom régi birtokosai értették annak módját, hogy addigi hatalmi helyzetüket fölhasználva, a tömegtájékoztatási eszközök fölötti hatalmuk révén, a régi vezetők kicserélése alig történjen meg.

A harmadik tévedés: *a szovjet birodalom látványos összeomlásának és az azt követő időszaknak relatív nyugalma biztos alapokról tanúskodik*. Ennél a következtetésnél figyelmen kívül marad az a tény, hogy az érintett lakosság igen nagy részének hiányzik a politikai életben való gyakorlat és megszokta, hogy tétlenül tudomásul vegye a politikai vezetők határozatait. Állítólagos kiegyensúlyozottság és folyamatosság elhitése nem takar mást, mint politikai elnyomást, de minden esetre egy bizonyos fokú csendes visszahúzódást, ami abból a megfontolásból táplálkozik, hogy a politika menetére amúgy se lehet hatással lenni.

Az 1997-es esztendőben megemlékeztek arról, hogy az amerikai Marshall-terv ötven éve indult, s mai értékben 88 milliárd dollárt tett ki. A szovjetbirodalom összeomlása után, az amerikaiak nem voltak hajlandók Kelet- és Közép-Európának - ezen terv mintájára - segílyt nyújtani. Az amerikaiak szerint, most a sor Nyugat-Európán van.

Intézmények, mint az Európai Újjáépítési Bank, Moszkva hajdani szövetségeseinek eddig 50 milliárd dollárt jutattak. Ehhez jön a magánberuházások összege, amit 45 milliárdra becsülnek és az, amit a németek az egykori NDK-nak jutattak.

Mai nyomorúságunk oka tehát nem a nyugati pénzügyi segítség elmaradásában keresendő.

Összefoglalva. Megítélésünk szerint, nemzeti metafizikánk belefűlladt Szent István komplexumunkba és a kereszténységhez való viszonyunk félremagyarázásába. E kettős aranyiga alatt nemzetünk legjobbjai tépték, marcangolták önmagukat és egymást ezer éven át. A végszót történelemírásunk máig nem meri kimondani, pedig kézenfekvő a helyzet. Mi, testileg és lelkileg szabad magyarok, mint világ-részünk (Eurázsia) egyik legnagyobb hatalma, nyugati keresztények lettünk és mindent megteszünk azért, hogy Európa befogadjon bennünket. Ezer éven keresztül véreztünk - tudatosan - Európáért és harcoltunk, többnyire vérkonaink ellen. Nincs még egy nemzete Európának, amely több kitűnő találmányt, ideát, intézményt, tudóst, művészt, sportolót adott, mint a miénk. Nemzeti vagyonunkból csaknem minden ami mozdítható, a többi európai néphez került. Európa keresztényei végül úgy elvették hazánkat, a Kárpátok medencéjét, hogy nekünk egy tal-

palatnyi szabad föld se maradt. A kereszténység fölvétele árán, szűk ezer évvel tudtuk meghosszabbítani európai állami létünket. Tanulságos innen visszapihantani az megtett útra.

Nem tudni, hány jó magyar varkocsos feje hullott le, midőn a kereszténységet - bármely más európai népnél gyorsabban - fölveltük, de nagy vérengzés volt. Árpád családja - nagy bizonyossággal mondható - megszegte a Vérszerződést, mert úgy kiirtotta a honfoglaló vezérek közvetlen utódait, hogy Szent István idejére már csak az egy Ajtony maradt. Károly Róbert királyságát is már csak egy ember, Csák Máté vonta kétségbe a Vérszerződés jogán. Az országot ellepték az idegenből hozott urak, így a magyarság már az első Árpád-házi királyaink alatt egyszer és mindenkorra elveszítette saját nemzeti felső vezető rétegét, s azóta is idegenek vezetik. Az új urak azonban máig se érnek fel a honfoglaláskori vezetők színvonalára. Egy történelmen keresztül annyi fáradságot se vettek maguknak, hogy minden előny és gazdagság élvezete közben, legalább a vezetéshez szükséges minimális ismereteket elsajátítsák. Hunyadi Mátyás első tette volt, hogy országunknak új vezetőket adott a tisztán magyar, köznemesi rétegből, halála után pedig éppen ezeket az embereket igyekeztek eltüntetni az új és az egykori hatalmasok. Álljon alább egy példa a vezetők tehetetlenségéről és annak következményéről - a régebbi időből, hiszen újabb példát bárki tud eleget.

Amikor Batu kán Muhinál meglátta a felvonuló pompás magyar hadakat, kiadta a parancsot a visszavonulásra. Ám, amint ez a félelmetes magyar sereg első haditettét elkövette, azaz letáborozott, az éles szemű, kitűnő hadvezér azonnal megállapította, hogy ezt a hadat megveri, mert vezetése csapnivaló. Háromszáz év elegendő volt a tehetségtelen, új magyarországi vezetőknek, hogy tönkretegyék a világ legjobb hadseregét.

A következményeket ismerjük. A magyar királyt a keresztény Nyugat semmivel se segítette a tatár invázió ellen, sőt, amikor a muhi csatából menekült, Babenberg szomszédja - aki trónját a magyar fegyvereknek köszönhette - elfogta és megzsarolta. IV. Béla királyunk, a tatár kán követeit nem fogadta, hanem kivégeztette - mert ő a nyugati keresztényekhez és nem ázsiai vérkonaihoz húzott. Nem lehet véletlen, hogy az Arvisura, ezt a Bélát árulónak nevezi, miként az se lehet véletlen, hogy a magyar fegyverek történelmünk során két alkalommal voltak a legjobbak a világon: Árpád honfoglalása és Hunyadi Mátyás uralkodás idején.

Honfoglalásunkat követően a pápaság kardja, a német-római császár, 150 év alatt 20 hadjáratot indított ellenünk. A cél mindenkor azonos volt azzal, amit az ügynevezett² Nagy Károly tűzött ki 791-804-ig az avarok ellen, amikor is az avar vezetők ezreit fölakasztatta, kincseiket pedig elrabolta és Európa-szerte szétosztogatta. Azt viszont bizánci és bolgár krónikákban fennmaradt avar forrásból tudjuk (pl. Suidas Lexikon), hogy az avarokat nem Nagy Károly kardja, hanem saját erkölcsi romlásuk győzte le. Addigra már az avarok se voltak a becsület, a barátság és a bátorság népe. A pápák közül mindmáig mindössze négy nevezhető a magyarok barátjának: II. Szilveszter, III. Callixtus, XI. Ince és XII. Pius - és hogy mit tettek Mindszentyvel, arra elég csak hivatkozni. Rajtuk kívül ezer éven át

egyetlen nyugati történelmi személyiség bennünket igazán komolyan nem vett. Vaskos történelmi elemzések százait írják, s meg sem említene bennünket ott, ahol Hollandiának, Csehországnak, Dániának komoly helyet szentelnek.

Történelmünk tiszta és becsstelenségmentes, királyságunknál csak Szent Péter széke régebbi és állandóbb, de a Nyugat nem tudja, mi a különbség köztünk és a cigányok között, s bennünket Európa legrégibb alkotmányának és legelső parlamentarizmusának megalkotóit, a szabadság szimbólumát az egész világ szemében, orosz dzsidásokkal szabadított föl - az utolsó száz év alatt háromszor is. Ennek elviselhetetlen terhe és kínja alatt sikoltanak föl történelmünk minden korszakában tisztánlátó szellemeink, a kelet-nyugatot tisztán és hazug illúziók nélkül szemlélő legnagyobb magyarjaink, akik így jutnak el a magányosság és az árva nemzet gondolatához. A szemek még ennyi tapasztalat után sem nyílnak meg, amikor pedig a súlypont érezhetően és láthatóan tolódott Ázsiába.

Tisztánlátásunk érdekében alaposan meg kellene vizsgálni, hogy mit jelent számunkra Európa, pontosabban a Nyugat, és ez mennyire keresztény? Versaillesben megbukott metafizikai fikciónk, és ez rá kellene szorítson bennünket erre a vizsgálatra. A hazában a sorozatos katasztrófák akadályozzák a békés értékelő munkát, emigrációnk pedig nem több, mint az önmarcangoló haza árnyékának a tükörképe.

Egyáltalán volt-e és van-e szüksége a magyar szellemnek arra, hogy a nyugatit vagy a kereszténységet közvetítő közegen át kapja? Például Mindszenty József, vagy Márton Áron mögé, szinte felekezeti különbség nélkül felsorakozott magyar millióknak a példája mutatja azt is, hogy nem a Nyugatnak van közvetíteni valója mifelénk, hanem mi vagyunk képesek közvetíteni, akár kereszténységet is a Nyugat felé, mert nincs még egy olyan nép az úgynevezett nyugati világban, amely ekkora mértékben magáévá tette volna az igazi kereszténység fogalmát. A világ harangjai a mi keresztény tettünk emlékét éneklik minden délből.

Az 1956-os és a nyolcvanas-kilencvenes évek istenarcú magyar forradalma pedig világ csodája, a magyar nemzeti géniusz újabb föllángolása.

Jegyzet

- 1) Lothar Greil, Slawenlegende. 3. kiadás, Wiernsheim 1982, pp. 40, 41.
Helmold von Bosau, Chronica Sclavorum (A rabszolgák története) című, 12. századi mű, első német fordításában, a 19. század elején jelenik meg a slav szó szláv formában. Innen számítható a szláv szó létezése.
- 2) Wilhelm Wagner, Asgard and the Gods: The tales and Traditions of our Northern Ancestors. London 1884, p. 119.
A későbbi leírásokban Carolus Magnus (magyarul Nagy Károly) szerepel, de az első forrásokban a neve Cara-ulu, ami a régi török nyelvekben „fekete madár” (esetleg sas stb.), ami arra vezethető vissza, hogy szülőanyja avar hercegnő.

SZENT ISTVÁN KIRÁLY ÉLETMŰVE ÉS A MAGYAR ÁLLAMALAPÍTÁS

A tárgyat a következő három kérdéscsoportban tárgyaljuk:

1. *Európa politikai földrajza és hatalmi helyzete az első évezred fordulóján,*
2. *A Kárpát-medence népeinek etnikai embertani képe,*
3. *István király néhány fontosabb tette. Mit jelent az Egyház szempontjából István király szentté avatása.*

Előadásomban bőven meríték az Egyesületünkben folyó munkák eredményeiből, mindenek előtt Mehrle Tamás, Fribourg Egyetemének teológia professzora, a nemrégiben St. Pöltenben elhunyt Götz László, kitűnő őstörténészünk, Henkey Gyula kecskeméti antropológusunk és Érdy Miklós New York-i orientalistánk munkájából. Györffy György „István király és műve” c. könyvét (Gondolat, Budapest 1977) alapvetőnek tekintem – Györffy nem tagja Egyesületünknek.

A közismert tényekkel legföljebb csak érintőlegesen foglalkozom.

Aki valamelyest is foglalkozik a magyar történelemmel, hamarosan rájön, hogy a magyar történelmet magyar szempontból soha nem írták meg. A fennmaradt, legrégebbi történelmi munkák fölött is máig nagy viták dúlnak. Megállapítják, hogy valamely csoport érdekében íródtak.

Súlyos gond ez, hiszen minden nemzet saját történelmi tudatában él. Amely nemzet történelmi tudata zavaros, az torzarcú társadalmakat hoz létre. Ha pedig egy nemzet elveszíti történelmét, az vele veszíti jövőjét is. .

Nem tartható véletlennek, hogy történelmünk nagy fordulópontján álló I. István királyunk, a magyar történelem talán legtöbbet vizsgált, vitatott személyisége, a körülötte zajló viták szenvedélyessége történelemtudományunkban talán a leghevesebb. A dolog magyarázata abban lelhető, hogy nem kevesebbbről, mint európai létünkéről van szó.

Lehet arról vitatkozni, hogy a Kárpát-medence lakossága ezer táján mennyire volt keresztény. Az azonban nehezen vitatható, hogy Szent István korában vált a magyarság a mai értelemben vett keresztény európai kultúra fő erősségévé - nyilván e nagyteknélyű, európai formátumú papkirályunk aktív közreműködésével.

Vessünk most egy pillantást Európa politikai térképére és hatalmi viszonyaira, az első évezred fordulója táján.

I.

A Kárpát-medencében ma élő népek egyike sem vezethető vissza, a 895-öt megelőző időre. Az kétségtelen, hogy Álmos, illetve Árpád honfoglaló népe itt jelentős avar népességgel ötvöződött. Az azonban kérdéses, hogy ezek a népek magukat magyarnak nevezték-e? A többség minden esetre magyarul beszélt. A többi európai nép kiformalódása is csak ezt követően vette kezdetét, s a néppé válás folyamatában a 10. századtól létrejövő politikai kereteknek volt döntő szerepük. A 10. században a bajor, a sváb, a frank és a szász még nem olvadt össze egységes német nemzetté; a porosz balti nyelvű pogány nép volt, az elbai szláv törzsektől

keletre lakó polyák lengyel és a Krakkó körül lakó viszlyán (fehér horvát) még ugyanúgy nem egyesült egy lengyel néppé, mint ahogy 950 táján a keleti szláv-ság különféle törzsekből állt, és a rúszok eltérő, skandináv nyelven beszéltek. A 9. században a Kárpát-medencébe benyomult szomszédos bajorok, morvák és bolgárok, akik az avarok után átmenetileg uralkodó réteget alkottak, a magyar honfoglalás nyomán eltűntek, a "dunai szlovén" és avar kori ogur-török köznép pedig beolvadt a magyar köznépbe. A hajdan avar uralom alatt élt gepidák, akik több más germán törzsszel együtt thuat nevet viseltek, beolvadtak a kelet-magyarországi szláv-ságba, amit bizonyít, hogy a magyarok a thuatból eredő tót népnévvel a Kárpát-medence szlávjait nevezték, a Dráván túl és Erdélyben egyaránt. A 3. században ide költözött gepidák is elenyésztek a 10. századig, a még régebben itt lakott és elköltözött rómaiak és a pannonok, hunok utódai is felszívódtak az utódokban.

Európa mai országai közül, ezer táján, Anglia, Franciaország (a nyugati frank királyság) és Olaszország helyén számos kis királyság és hercegség állt, Spanyolország nagy részén a córdobai kalifáság uralkodott.

Magyarország szomszédja volt északon az akkor Krakkó körül éppen formálódó Lengyelország, keleten, a nagy eurázsiai pusztán gyorsan alakuló és letűnő lovasbirodalmak népei, délen a meggyengült Bulgária, és a politikában jelentéktelen szerepet játszó Horvátország és Szlovénia, akkori nevén Croatia, illetve Sclavonia. A nyitott déli magyar határon szervezett gyepük, majd a későbbiekben ezekből kialakított Ozorai, Sói, Macsoi, Barancsi, Kucsói és Szörényi bánság századokon át elég erősnek bizonyult a határ fedezésére. Jegyezzük itt meg, hogy a 9. század végén Hüleik fiai, Kadocsa és Zoárd árpádi parancsra behatoltak a bizánci birodalomba; Filippopoliszig és Durazzoig (ma Dures). Zuárd birtokba vette ezt az adriamenti területet és egész népével ottmaradt.

Nyugati szomszédunk a 843-as verduni szerződés után alakult keleti frank birodalom volt, amely kezdeti zilált állapotában ismételten kérte a keleti lovasok, így a magyarok támogatását. Megszilárdulása I. (Nagy) Ottó (936-973) uralkodási idejére esik, aki 962-ben meghódítva Itáliát, római császárrá koronáztatva magát, újra létrehozta a 800-ban már egyszer az úgynevezett Nagy Károly által alapított Német-Római Birodalmat.

Álmos, illetve Árpád honfoglaló népe, mezőgazdasági kultúrája szempontjából ideális területre költözött, országa katonailag minden irányból jól védhető volt - politikailag viszont egy nagy vákuumba került -, ami előre vetítette a következő évszázad tragédiái árnyékát.

Mind a nyugati hunok, mind a nyugati avarok birodalmi központja a Kárpát-medence volt, az Árpádok magukat tudatosan Atilla király leszármazottainak, országukat Atilla örökségének tekintették.

A római birodalom széthullását követő időben a hun világbirodalom is szétesett. Az európai térségben a hunok helyére az avarok léptek, akik két tűz közé kerülve hamarosan felmorzsolódtak.

Büzzantinoszba (később Konstantinápoly, ma Isztambul) Constantinos császár 330-ban helyezte a római birodalom székhelyét. Theodosius császár halála (395)

után a birodalom két részre szakadt. Így kerültek az avarok két világbirodalom - a Német-Római és a Bizánci Császárság - ütközőterébe, sorsukat az u.n. Nagy Károly 791-től 804-ig ellenük folytatott háborúja pecsételte meg, amelynek során vezetőiket fölakasztották, kincseiket elrabolták, és Európa-szerte széthordták. Mennyivel nagyobb lett ez a veszély, amikor Cerularius konstantinápolyi pátriárka 1054-ben elszakadt Rómától!

A magyarok országa a kettészakadt egyház - sőt: a két birodalom ütközőterében állt. Céljaik és módszereik az avarok elpusztítása óta mit sem változott.

E témakört lezárandó megállapíthatjuk, hogy Európa területén az első egységes és keresztény állam, amely több mint egy évezredes alapítása óta napjainkig folyamatosan fennáll, a magyarok alkotása. A képviselőten alapuló országgyűlés rendszerét, amit ma parlamentarizmusnak nevezünk, szintén a magyarság hozta Európába a lovasműveltségéből. A létrehozás nagy művét nem köthetjük egyetlen ember személyéhez, de azt kijelenthetjük, hogy a mű befejezése, Szent István királyunk korára esik.

Ezek után vizsgáljuk meg a Kárpát-medence népeinek etnikai embertani képét.

II.

Megbízható adatokkal csak a mai népességet illetően rendelkezünk Henkey Gyula kiváló tudományos munkássága eredményeként. Adatai ma már több mint 30 ezer ember vizsgálati adataira épülnek - tudomásunk szerint ez világviszonylatban is egyedülálló teljesítmény. Hiányossága, hogy az egyébként kifogástalan mintavétel, a Kárpát-medence közepére összpontosul. Azok a vidékek, amelyek a török pusztításától kevesebbet szenvedtek, a mintában aránylag kisebb súlyúak.

Henkey adatai szerint, a mai magyar népesség több mint fele (54,3 %) a belső-ázsiai turanid, pamiri, kaszpi és mongolid (46,2 %), valamint a kaukázusi (8,1 %) típusba sorolható (összesen $46,2+8,1=54,3$ %). Ez igen nagyfokú antropológiai egységességet jelent. A népesség másik fele számos kisebb antropológiai csoport között oszlik meg, ezen belül vannak a finnugorok is, arányuk az összeshez 4,6%. Megjegyzendő, hogy a Kárpát-medence peremvidékein végrehajtott - sajnálatosan kevés - adatfelvétel esetén a törökös típus eléri a 85%-ot. Viszont, a tudatosan kiválasztott sváb, sokác, bunyevác mintán belül is a törökös arány megközelel, számos esetben meghaladja az 50%-ot.²

Ezek az adatok lényegesen eltérnek Bartucz Lajos korábbi (1938) adataitól,³ ám Bartucz mindössze néhány száz ember adatával rendelkezett.

Minél messzebb megyünk az időben vissza, adataink annál bizonytalanabbak. Tudjuk, hogy még nemrégiben régészeink az Álmos-Árpád népének honfoglalása korából származó sírokat nagyrészt szlávnak minősítették. Ez a nézet ma már nem tartható, hiszen az összehasonlító vizsgálatok eredményeként mára már egyre jobban elkülöníthetők a honfoglalást megért avarok és egyéb, alapvetően antropológiailag szintén nagyrészt a törökös típusba sorolható népek régészeti emlékei a szórványosan előforduló szláv és más egyéb népcsoportok, például a szarmaták emlékeitől.⁴

Margarita Primas, a Zürichi Egyetem Östörténeti Intézetének vezetője szerint a Kárpát-medencében a mai napig négyezer éves antropológiai folyamatosság van.⁵

Ez a népesség, az újkőkorból, a bronz- és rézkorszakban Ciprusról, Krétáról, 2500-ban (Trója pusztulása után) Anatóliából érkezett a Kárpát-medencébe. Ez utóbbiak létét Tóth Tibor⁶ a Kr. e. 1900-ból datált szigetszentmiklósi tükkel bizonyítja. Az urnasiros népek, a tengeri népekkel, valamint a délről jövő illyrekkel együtt, feltétlenül igen jelentős számú embert hagytak itt. Ugyancsak Tóth hivatkozik J. H. Breasted-re⁷, aki szerint „....nem vakmerőség az avarokat a hikszoszokkal kapcsolatba hozni”.

A sok-sok bizonyíték közül csak kiemelve említjük meg, hogy Nemeskéry János és Gáspárdy Géza hazánk mai embertani vizsgálata során⁸ a turanid, a pamiri és az előázsiai típus előfordulását 69,7%-ban adja meg. A csiszolt kőkorból és a rézkorból is mediterrán a többség; a szittyák keleti mediterrán jellegegyüttessel gazdagították népünket. Ez a típus annyira jelentős volt hazánkban, hogy a Kr. u. 12. századból fonyódi, és Kr. u. 15-16. századi koponyákon Nemeskéry szerint⁹ a mediterraneum túlsúlya volt jellemző.

Nézzük ezek után a magyar lakosság létszámát Álmos, illetve Árpád népének jövetelekor:

	Őslakos	Bejövő	Összesen
	ezer fő		
Bartucz Lajos szerint	800	600	1400
Györffy György szerint	600	400	1000
Kiszely István szerint	600	300	900

Ezek középértéke egymillióegyszázezer fő.

A régészet és az antropológia megállapítása szerint tehát a Kárpát-medence népessége a honfoglalás korában, és mind a mai napig döntő mértékben törökös, tehát besző-ázsiai eredetű. A jelző-gén vizsgálatok kezdeti eredményei is ebbe az irányba mutatnak.¹⁰ Tudvalévő, hogy az embertan szolgáltatja a leginkább állandó és megbízható adatokat a történelem segédtudományai közül - a jelzések évezredek átig változnak. Hasonlóan a zenetudomány adataihoz. Bartók és Kodály óta tudjuk, hogy egyes népeknek - így a magyarnak is - sajátos zenei anyanyelve van, amely szintén évezredek túlmutat.

Nem így a nyelv, amely változékony, sőt cserélhető. Ezért aztán meglepő, hogy míg a 15-17. századi német, francia vagy angol nyelvemlékeket le kell fordítani a mai nyelvre, addig a mi Tinódi Sebestyénünk, Balassi Bálintunk csodálatosan kiművelt nyelven, sajátos magyar versformában szól hozzánk. Az Ó-magyar Mária-siralomról (1280-1310) már fordítása korában megállapították, hogy szebb, mint a latin eredeti. Ne feledjük, hogy Magyarországon a latin volt a hivatalos nyelv 1846-ig.

Miután az antropológusok megállapították, hogy az ugorokhoz semmi közünk, a finnek pedig a nyelvészek által konstruált finnugor őshazából kivonultak 1979-

ben¹¹ nyugodtan megállapíthatjuk, hogy a Kárpát-medence népessége a 47. szélességi fok alatt kialakult, Belső-Ázsiából, illetve a Földközi-tenger keleti medencéjéből származó népekkel töltődött fel az évezredek során. Ott találta Bartók a magyar népdalok párhuzamait, oda mutat népművészetünk, saját betűírásunk a rovásírás, amely a Folyamközből és Egyiptomból kiindulva, föníciai, pelazg, etruszk vonalon az ősi turk írással párhuzamosan alakult és lett a magyar sajátja.

Ezt az utat követi eredetmondánk a három helyen fennmaradt csodaszarvasunk legendája, ezt erősítik saját középkori krónikáink, de a kínai, perzsa, arab, örmény, grúz és bizánci krónikák is. És a korabeli európai források. II. Sylveszter pápa III. Ottó császárhoz írott levelében Istvánt, mint a szkíták vitéz királyát említi.¹²

A nagy lovasműveltségek Csendes-óceántól az Atlanti-óceánig terjedő birodalmi természetesen etnikailag számos, különböző népet fogtak össze. Gótz László "Keleten kél a nap"¹³ c. őt kötetes magyar őstörténeti munkájában a történelmi segédtudományok, de mindenek előtt a régészet eredményeinek nagy, nemzetközi áttekintésével bizonyítja, hogy mai ismereteink szerint Európa és Nyugat-Ázsia mai népességének túlnyomó többsége, végső fokon, az elő-ázsiai kőrézkori és korai fémkori ősi műveltségek túlszaporodott népességének mintegy négyezer éven keresztül. (kb. Kr. e. hatezer és kétezer között) hullámszerűen, többszörösen ismétlődött gyarmatosítása útján, ezekből a közel-keleti etnikumokból ötvöződött és alakult. E tömeges elő-ázsiai kirajzások régészetileg pontosan követhetők és igazolhatók Európa és Nyugat-Ázsia legnagyobb részében (az említett népek kitűnő hajósok is voltak), kivéve a magas északot, vivén magukkal kultúrájukat, génjeiket. Ezen, a nyilván kölcsönösen érvényesülő hatás alól egy nép sem vonhatta ki magát, így eleink sem, bárhol éltek, alakultak. A meghatározó elem ebben a kölcsönhatásban nyilván déli volt, hiszen kulturáltságban messze meghaladta az egész időszakban az északiakat. Ez, a főleg régészeti lelethelyzet igen nagy mértékben igazolja a közelmúlt nagy indogermanista nyelvésze, N. S. Trubeckoy herceg elméletét¹⁴ az indogermán nyelvek úgynevezett areális nyelvsvölvetség voltáról, amely szerint az indogermán nyelvek nem genetikusan, leszármazásbeli rokonságban állnak egymással, hanem sok, különböző nyelvből alakultak ki az idők folyamán, hosszas, szoros kapcsolatok nyelvi következményeiként, amelyek során a szomszédos nyelvek kölcsönösen kiegyenlítődték, kisebb-nagyobb mértékben közös nyelvi elemeket alakítottak ki. A jelek szerint azonban ez a nyelvkialakulási elmélet nemcsak az indogermán nyelvekre érvényes, hanem a többi úgynevezett nyelvcsaládra is. Ilyen szempontból tekintve aligha van nagyobb jelentősége annak a tudományos vitának, hogy a pártusok, a médek, a szkíták és még néhány szteppeli lovasnép, amelyeket általában iráninak mondanak, valóban iráni nyelveken beszéltek-e.

Miután Trubeckoy óta az indoeurópai nyelvtudomány fokozatosan fölszámolta a múlt századi tévedéseit, végleg tarthatatlanná váltak a finnugor nyelvészek által kreált őshaza elméletek, amely egyébként is mindössze egy tudománytörténeti szálladék. Az utolsó negyven év irodalmában hét uráli, finnugor és ugor valamint egy külön finn őshaza ismeretes.¹⁵

Hagyjuk a nyelvészekre annak eldöntését, hogy mely népekkel és mióta beszé-

lünk azonos szerkezetű nyelvet, hogy melyik nép kitől, mikor és milyen körülmények között vett át bizonyos szavakat. Azt azonban nyugodtan megállapíthatjuk, hogy a nyelvészek a magyar nyelvben egyetlen úgynevezett szabályos hangzováltozást sem tudnak kimutatni.

A finnugor-uráli nyelvészek közössége megrekedt a 19. sz. végi indogermán fejlődési fokon, ám azt is tudni kell, hogy az 1940-es évek végére elvetették a fokváltakozás elméletét és tagadták, miszerint a hangzováltozások kivétel nélküli törvényszerűségbe foglalhatók; hangsúlyozták, hogy a hangzováltozások terén csak tendencia állapítható meg, s ez a magyar nyelvtörténet írásos szakaszaiból is igazolható.

Nyelvünk szerkezete - amióta ismerjük - nem változott, és igen nagyfokú rokon-ságot mutat a legősibb, erősen ragozó nyelvekkel.

Minden jel arra mutat, hogy az a nép, amelyik ma a Kárpátok övezte Hazában él és magát magyarnak nevezi, egyenes leszármazottja egy eurázsiai ősnépnek, nyelve a legrégebbiek közé tartozik. Műveltsége a nagy eurázsiai lovasműveltségek egyenes folytatása.

Itt pedig kanyarodjunk vissza Szent István királyhoz, aki ezt a népet és ezt a kultúrát próbálta a tőlünk nyugatra élő, gyalogos népek, városépítő kultúrájával összehétközíteni. Emberfeletti vállalkozás - emberfeletti következményekkel.

Soroljuk most fel István királyunk néhány fontosabb tetteit, és vizsgáljuk meg, hogy mit jelent az Egyház szempontjából, István király szentté avatása.

III.

Árpádházi Szent István született 970-975 körül valószínűleg Esztergomban és elhunyt 1038. augusztus 15-én. István ugyan apja és anyai nagybátyja után a Stephanus (görögül, "megkoszorúzott") nevet kapta, családja és a nép Vajk (törökül "hős", "bátor", "bajnok") néven emlegette. Koronázásának napja 1001. január 1-jére tehető. A római katolikus egyház szentjei között tisztelet, kanonizált ünnepe szeptember 2. Élt körülbelül 68 évet, uralkodott 37 és fél évig.

Első királyunk életéről három legenda maradt ránk, a harmadik úgynevezett nagy legendáról tudjuk csak, hogy ki írta: Hartvik püspök, Kálmán király kérésére.

Történelemírásunk legfontosabb tetteiként sorolja fel a következőket:

1. a magyarság végleges letelepítését a Kárpát-medencében,

2. a kereszténységre való végleges áttérítést, a magyarországi egyházi szervezet alapjai lerakását,¹⁶

3. Géza külpolitikája folytatását, a külső függetlenség biztosítását,

4. belföldön a királyi trón megszilárdítását,

5. vármegyék szervezését-, de legalábbis a már előzőleg működött területi szervek korszerűsítését,

6. a királyi udvari szervezet kialakítását,

7. a feudális társadalmi berendezkedés bizonyos elemei bevezetését (pl. magántulajdon). Ennek kapcsán a társadalmi rétegződés új irányba való terelését,

8. az állami kincstár és pénzverés megszervezését,
9. az "Intelmek"-et¹⁷, amelyben megalapozza a Szent Korona-eszmét.¹⁸ Ezzel hidat ver az írásosan áthagyományozott jogtörténetünk két alappillére a Vérszerződés és az Aranybulla között,
10. a Szent Korona - és ezzel Magyarország - feljánlását közjogi keretben¹⁹ a Boldogasszonynak (vagy Nagyasszonynak).

Nincs a magyar történelemnek még egy személyisége, kinek nevéhez ennyi nagy horderejű tett kötődne.

A továbbiakban nézzük meg, hogy mit ért a katolikus egyház a szentté avatás alatt, melyek a szándékai, amikor valakit szentnek deklarál? Hogy ezt megérthessük, nem szükséges, hogy mindenben osszuk az egyház hitét, csak tudomásul kell vennünk, mi az egyház hite a szentté avatás kérdésében.

A szentté avatás nem azonos a pogányoknál gyakorolt apotaozissal. Például egyes római császárokat haláluk után istenné magasztosítottak, köztük olyanokat is, akiknek élete egyáltalán nem volt épületes.²⁰ Még valamit kell előljáróban megemlítenünk. A szentté avatás senkit sem tesz szentté. Ha a pápa valakit szentté avat, akkor az illetőt nem szentté teszi, hanem létező szentségét hivatalosan elismeri, deklarálja. A szentté avatás nem nagyobbítja a szentté avatottnak mennyei boldogságát, csak a hívők előtt kinyilvánítja szentségét. Az egyház felelőssége tudatában, kijelenti, hogy valaki - aki már meghalt - szentként tisztelhető.

Az egyháznak nem kellett külön kitalálnia a szentek tiszteletét, ez szinte magától adódott. Kezdetben csak a vértanúkat tisztelték haláluk után, azaz azokat, akik a hitükért meghaltak.²¹

Szent Pál nem egyszer az összes hívőt szentnek mondja, tágabb értelemben, de az egyház aztán megszorította e fogalmat. Minősített értelemben csak az a szent, aki az életszentségnek különleges jelét és példáját adta, akinek kimagasló, a szenvedésben is helytálló, heroikus erényei vannak. Kezdetben általában ott tisztelték, ahol meghaltak, lassanként aztán tiszteletük más egyházakra is kiterjedt. Az apostolok tisztelete, Szent Xisztus, Szent Lőrinc, Szent Ciprián tisztelete már az első századokban szinte általános volt.²² Az üldözések megszűntével a szentek kultusza tovább fejlődött. A 4. századtól kezdve nem vértanúkat is szentként tisztelték, olyan keresztényeket, akik a keresztény erényeket hősiek fokban gyakorolták. Az egyház ettől kezdve még nagyobb gondot fordított arra, hogy csak olyanok részesüljenek a szentek tiszteletében, akik erre valóban érdemesek.

A szentté avatás újabb fejlődési fokot ért el, amikor a római pápa hatáskörébe vonta a szentté-, illetve boldoggá-avatás jogát. Mintegy ezer éven át a helyi püspökök kezdeményezésével és jóváhagyásával történt a szentté avatás. Tagadhatatlanul visszaélések is történtek, amikor egyes püspökök túl könnyen tették magukévá a hívő nép kívánságát. A pápai hatalom is megerősödött és lehetővé tette, hogy a szentté avatás ne csak a pápa hallgatolagos jóváhagyásával, hanem kifejezett akaratából történjék. A 11. század pápái egyre többször kijelentették, hogy a szentté avatást megelőző vizsgálat a Szentszéket illeti. Végül III. Sándor 1170-ben kelt konstitúciójában megszabta, hogy ezentúl csak a pápa avathat valakit szentté.²³ Jobban megkülönböztették egyben a boldoggá avatást és a szent-

té avatást.²⁴ A boldoggá avatás annyit jelent, hogy egy meghalt keresztényt egy kisebb körben egy-egy egyházmegyében vagy szerzetesrendben tisztelni lehet, a szentté avatás az egész világra terjedő tiszteletét hagyja jóvá. E fejlődés éppen Szent István századában követhető nyomon. Szent István szentté avatása 1083-ban úgy történt, hogy László király a püspökök jelenlétében István ereklyéit az oltárra emelte. Szent László szentté avatása már a pápai követ, a király és a bíboros jelenlétében történt 1192-ben. Szent Margit szentté avatásának az elindítása-kor 1276-ban, az előzetes vizsgálatokat már a pápa küldöttei folytatták. Szentté avatására azonban csak 1943-ban került sor.²⁵

Itt jegyezzük meg, hogy I. István óta az a király, akit a magyar választ és a Szent Koronával koronáz, az az Egyház szempontjából apostol - miként a pápa. Nem egyszerűen főkegyúr, mint a többi keresztény király. A magyarság szempontjából viszont a király csak "Caput Sacrae Coronae", azaz a Szent Korona feje. Csak a feje. Mert a Szent Korona tagjai "membre Sacrae Coronae" a királlyal együtt alkotják a Szent Korona testét „Corpus Sacrae Coronae”. Ez a Szent Korona-eszme lényege, amely a mintegy ezer évi fennállásával egyedülálló az egész keresztény műveltségben. Az idézet az ösiségi törvényből való (1351).

Ezek előrebocsátásával próbálunk megfelelni arra a kérdésre, hogy az egyház mit is akar jelezni a szentté avatással. Az egyház szentnek tartja magát. Nem oly értelemben, hogy az egyház minden tagja, vagy a vezetősége szent. Az egyház szent, amennyiben mindazokkal az igazságokkal és kegyelmi eszközökkel rendelkezik, amelyek tagjait az életszentségre vezethetik. Az egyháznak önmagáról alkotott felfogása módosul, fejlődik és a különböző korok más és más keresztény feladat elé állítják a hívő embert.²⁶ Érthető, hogy az egyház kezdetben inkább csak vértanúkat, aztán remeteket, aztán püspököket és királyokat, most lehetőleg a világban angazsált keresztényeket avat szentté. Amikor tehát feltesszük a kérdést: mit jelent az egyház számára Szent István szentté avatása, akkor a kérdést így kell megfogalmaznunk, melyek István királynak azon keresztény vonásai, amelyeket az egyház ki akart emelni abban a korban?

A 10. században az egyház elérte, hogy Nyugat-Európa népei keresztények voltak, mégpedig a keresztény uralkodók akciója révén. Ez nem jelenti azt, hogy ezek az uralkodók mind szentek voltak - az egyház nem is avatta őket mind szentté - nem is jelenti, hogy hitükbe néha nem vegyült bele nem-keresztény, babonás felfogás is. De felismerték, hogy népüknek az egyházzal való kapcsolatából sok jó származik. Igazi szimbiózis fejlődik ki egyház és állam közt. Hogy ez a szimbiózis veszélyt is jelentett az egyház számára, az nyilvánvaló. Fennállt a veszély, hogy az Egyház túlságosan a földi dolgok irányítását ragadja magához, vagy pedig túlságosan az uralkodók hatása alá kerül. A 11-12. század invesztitúra harcai mutatják, hogy ez a veszély nagyon is reális volt. Szent István idejében ezek a feszültségek még nem éleződtek ki. A keresztény országokban egyetértettek abban, hogy a pápa, mint a legfőbb krisztusi tekintély birtokosa kinevezze a császárokat, királyokat. Az uralkodók nem ellenezték, hogy a pápa szentesítse hatalmukat, ők maguk kívánták e szentesítést, mert ezáltal saját hatalmuk megerősödött, mintahogy vice-versa, a pápák is annál jobban tudták érvényre hozni legfőbb hatalmu-

kat a hit és a vallás terén, ha az uralkodók segítségére számíthattak.

Lássuk, most, hogy Szent István hogyan viszonyult a kereszténységhez és mit tett a kereszténység érdekében? Először is - anélkül, hogy csökkenteni akarnánk István érdemét - meg kell állapítanunk, hogy a magyarok már jóval előtte jutottak kapcsolatba a nyugati és a keleti azaz bizánci kereszténységgel. A magyarok bejövetele előtt a Kárpát-medencében lakók nagy része keresztény volt, főleg a bizánci kereszténységhez tartoztak, de nem volt igazi egyházi szervezetük. Viszont a nyugati szláv hercegségek lakói megtérítését már a 8. században a bajorok kezdték. A morva hercegségbe a bizánci császár küldött két misszionáriust, Cirillt és Metódot, akik hamarosan a pápa szolgálatába álltak, latin rítus szerint, de szláv nyelven miséztek. A honfoglaló magyarok szükségképpen érintkezésbe jutottak ezekkel a keresztényekkel. Nyugati hadjárataik is kapcsolatba hozták őket a keresztényekkel, hazajövet magukkal hoztak keresztény foglyokat, mert a Lech mezei csata után hazánkba jött misszionáriusok sok keresztény nyugati szolgát találtak a magyaroknál.²⁷ A nyugati források, ha le is írják a magyarok kíméletlenségét, mégsem mondják róluk, hogy a vallás elleni gyűlölet vezérelte őket, sőt csodálkozva állapítják meg, hogy ezek a "félig vad emberek" mily tanulékonyan hallgatták a nyugati papokat. Talán azt is mondhatjuk, hogy a magyarok ösvallása is egy bizonyos diszpozíciót jelenthetett a kereszténység felvételére. A lovasnomád vezérek tekintélye és hivatástudata egy vallásos világképben gyökerezett. Elismertek egy legfőbb égi istent, akinek a földi képviselője, eszköze és a közösség számára az égi segítség biztosítása a fejedelmi dinasztia volt. Másrészt nem ismertek szigorú dogmákat, és ezért a hit dolgában inkább toleránsok voltak és befogadóképesek a keresztény vallás igazságai iránt. A Lech mezei vereség azt a belátást is megérlelhette egyekben, hogy az ellenfél hite jobb és erősebb, mint a övéké.²⁸

Bizonytalan még, mikor jöttek az első misszionáriusok a magyarokhoz. Annyi biztos, hogy az ország keleti részének a hadnagyai bizánci kereszténységgel jutottak kapcsolatba. Tudjuk, hogy Bulcsú horka elment bíborban született Konstantinos császárhoz, megkeresztelkedett és patrícusi rangot kapott. Ugyanígy tett Gyula. Gyula keresztény maradt, Bulcsú ismét visszatért a pogányságba. Bulcsú hitehagyásának tudható, hogy a bizánci kereszténység nem tudott nálunk megerősödni.²⁹ Amikor Géza fejedelem 970 körül a magyarság élére került, ez volt a helyzet. Vannak történészek, akik feltételezik, hogy már Taksony kereste volna a nyugati kereszténységgel való kapcsolatot.³⁰ Annyi biztos, hogy a pápa 963-ban Zacheus püspököt a magyarokhoz küldte, de nem tudjuk, hogy Magyarországra érkezett-e.³¹ Géza már határozottan a nyugati kereszténység felé orientálódott. Felesége Sarolta ugyan Gyula leánya volt, és ezért bizantinus keresztény, de Géza mégis a német fejedelmektől kért térítő papokat. Ezek 972 körül meg is érkeztek (Wolfgang!). Már egy évvel később magyar követek jelentek meg Quedlingburgban és megegyezést kötöttek Nagy Ottóval. A császár utódja II. Ottó egy Pilgrim nevezetű passzauai püspököt bízott meg a magyarok megtérítésével. Kettőjüknek a terve volt, Magyarországnak a passzauai püspökséghez való csatolása, és a birodalomba való bekebelezése.³²

A misszionáriusok megkeresztelték Géza testvéröccsét Mihályt és 975-ben fiát Vajkot, aki a keresztségben a passzaui egyház védőszentjének a nevét, Istvánt kapta.³³ Mivel II. Ottót a belső birodalmi zavarok lekötötték, nem tudta az erősen politikai érdekű megtérítést végrehajtani. Géza maga nem volt száz százalékos keresztény. Mihály öccse még kevésbé. A somogyi Tar Szerén és fia Koppány is feltehetően pogány maradt. Géza politikai képességére vall, hogy felismerte, hogy pusztán passzív magatartással nem tudná a németek hódító törekvését megakadályozni. Ezért pozitíven igyekezett bekapcsolódni a keresztény nyugati kultúrkörbe.³⁴ Ha inkább Bizánc felé orientálódott volna - Cerularius konstantinápolyi pátriárka 1054-ben szakad el Rómától - Magyarország szintén a szakadár-ságba sodródott volna és feltehetően nem került volna el az elbalkánizálódását és elszlávosodását.³⁵

A történelem a Habsburgoknak tulajdonítja általában azt a diplomáciai ügyességet, hogy hatalmukat a házasságok révén nagyobbították. Ezt már az Árpádok is tették: Géza felesége Gyula leánya volt; István felesége, Gizella, leánytestvére volt a bajor fejedelemnek, aki később II. Henrik néven kerül a császári trónra. Géza leánya a lengyel vitéz Boleszló felesége lett, a másik leánya a bolgár trónörökös felesége. István fia, Imre felesége egy görög hercegisasszony, és István Orseolo Ottó velencei dogével házасította össze saját húgát, akiknek fia Péter lett azután István első utóda. Istvánnak egy másik húga pedig Aba Sámuelnek lett a felesége.

Nagy fontossága van még annak a körülménynek is, hogy a császári házzal rokon Adalbert Magyarországra is eljött. Géza örömmel fogadta és rábízta fia, István nevelését. Adalbert - aki később vértanúként halt meg - lelkesedő és lelkesíteni tudó hite hatalmába kerítette Istvánt. Tudjuk, hogy az Istvánnal egyidős későbbi III. Ottó császár is Adalbert lelkes tanítványa volt.³⁶

Géza 997-ben halt meg, miután utódjának fiát jelölte és így mellőzte azokat, akik a régi felfogás szerint igényt tarthattak volna a fejedelemségre. Istvánra súlyos örökséget hagyott. István nem is tehetett mást, mint hogy apja politikáját folytassa. De nem is akart mást tenni, ő már benső, hitbeli meggyőződésből akarta Magyarországot erős keresztény állammá tenni és politikai függetlenségét biztosítani. Még apjánál is jobban felismerte a kettős veszélyt: egyrészt, a pogányság feléledése az országban a nemzet egységét és benső erejét veszélyeztette, másrészt a németek hódító törekvései a nemzet függetlenségét tették kérdésessé. Mindkét veszélyt érélyes és szerencsés kézzel elhárította.

Mikor apja meghalt, jogköre gyakorlatilag nem az egész Kárpát-medencére, hanem az Árpádok nyugati törzsi területére terjedt ki. István tehát azon volt, hogy hatalmát megerősítse és kibővítse. Koppány, aki pogány volt, vagy legalább pogány érzelmű maradt, mint az Árpád nemzetség elsőszülött fiának a leszármazottja, egyrészt magának követelte a hatalmat, másrészt, pogány szokás szerint Géza özvegyét, Saroltot akarta feleségül venni, s végül hadat indított a király ellen: István seregével - amelynek a vezére a német Vecelin volt - legyőzte Koppányt. Az ütközetben Koppány maga meghalt.³⁷ István Koppány holttestét felnégyeltette, az egyik csonkot Esztergom, a másikat Győr, a harmadikat Veszprém kapujára tüzet-

te és a negyediket Erdélybe küldte. Ezáltal egyrészt arról tett tanúságot, hogy anyja becsületét megvédte - Sarolt a néhai Gyula leánya és az ifjabbik Gyula testvére volt - másrészt jelezte, hogy Erdélyt is országához tartozónak tekinti.³⁸

A második fegyveres akciója - csak a legfontosabbakat említem - Erdély megszerzésére irányult. Gyula és családja ugyan bizánci keresztény, de a lakosság lényegében pogány volt. Ajtony, aki Marosvárott székelt, pogány volt. István 1003-ban; tehát már megkoronázása után, legyőzte őket. Ajtony meghalt, Gyula fogságba került, majd a lengyel fejedelemhez, vitéz Boleszlóhoz menekült. Gyula két fia azonban, Baja és Bonyha a Duna mentén kapott birtokot.³⁹ 1010-ben István vitéz Boleszlótól visszaszerezte az általa elfoglalt területeket a Morva és a Vág folyó vidékén.⁴⁰

Harmadik katonai akciója a besenyők ellen irányult, akik keletről támadva Erdélyt fenyegették. A legenda szerint István álmában megtudta, mikor akarnak támadni, megelőzte és legyőzte őket.⁴¹

Végül még egy fegyveres akciót kell megemlítenünk, amely István élete vége felé, Imre halála után történt. Szent István egyedüli közvetlen rokona Vazul, azaz Vászoly volt. István nagybátyjának, Mihálynak a fia. István nem tartotta ezt a könnyűvérű fiatalembert alkalmasnak arra, hogy utódja legyen és ezért húga és Orseoli Ottó fiát, Pétert jelölte utódjának. Vászoly lelkében még pogány volt, ezért bérelte fel az orgyilkost. István megbocsátott a felbérelt gyilkosnak, aki bocsánatot kért, a merénylet szerzőit, köztük Vászolyt is, megvakíttatta a kor szokása szerint.⁴²

A pogányság veszélye István halála után is megmaradt sokáig. Péternek, István közvetlen utódjának, meggyült a baja Vatával, Viskével, Bolyával, Bonnhával, I. Andrásnak és I. Bélának másokkal, de ez már nem tartozik ide.

A másik veszély ellen István szintén sok körültekintéssel, diplomáciával és sikeresen védte meg nemzete önállóságát. Ez azért volt nehéz, mert egyrészt a nyugati kereszténység kultúrközösségébe akart lépni, másrészt ez a kultúrközösség nagyrészt a németek birodalmi érdekeivel egybefonódott. Istvánnak annyiban előnyös volt a helyzete, hogy felesége révén sógorságba került bajor Henrikkel, a későbbi II. Henrik császárral.⁴³

István nemzete önállóságát azáltal akarta biztosítani, hogy királlyá koronáztatja magát. Csak két út mutatkozott, vagy a német császártól kéri a koronát, és akkor csak fejedelem lesz (akárcsak a cseh és a lengyel fejedelem), és függő viszonyba kerül a német birodalomtól. Vagy a pápától kéri a koronát, és akkor király lehet. A pápától való függésben akkor senki sem látott hűbéri viszonyt.⁴⁴ Maguk a császárok is, mint Nagy Károly, a pápának a legfőbb lelki hatalmával párhuzamba állították saját politikai hatalmukat, amivel együtt járt, hogy népeik a császár hűbéresei lettek. Nos az ezredfordulókor egy rendkívül kedvező konstelláció adódott István számára. III. Ottó lett a császár és II. Szilveszter a pápa.⁴⁵ Kettőjük közt a lehető legbensőbb egyetértés uralkodott. A pápa azelőtt nevelője volt Ottónak, és épp Ottó segítségével került a pápai trónra. Ők nem a császárság birodalmi koncepcióját képviselték, hanem - talán bizánci hatás is volt ebben - a népek felletti római jelleget: a renovatio imperii romani, volt a jelszó.⁴⁶

E felfogás szerint a császár, akárcsak a pápa, népek lelki összetartozását és békés együttlétét biztosítja, és a pápával együttesen irányítja politikailag független népek sorsát. Állítólag ebben az időpontban kérte István a királyi koronát és meg is kapta. A pápa ezt nem tette meg a császár beleegyezése nélkül, annál is inkább, mert III. Ottó ekkor Rómában tartózkodott. Később a koronaszerezés már nem ment volna oly simán, mert noha István sógora, II. Henrik még fenntartotta elődje eszméjét (1020-1024), az ő utódai, II. Konrád és III. Henrik ismét feladták a római imperium gondolatát, és visszatértek a nagyottói birodalmi koncepcióhoz. II. Konrád még István életében 1030-ban próbálta meghódítani Magyarországot, de István csellel a császár seregét a Fertő mocsaraiba fullasztotta és egészen Bécsig nyomult.⁴⁷ István utódainak is még sokáig kellett majd a németek ellen a nemzeti függetlenségért küzdeniük, ami nagyon nehéz volt, mert a pogányság elleni harcban és az egymás elleni vetélkedésben mégiscsak a németek segítségét kérték.

Ezek után már megmondhatjuk, miért avatta az egyház István királyt szentté, azaz mit jelentett István király szentté avatása? A szentté avatás feltételezi az életszentséget. Mégsem elég kimutatni, hogy István az egyház felfogása szerint szent volt, hogy hívő, imádságos lelkű férfiú volt, hogy bőjtölt és indulatain uralkodott - ez általában minden szentről elmondható. Az a kérdés, mi volt az egyháznak akkoriban egy szent királyról való koncepciója, amelyet István király mintegy megtestesített.

Az akkori keresztény uralkodók mind elismerték, hogy méltóságukat Istentől az egyház által kapták, és hogy a kereszténység terjesztőinek és védelmezőinek kell lenniük. A pogányságban látták a hit legnagyobb ellenségét. Tehát az egyház irányítása mellett a pogányok megtérítését kellett tervbe venniük és esetleges támadásait akár fegyveres erővel is visszaverni.⁴⁸ Az a nézet is általános volt, hogy az egyszerű, tudatlan népet kényszerrel is kell az igaz hitre vezetni, mintegy kiskorúnak tekintve felette gyámságot gyakorolni. Ahogy a szülő a kis gyermeket bizonyos dolgokra kényszeríti, néha meg is bünteti, mert tudja, hogy mindez a gyermek javára válik, úgy kell az uralkodónak is a néppel bánnia. Minden kereszténynek kötelessége ugyan az egyházat védeni, de a keresztény uralkodó a szent olajjal való felkenés és megkoronázás által mintegy szentségi felhatalmazást és küldetést kapott, hogy a kereszténységet védje, terjessze.⁴⁹

Nos, ha Istvánt e szempontból nézzük, akkor el kell ismernünk, hogy a keresztény uralkodó minden sajátosságával rendelkezett. Ott, ahol alig egy félszázada pogány magyarok éltek, neki sikerült egy keresztény országot teremteni, határait minden irányban megszilárdítani, a pogányok lázadását - saját rokonait sem kímélve - letörni. S mindezt nem pusztá politikai számításból tette - amint részben még apja -, hanem a keresztény hit szent meggyőződéséből. Ezt a római szentszék is bizonyára külön értékelte. A római szentszék is bizonyára fontosnak tartotta, hogy István nem a német birodalomból származott, s Európa keleti részén erős keresztény országot teremtett. Magyarország - mondják majd később - a nyugati kultúra védőbástyája, de hogy azzá válhatott, Szent Istvánnak köszönhető.

Az akkori kor embere nem volt pacifista, nem voltak pártok, amelyek naiv mó-

don egyoldalú leszerelést követelnek és antimilitarista propagandájukkal Európa dekadenciájának az útját egyengetik. Becsülték és élvezték az életet, de nem tartották a legfőbb értéknek. A keresztény életeszményért hajlandók voltak áldozatot hozni s másoktól is megkívánták, hogy áldozatot hozzanak. Nem megalkuvó oportunistákat csodáltak, sziklaszilárd hősöket tiszteltek. István egyénileg komoly, erélyes, testben edzett férfi volt, értett a kardforgatáshoz, kitűnő hadvezér volt, kedvelt szórakozása a vadászat volt.⁵⁰ Amikor Konrád seregeit megsemmisítette, gondolom, a pogány magyarok is, akik különben nem rokonszenveztek vele, megcsodálták benné a magyar virtust. Amellett kitűnő diplomata, messzelátó államférfi volt.⁵¹ Minden keménysége ellenére, bensőséges lelki életet élő ember volt. Az imában jobban bízott, mint a fegyverekben, a Koppánnal való ütközetre imával készült, különben is éjszakákat imában töltött. A bencés spiritualitásnak köszönhetette Mária tiszteletét, amely abban is megnyilvánult, hogy élete alkonyán országot a Nagyasszonynak szentelte.⁵² Ha háborút megnyert, önmaga számára nem kívánt semmit, a Koppány ütközet után a szerzett javakat vitézeinek és az egyháznak ajándékozta. Gyula és Ajtony kincseivel a székesfehérvári bazilikát ajándékozta meg. Amikor bizánci szövetségese megsegítésére benyomult a bolgár cár birodalmába, csak a szentek erekleit tartotta meg magának.⁵³

Külsejében a komolyság jellemezte. Sohasem látták nevetni. Mindig úgy járt-kelt - írják róla-, mintha azonnal Isten ítélőszéke előtt kellene megjelennie. Alamizsnálkodott, áruhában öltözve a betegeknek szolgált. Természete szerint inkább indulatos lehetett, de megfékezte magát; amikor egy alkalommal egy ember az alamizsnát osztogató öreg király szakállát megcibálta, indulata felforrnt benne, de azonnal legyőzte önmagát, s az illetőt nem dorgálta meg.⁵⁴ Békülékenységet, szelídséget, nagyvonalúságát külföldön is megcsodálták.⁵⁵ Gyulának megengedte, hogy Lengyelországba menjen száműzetésbe, feleségét utána küldte, gyermekeinek birtokokat adott. A felségsértő Vászolyt megbüntette, de büntetését utóda-ira nem terjesztette ki. Az igazságtalanságot keményen megbüntette. Amikor a besenyők egy 60 tagból álló csoportja Magyarországra jött békés szándékkal, és a határvidéken a magyar katonák kifosztották őket és egyeseket megöltek, István a bűnös magyar katonákat elrettentésül, hogy senki át ne merje hágni Isten parancsát, kettesével felakasztatta az utak mentén.⁵⁶

István igazságszolgáltatása és törvényhozása keménynek tetszik nekünk, de az akkoriak a többi államokéhoz hasonlítva, mérsékletét és emberiségét csodálták. A vasárnapi misehallgatás ellenőrzése a bíró kötelessége volt; ha elhanyagolta a kötelességét, megverték és kopaszra nyírták. Aki vasárnap dolgozott, attól elvették állatait és szerszámaikat; aki nem böjtölt, azt egy hétre elzárták; aki hamis esküt tett, annak kezét levágták. Minthogy István keresztény államot akart alapítani, a nyugati államok mintájára nagyban átvette törvényeiket is, de a magyar helyzetnek megfelelően módosította és inkább enyhítette őket.⁵⁷ Tíz püspökséget alapított, gondoskodott a püspökökről. A papság iránt nagyvonalú volt, de egyben igényes is, ha nem feleltek meg a hivatásuknak, megbüntette őket.⁵⁸ Az egyházzal való intézkedésekhez akkoriban nem kellett külön pápai engedély, mint ahogy azt a későbbi legendák feltételezték, az akkori felfogás szerint a királlyá váló koroná-

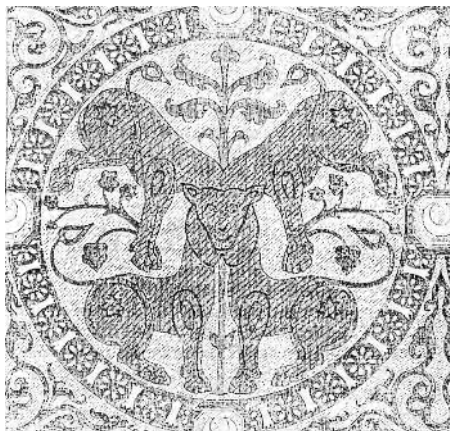
zás és felkenés ezeket a felhatalmazásokat magában foglalta, s a többi keresztény uralkodó is élt e jogokkal.⁵⁹

Az "Intelmek"-ben ezt írja: ; "A türelem és az igaz ítélet gyakorlása a királyi korona ötödik cifrázása... Ha becsületet akarsz szerezni királyságodnak, szeresd az igaz ítéletet, ha hatalmadban akarod tartani lelkedet, türelmes légy... A türelmes királyok királykodnak; a türelmetlenek zsarnokoskodnak."⁶⁰

Érthető, hogy nemcsak a magyarok, hanem a külföldiek is szentnek tisztelték a magyar királyt. A középkorban István páratlan népszerűségnek örvendett, vagy öt-száz külföldi író emlékszik meg róla. Úgy érezték, hogy István valóban mindazt megvalósította önmagában és országában, amit egy keresztény uralkodótól elvártak.⁶¹ A későbbi korok magyarjai is mindig kegyelettel gondoltak nemzetalakító királyunkra, és főképpen amikor népünket balsors tépte, segítségét kérték. A 18. századból származó borongós hangulatú énekünk bizakodó imádságot foglal magában:

„Ah, hol vagy magyarok tündöklő csillaga, ki voltál valaha országunk istápja. Hol vagy István király? Téged magyar kíván, gyászos öltözetben te előtted sírván.

Előtted könyörgünk, bús magyar fiaid. Hozzád fohászkodunk, árva maradékaid, Tekints, István király szomorú hazádra, Fordítsd szemeidet régi országodra!”

Hivatkozások - Jegyzetek

- ¹ Henkey Gyula
Az embertan és a magyar nép származása
Előadás a Zürichi Magyar Történelmi Egyesület Negyedik Magyar Őstörténeti Találkozóján, Tapolca 1996. ISBN 963 85684 1 0
Őseink nyomában. A magyarság etnikai embertani képe. Budapest 1993
ISBN 963 85203 0 2. Kandidátusi értekezés
- ² Henkey Gyula
A somogy megyei népesség etnikai embertani képe. In: A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület Nyolcadik (Kaposvári) Magyar Őstörténeti Találkozó Előadásai és Iratai, Kaposvár 1993. ISBN 963 85684 2 9 pp. 46, 47.
Budapest-Zürich 1999
Zoborvidéki és dunamocsi magyarok etnikai embertani vizsgálata. In: A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület Tizedik Magyar Őstörténeti Találkozó Előadásai és Iratai, Tapolca 1995. ISBN 963 85274 8 X. pp. 161-176
Budapest-Zürich 1996
A székelýföldön végzett etnikai embertani vizsgálatok főbb eredményei. Előadás a Zürichi Magyar Történelmi Egyesületben. Kézirat
A magyarság kontinuitása magyarországi népességek antropológiai vizsgálata alapján. In: Forrás, 1986. február pp. 78-87
Megjegyzés:
Henkey nem végez se genetikai, se vérvizsgálatot; ez utóbbi szerint kapcsolatunk a többi európai csoporttal jelentősebb annál, amit Henkey kimutat. Például a finnugorral kapcsolatba hozott keletbalti arány a vérvizsgálatok alapján 20%. Nagy Ákos (Adelaide). Előadás a Zürichi Magyar Történelmi Egyesület 8. Magyar Őstörténeti Találkozóján. Kaposvár, 1993. július 11-17.
A genetikai és a vérvizsgálatok adatainak széleskörű felhasználása az őstörténeti kutatásokban napjaink tudománya. Például Bartucz korában ez így még ismeretlen volt. Henkey is a "klasszikus" csont, valamint haj- és szemszín vizsgálatokat folytatja.
- ³ Bartucz Lajos
A magyar ember. A magyarság antropológiája. Bp. 1938. Egyetemi Nyomda.
Magyar Föld, Magyar faj c. sorozat IV. P. 509
- ⁴ Böven bizonyítja László Gyula két alapvető munkájában
A "kettős honfoglalás". Magvető, Bp. 1978.
Őstörténetünk. Tankönyvkiadó, Bp. 1981.
- ⁵ Primas Margarita
Das Karpatenbecken und Mitteleuropa im zweiten und im frühen ersten Jahrtausend vor Christus. Előadás a Zürichi Magyar Történelmi Egyesületben. Zürich, 1987. november 10.
- ⁶ Tóth Tibor
A magyar nemzet kialakulása. Magyar Múlt. Sydney. No 2. 1983. XII. évf. No 32. 86. oldal

- ⁷ i. mű 86. oldalon
- ⁸ Nemeskéri János - Gáspárdy Géza
Megjegyzések a magyar őstörténet embertani vonatkozásaihoz. Ann. Hist. natur. Mus. Nat. Hung. 5. 485-526
- ⁹ u. o.
- ¹⁰ Matsumoto, Hideo
Magyar vérségi kapcsolatok Ázsiában. Előadás a 3. Szittya Történelmi Világkongresszuson. Cleveland 1990. in Szittyakürt 1990. júl.-aug. XXXIX. évf. 7-8. sz.
Érdy Miklós
Észrevételek a magyarországi japán genetikai vizsgálatok kiértékeléséhez. Előadás a Zürichi Magyar Történelmi Egyesület 6. Magyar Őstörténeti Találkozóján. St. Gallen, 1991. ápr. 28-máj. 4. in Kultúra és Tradíció I-II. Szerkesztette Viga Gyula. Miskolc 1992. 883-894. old.
- ¹¹ Meinander, C. F.
Előadás a Tvärminne-i szimpóziumon. Finnország, 1980, és M. Huuree közleményeit (Helsinki, 1979) ismertette Szij Enikő: "Újra kell írni a finnugor őstörténetet?" Magyar Tudomány 261-266. 1990. 3. sz.
- ¹² I. Havett: Lettres de Gerbert. Paris, 1889. (Gerbert levelei)
- ¹³ Götz László
Keleten kél a nap. Püski Kiadó
- ¹⁴ Trubetzkoy, N. S.
Gedanken über das Indogermanproblem. Acta linguistica, 1. 1939. Ismertette Götz László: Keleten kél a nap sorozat, I. köt. 105-107. (1981.) és III. köt. 17., 31., és 209. old. (1982.)
- ¹⁵ Érdy Miklós
A magyarság finnugor őshazája a történelem társtudományainak térképre vitt adatai tükrében. Előadás a 7. Nemzetközi Finnugor Kongresszus Régészeti Szektiójában. Debrecen, 1990. aug. 30. in Szatmári Elegyes Holmi. Mátészalka, 1991. 97-111. old.
- ¹⁶ A magyarországi egyházi szervezet alapjait Szent István rakta le azzal, hogy tíz egyházmegyét alapított. Székhelyük: Esztergom (érseke a magyarországi egyház feje); ez alá tartozik: Veszprém (napjainkban lett érsekség), Győr, Pécs, Eger és Vác, továbbá: Kalocsa (csak a 11. század derekától érsekség), ez alá tartozik Gyulafehérvár (románul: Alba Iulia), Csanád (korábban: Marosvár, ma Őcsanád, románul: Cenadul Vechiu) és Bihar. László király Biharról áttelepítette Váradra (Nagyvárad románul: Oradea) a püspöki székhelyet és Zágrábban (horvátul: Zagreb) új püspökséget alapított, s Kalocsa alá rendelte. A Kálmán király korában alapított nyitrai püspökség Esztergom joghatósága alá került. 1229-ben pedig Ugrin kalocsai érsek hozta létre a szerémi püspökséget; ennek a tatárjárás utáni székhelye a szerémi Szent Irénes-monostor Szávaszentdemeter (Sremska Mitrovica, Jugoszlávia) mellett volt. A 11. század vége óta tudunk róla, hogy az egyházmegyéken belül kisebb igazgatási egységek, esperességek vannak.

- ¹⁷ Szent István király intelmei Imre herceghez. in: Csóka Gáspár etc. Árpád-kori legendák és intelmek. Szépirodalmi, Bp. 1983.

Megjegyzés:

A Bizánci birodalomban és Nyugaton egyaránt ismertek az úgynevezett királytűkrök. Ezekben az uralkodók örökösüknek próbálják mindazt a tudást és tapasztalatot átadni, amelyet ők maguk szereztek elődeiktől és uralkodásuk alatt. Ilyen királytűkör az Intelmek is. Szerzője ismeretlen, bár szerzőjeként számbavették István királyt - az ő nevében készült a mű -, Gellért püspököt, aki Imre hercegnek - akihez szól a mű - a nevelője volt, s legutóbb Thancmarkorveyi (Németország) bencés szerzetes, aki a hildesheimi püspöki iskola és káptalan élén állt, míg püspöke, Bernward halála után (1022) Magyarországra nem jött. Az Intelmek létrejöttét az 1020. körüli évekre teszik. Egy mindenesetre biztos: 1031 előtt keletkezett. Ebben az évben ugyanis meghalt a mű címzettje, Imre herceg. És az is biztos, hogy az "Intelmek" szelleme alapvetően különbözik nyugati párhuzamaitól, amennyiben eszmeisége a magyarok lovasműveltségében gyökerezik.

- ¹⁸ Csomor Lajos

Magyarország Szent Koronája. Kiadta a Vay Ádám Múzeum Baráti Köre 1986. 147-175. old. "...az Intelmeket így zárja le, összegezi a király:

"Minden amit fentebb említettünk, alkotja a királyi koronát, nélkülük sem itt nem tud senki uralkodni, se az örök uradalomba bejutni Amen"

Ez a mondat kétségtelenné teszi, hogy Szent István szerint a Korona jelenti az országot, a királyságot, a királyt, a hitet, a egyházat, az uralkodói tulajdonságokat és erényeket. Vagyis ha a Korona mindezt jelképezi akkor mindezekkel "egyenlő". Ha "nélkülük nem tud uralkodni senki" azt jelenti, hogy anélkül a Korona nélkül nem uralkodhat senki, amely mindezen dolgokat jelképesen tartalmazza. Szent István tehát az Intelmekben azt is elmondja, hogy a Korona az uralomhoz nélkülözhetetlen jelkép. Ettől kezdve a magyar királyok ragaszkodtak ahhoz, hogy megkoronázzák őket Szent István koronájával. Az ország sem fogadta el teljes értékű királynak azt, akit nem ezzel a Koronával koronáztak. A Korona e jelentőségének általánosismertségét jelzi, hogy a pápa hivatkozott rá. VII. Gergely 1074-ben írott leveleára is utal, hogy ő tudta az ő elődjétől, hogy Szent István már ilyen jelentőséggel, jelképi tartalommal és hatalommal, erővel felruházva kapta a Koronát! Megkérdézhetném, szabad-e szoros, az egymásnak megfeleltetett szoros kapcsolatot feltételezni a Szent István által megfogalmazott szimbolikus Korona és a Szent Korona mint tárgy között. Ilyen Korona, amely a rajta lévő képek által saját maga is annyira kifejezi a hozzá tapadó eszményeket, nincs több. A korona jogi, eszmei intézménye más országokban is létezett, de ezek közül állandó koronázási korona a mai tudásunk szerint csak kettő volt, az egyik a Magyar Szent Korona, a másik a német-római császári korona. A lengyel, a cseh és az angol korona is kicserélhető volt. Nálunk viszont a tulajdonviszony és a történelem mutatta jogi gyakorlat alapján a Korona jelképi és tárgyi mivolta között oly szoros kapcsolatot találunk, ami által egymást feltételezik. Gondoljunk csak az érvénytelen király koronázások-

ra, vagy a nem ezzel a Koronával koronázott királyok érvénytelen adományaira, rendeleteire."

¹⁹ Csihák György

A magyar parlamentarizmus ezer éve. Zürichi Magyar Történelmi Egyesület, Bp. 1990. 29. old.

²⁰ Ortolan, Canonistaion, DTC, col. 1626-27.

²¹ ib. 1627-28.

ib. 1628. Keleten a vértanúkat a 2. századtól, nyugaton a 3. századtól tisztelték. H. Schauerte, LTHK. col. 107.

Az ortodox egyház nem ismer hivatalos szentté avatást, inkább a beatificatio aequipollens szokásos. Kivételt képez, hogy Gregorius V. konstantinápolyi pátriárkát 1921-ben szent nemzeti vértanúnak deklarálták, K. Algermissen, Heiligsprechung. LTHK. col. 144.

Megkülönböztették a martyres vindicatos et non vindicatos. Ortolan col. 1629.

²² ib: 1630.

²³ De gyakorlatilag csak jóval később lett elfogadva. ib. 635.

VIII. Orbán meghatározta, hogy a boldoggá avatás is a pápához tartozik 1625-ben. Az új kódex a következőket tartalmazza: "Nyilvános kultusszal Istennek csakis azokat a szolgáit szabad tisztelni, akiket az egyházi hatóság a szentek vagy boldogok jegyzékébe felvett". 1187.

²⁴ Noha a szentté avatást az egyház régóta gyakorolta, ez a szó "canonisatio" (jegyzékbe való felvétel), csak a 12. században bukkan fel. Első ízben Udalrich püspök használta a II. Calixtusához írt levelében, Ortolan col. 1635.

²⁵ Csóka Gáspár etc.

Árpád-kori legendák és intelmek. Szépirodalmi Könyvkiadó, Budapest, 1983. 10. Szent István tiszteletét az egész egyházra hivatalosan csak XI. Ince terjesztette ki 1686-ban, Ortolan col. 1636.

Megjegyzés:

A szentté avatás eljárása nagyjából a következő módon történik:

a) A szenttéavatás feltételezi a formális boldoggá avatást, s ilyenkor két csoda szükséges; az aequipollens boldoggá avatás esetén, per viam cultus 3 csoda kell.

b) Maga a szentté avatás menete:

A püspök egyházmegyei síkon elkezdheti a processut mint információ gyűjtést. Felterjesztik Rómában, hogy az ügyet fel lehessen venni. A rítuskongregáció "littera remissoriales"-t bocsát ki, amely szerint a Szentszék nevében lehet folytatni, ezáltal lesz apostoli eljárássá.

Kijelölnek egy-egy promotort, postulátort és advocatust. A postulator és advocatus felülvizsgálja a dolgot s kiadja az információt és a summariumot. A generálpromotor megteszi ad animadversionast, s erre válaszol a postulator és advocatus, responsiones. E négy okmányt kinyomtatják: positio. A kongregáció bíborosai felülvizsgálják. Ha kedvezően nyilatkoznak, a pápa elé terjesztik. Csak ekkor folytatódik a pápa nevében.

Hármas instanciában: congregatio antipraeparatoria, praeparatoria, generalis.

Az utolsón részt vesz a pápa is. Az elsőben van egy orvosokból alkotott tanács. Az ünnepélyes szentté avatást hármaz konzisztórium előzi meg, secretum, publicum, semi-publicum, G. Oesterle col. 142-43. Molinari col. 6350-36. Ortolan col. 1645-56.

²⁶ H Vorgimler. col. 105.

²⁷ Hermann Egyed

A katolikus egyház története Magyarországon 1914-ig. Aurora, München 1973. 9-10.

²⁸ Bogyay Tamás

Stephanus Rex. Herold, Wien, 1976. 9.

²⁹ ib. 12.

³⁰ ib. 9.

³¹ Géza 940 körül születhetett, 970-ben vette át a hatalmat. Viszont 973-ban tizenkét előkelő magyar már megjelent Nagy Ottó előtt Quedlinburgban, amit valahogy elő kellett készíteni. Mindenképpen Géza kérésére már 972-ben érkeztek térítők. Vö. Kristó Gyula: Árpád-házi uralkodók IPM I. Taksony 10.

³² Hermann: 16-17. Bogyay: 10-11.

³³ Hermann: 15, talán Bruno keresztelte: Bogyay 10.

³⁴ Hermann: 14, Kristó, S. Géza, 11.

³⁵ Hermann: 13.

³⁶ Adalbert 972-ben a magdeburgi dómiskolába lépett, Totech hercegfi, a Szlavnikok nemzetségéből, rokonságban II. Henrikkel, talán anyai ágon rokona Arnulfnak.

A bérmláskor kapta Adalbert nevét. Prága püspöke, kétszer megfutamodott: Rómában nagy hatással van a 16 éves III. Ottóra. II. Boleszló kiirtja nemzetségét. Magyarországon többször megfordult. Istvánra, aki 14-15 éves lehetett, nagy hatással volt. Valószínűleg ő bérmlalta Istvánt. Vértanúhalált halt a poroszoknál 997-ben, ugyanakkor halt meg Géza, Bogyay 16-17, Hermann 17, Kristó 6, I. István, 12. ,

³⁷ Ütközés a pogány legitimitas a keresztény idoneitas elvével.

A szenioritas és levíratus elve a pogányoknál, vérferfőzés a keresztényeknél, Hermann 19, Bogyay 18, Kristó ib. 15.

³⁸ Hermann 19. A felnégyelés a Volgai bolgároknál és szomszédos népeknél szokásos volt, mint a paráznság büntetése, Bogyay 19.

³⁹ Bogyay 23, Hermann 19-20. Kristó ib. 18.

⁴⁰ Kristó ib. 20.

⁴¹ Bogyay 47-48.

⁴² Hermann 41-42.

Kérdések Vászoly büntetése körül. A megvakítás büntetése volt azoknak, akik jogtalanul a trónt akarták megszerezni, ha életüket meg akarták kímélni. Ám a kisebbik legenda beszél, főurak összeesküvéséről is. A kézlevágás hitszegőknek járt. Tehát két különböző esetről lenne szó? Bogyay 52.

⁴³ Ez Géza érdeme volt (970-997). II. Henrik szül. 973-ban császár 1024. Henrik civakodó Henrik fia, Gizella a leánytestvére. A császárral való sógorság

rangemelés is jelentett, Bogyay 17. István házassága 996-ban lehetett. Hermann 16, Bogyay 19, Kristó ib. 18.

⁴⁴ Hermann 20-21. Kristó ib. 15.

⁴⁵ III. Ottó, a "világ csodája", II. Ottó és Theophanu görög hercegnőnek a fia. Császár 983-1002. Tanítómestere volt Aurilacc-i Gerbert, aki Ottó segítségével került 999-ben a pápai trónra, mint első francia pápa. Bogyay 22-23. Kristó ib. 18.

⁴⁶ Hermann 20-21.

⁴⁷ Hermann 42. Kristó ib. 22

⁴⁸ Az uralkodók ezért is próbálták uralkodásra való alkalmatosságukat azáltal kimutatni, hogy kitűntek a kereszténység terjesztésében, a pogányok megfélemlítésében és megtérítésében. Hermann 20.

⁴⁹ Hermann 22. Bogyay 20.

⁵⁰ Hermann 23., 42. Kristó ib. 21.

⁵¹ Példák:

a) ahelyett, hogy II. Henriket támogatta volna Boleszló elleni harcában, csak az északnyugati határvidéket foglalta vissza.

b) Az Ajtony elleni harcban bevárta a kellő időpontot. Csak miután II. Bazileiosz elvágta Ajtony útját a szövetséges bolgáraitól, támadt István, Bogyay 24.

c) Hogy a rokon Orseolokat ne gyengítse, csak látszat szerint támogatta II. Konrádot, sőt a követét, Werner püspököt nem engedte átvonulni országán Konstantinápolyba, Bogyay 49-50.

⁵² Hermann 24.

⁵³ Ezekre az ereklyékre szüksége is volt a templomok számára. Bogyay 32-36. Kristó ib. 20.

⁵⁴ Hermann 24.

⁵⁵ Hermann 25. Kristó ib. 20.

⁵⁶ Hermann 48.

⁵⁷ Hermann 38.

⁵⁸ Hermann 34-35.

⁵⁹ Hermann 22.

Megjegyzés:

A törvények legjobb kiadása: Závodszy L.: A Szent István, Szent László és Kálmán korabeli törvények és zsinati határozatok forrásai. Bp. 1904; faksimile: Bartoniek E.: Szent István törvényeinek XII. századi kézirata. Bp. 1935; fordítása: Corpus Juris Hungarici, Magyar Törvénytár, 1000-1526. évi törvénycikkek. 1000-1301. Ford.: Nagy Gy. Szerk.: Márkus D: Bp. 1899; Szöveggyűjtemény Magyarország történetének tanulmányozásához. I. 1000-1526. Szerk.: Lederer E. (Ford.: Szilágyi L.) Bp. 1964.

⁶⁰ Hermann 40, Csóka 58.

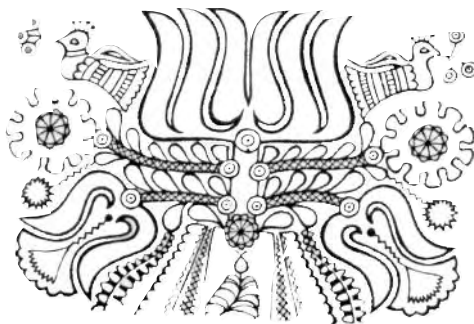
A következő cifrázásokat, azaz díszeket sorolja fel: a korona díszei a hithűség, főpapok tisztelete, ország előkelőinek a megbecsülése, az igazságtétevés, idegenek védelme, tanácsurak meghallgatása, az ősi hagyományokhoz való ragaszkodás és a különböző keresztény erények. Talán 1020 körül keletkeztek.

Csóka 201, Hermann 40, Bogyay 38.

Megjegyzés:

Sokan feltételezik, hogy Imrének azért nem voltak gyermekei, mert szüzességi fogadalmat tett, mint Henrik császár, így Hermann is 41. De Bogyayval valószínűtlennek látszik. István ugyanis fiát az Intelmekben jövőő sarjak reménységének nevezi (spes futurae sobolis). Így aligha beszél valaki, aki tudja, hogy őnmaga vagy fia szüzességi fogadalmat tett. II. Henrik pedig 1007-ben a frankfurti zsinaton azt mondta: Nincs már reményem semmi, hogy ivadékaik legyenek (In sobole acquirenda nulla spec remanet mihi). Bogyay 39.

⁶¹ Hermann 25.

Függelék

A pápák névsora 946-1054-ig

132.	II. Agáp	946	956
133. ¹	XII. János	956	964
134.	V. Benedek	964	965
135.	XIII. János	965	972
136.	VI. Benedek	972	974
137.	II. Domnus ¹	974	
138.	VII. Benedek	974	984
139.	XIV. János	984	
139. ²	VII. Bonifác ²	984	985
140.	XV. János	985	996
140. ²	XVI. János ³		996
141.	V. Gergely	996	999
142.	II. Szilveszter	999	1003
143.	XVI., XVII: vagy XVIII. János	1003	1009
144.	XVII., XVIII. vagy XIX. János		1009
145. ¹	IV. Szergiusz	1009	1019
146.	VIII. Benedek	1012	1024
147.	XVIII., XIX. vagy XX. János	1024	1033
148.	IX. Benedek	1033	1044
148. ²	IX. Benedek (másodszor)	1045	
149.	VI. Gergely	1045	1046
150.	II. Kelemen	1046	1047
150. ²	IX. Benedek (harmadszor)	1047	1048
151.	I. Dámasz	1048	
152.	IX. Leo ⁴	1049	1054

¹ II. Domusz pápa nincs a hivatalos Watterich névsorban. Feltételezzük, hogy a Domnus a Dominus rövidítése és amely VII. Benedekre vonatkozott, helytelen olvasásából keletkezett. Azonban a Codex Regius-ban világosan helyet kap VI: és VII. Benedek között.

² VII. Bonifác ellenpápa volt, aki XIII. János halála után magához ragadja a hatalmat, a Szent-Angyal börtönbe záratja XIV. Jánost, aki ott éhhalálban pusztul el.

³ Zavarok vannak XVI. és XV. János körül, aki egyesek szerint úgy halt meg, hogy nem övezte a tiara. A zavart fokozza, hogy Filogát ellenpápa, aki V. gergely uralkodása alatt jelent meg, felvette a XVII. János nevet.

⁴ IX. vagy Szent Leó azért kapja ezt a hivatalos sorszámot, mert VIII. Leo alatt azt az ellenpápát ismerték, aki XII. János ellen lépett fel.

A BAMBERGI LOVAS

Aki teheti, látogassa meg Neuschwanstein várát, a bajor királyok ősi nyaralóját. II. Lajos bajor király újáépíttette 1869-től 1886-ig.

Említsük meg, hogy a bajorok nem tartják magukat németnek, hanem bajornak. A Német Szövetségi Köztársaságon belül, államukat Freistaat Bayern, azaz Bajor Szabad Államnak nevezik. Az őstörténészek azt tanítják, hogy a bajor, mint nép, az avarok és egy boj nevű nép keveredéséből jött létre a Kr. u. 4-5. században. A boj-ok markomann és quad származékok, akik viszont illir, szláv és germán őso-
ket mondhatnak magukénak.

Neuschwanstein tróntermében a magyar látogatót meglepő kép fogadja. A trón fölötti kupolán a diadalmas Jézus ül, mellette Mária, János apostol, körülötte angyalok.

Alatta pálmásor. A pálma Mezopotámiából induló díszítőelem és szimbólum. Átvette a kereszténység is, honfoglaló eleink díszítővilágában is fő helye van, mint pálmetta.

A pálmák alatt egészalakos ábrázolások, összesen nyolc. Tehát, a képen vagy nincs középső alak, vagy ha van, akkor kettő van. Szemből nézve, középről jobbra áll Civalakodó Henrik és balján utódai, jobbján Szent István, Szent Imre, Szent László és Szent Erzsébet. A magyar szentek Henrik jobbján állnak, sőt, ha alattuk a trónon ülne valaki, annak is a jobbján, de fölötte vannak.

Bizonyítandó, hogy nem egy műkedvelő művész tévedéséről van szó, vessünk egy pillantást a salzburgi Szent Péter bencés apátság imaközösség könyvének 29. oldalára. A jegyzék 1004-ben kezdett újabb része első oldalán a német-római császárok és a bajor hercegek után beírták: „Stephanus rex Ungarorum. Kysla regina eiusdem uxor” – István a magyarok királya, Gizella királyné, a felesége.

Bamberg története valamikor a Kr. e.-i 2000 táján kezdődik egy váracskával. Okmányban először Kr. u. 902-ben szerepel „Castrum Babenberg” néven. II. Ottó császár 973-ban adományozta a várat Cívakodó Henrik bajor hercegnek. Az ő fia II. Henrik néven német-római császár, 1007-ben püspökséget alapított a városban és a birodalom székhelyévé akarta tenni. Ő alapította a város főtemplomát is, amelyet 1012-ben szenteltek. Itt nyugszik II. Henrik, feleségével Kunigundával egy szarkofágban, ami Tilman Riemenschneider alkotása, és itt van az egyetlen pápasír az Alpoktól északra. II. Kelemen pápa alussza benne örök álmát, aki mint Suidger, bambergi püspök került Szent Péter székére, és elhunyt 1047-ben.

II. Henrik, Boldog Gizella, magyar királyné testvére, a mi Szent Istvánunk sógora volt.

A templom kétszer leégett, mai formáját 1237-ben nyerte. Felépítésében Ekbert püspöknek, a mi II. Endre királyunk sógorának volt oroszlánrésze, aki egy ízben, mint politikai menekült, hosszabb időt töltött nálunk.

A templom szentélypillérén két lovasszobor állt egymással szemben. Az egyik II. Szilveszter pápáé volt és a harmincéves háborúban elpusztították – a másik lovasszobor még ott áll. A szobor talpazatán palmetták. Azt írják, hogy az a kő régebbi, mint a szobor. Én hozzáteszem, hogy a nyeregtakarón is palmetta van. A német kutatók szerint a szobor Nagy Konstantin császártól kezdve, Szent Györgyön keresztül sokmindenkit ábrázolhat, a mi Szent Istvánunkat is. Készült 1230 táján.

Abban az időben, a Staufen családból származó II. Frigyes császár uralkodott. A Staufenek családi színe a piros-fehér-zöld. Nem árt megjegyezni, hogy ugyanezen Staufen család várába hívták a múlt században a német diákokat, akik ott alapították a Deutsche Burschenschaft-ot azzal a céllal, hogy a sok kis német államocskából létrehozzák az egységes Németországot. A diákok között volt egy Otto von Bismarck nevű is.

A továbbiakban szinte szó szerint adom, amit a különböző szakkönyvekben olvastam a szoborról.

Alkotója ismeretlen – ami azért is meglepő, mert a székesegyház tele van sokféle művészi alkotással, amelyek értéke messze nem éri el a lovasszoborét, ám a legtöbb műtárgy alkotója ismert.

Minden teljesen szokatlan ezen a szobron. Egyáltalán: miként kerülhet egy ekkora lovasszobor egy templomba? A lovas koronát visel – tehát királyi személy, viszont nem visel fegyvert – tehát papi ember. Ki lehetett abban a korban egyszerre király és pap? Valamennyi korabeli ábrázoláson a lovagok legalább kardot és pajzsot viselnek. Ez csak koronát és egész megjelenése uralkodóra vall. De a fején lévő korona nem a császári.

Igenám, csakhogy a korabeli lovasábrázolásokon a lovas nagy köpenyt visel, ami hosszan lelóg a ló két oldalán – ez a lovas egyszerű öltözetben van. Így jobban látni a lovas, alakja inkább kiemelődik. A szeme távolba néz. Szuverén egyéniség, a szabadság lelke árad belőle.

A kutatók figyelmét leginkább a ló köti le. Ábrázolása nem sematikus. Nincs nyugalmi helyzetben, emelt fejjel, a lovas akaratából áll. hegyezi fülét, indulni ké-

szül. Nem úgy áll ez a ló, mint például a Halász-bástyán: fejét hajtva, nyakát görbítve. Nem mozdulatlanul áll, mint Veronában, az 1329-ben készített síremléken, a Cangrande della Scala-ban. Nem lószépség, mint korának többi ábrázolásán – inkább szívós, kitartó, kemény, harci ló.

Nincs agyondíszítve, mint a lovagkor képein, nem mozog, vágdat, kanyarog, ha nem áll, mint a szentek lova. A lovas akarataból áll. Az eredeti kantár letörött, utólag pótolták, de a balkéz állásából megállapítják, hogy a kantár nem lóghatott, mint a mostani: a kéz keményen tartja. A ló sörénye természetes, nincs copfban, mint a barokk korban.

A lovas és ló egy együttes, de művészileg két önálló alkotás. Például a lovas feje a ló fejétől annyira távol van, hogy két önálló szobor benyomását kelti. Ez azért fontos, mert a középkorból nem ismert önálló állatszobor. Egy oroszán van 1166-ból. Ez viszont azért érdekes, mert hiányzik a ló a művészetből az egész lovagkorban, amikor pedig a ló döntő szerepet játszott. Vannak festmények, de nincs szobor. Ugyanakkor, ne feledjük, hogy a nagyplasztikában a lovasszobor készítése a legnehezebb.

Eltér a középkorban szokásos ábrázolásmódtól a lovas és a ló egymáshoz való aránya is. Leginkább hasonlítható az antik korból ránk maradt egyetlen lovasszoborhoz, Marcus Aurelius lovasszobrához, amely a római kapitóliumon állt.

Egy ilyen egészen egyedülálló alkotás, csak egy rendkívüli művész teljesítménye lehet. Ugyan, ki lehet ez a művész, aki ráadásul teljesen ismeretlen?

Nincs templomban lovasábrázolás a 15. századig. Egyetlen kivétel van: az 1405-ben elhunyt Paolo Savello, fából faragott lovasszobra Velencében, a Frari templomban.

Hosszú oldalakon ismertethetnénk a szakszerű leírásokat, elemzéseket, kezdve a lovas feje feletti baldahintól, a ló lábtartásáig. A korabeli nyugati művészetben mindez egyedi, ismeretlen, szokatlan, páratlan.

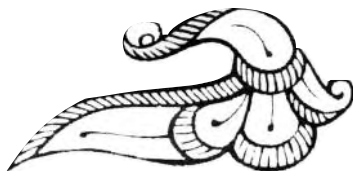
Végezetül említsünk meg két legendát, amely mindmáig él. Mindkettő Szent István királyról szól.

Vajk belovagolt ebbe a templomba, a lova térdreesett az oltárnál, mire Vajk ott, azonnal megkeresztelkedett. Keresztelője, állítólag, tényleg ebben a templomban volt.

A másik történet szerint, Gizellát atyja ebben a templomban, az oltárnál adta át Istvánnak, aki csak az oltárnál szállt lováról.

**SACRA REGNI HUNGARICI CORONA
ÉS A
MAGYAR KÖZJOGI RENDEZÉS KÉRDÉSEI MA**

Tárgyunkat két fő csokorba szedve vizsgáljuk:

I. először foglalkozunk minden javak és jogok gyökerével, Magyarország Szent koronájával – mint tárggyal, majd

II. tisztázzuk jelen közjogi helyzetünket és fölvázolunk egy lehetséges kivezető utat a mai közjogi zsákutcánkból.

I.

1) „Édes latin nyelvünkön“ az irányadó a *Szent Korona, mint tárgy neve*, ami tehát így hangzik: „*Sacra Regni Hungarici Corona*“. Azért, mert Szent István óta, 1846-ig, a Magyar Királyság hivatalos nyelve a latin volt. Ezidő alatt, a hivatalos iratok óriási többségét latinul írták, ami egyúttal azt is jelenti, hogy sok magyar ki-tűnően használta és értette a latin nyelvet, tehát például a fordítás ürügyén bele-magyarázásnak helye nincs.

Eközben a magyar nemcsak a köznép nyelvén élt, hiszen például a horvát szár-mazású Zrínyi Miklós gyönyörűen írt horvátul is, meg magyarul is, Zrínyi Ilona pe-dig olyan kiváló magyar embert adott nekünk, mint Rákóczi Ferenc.

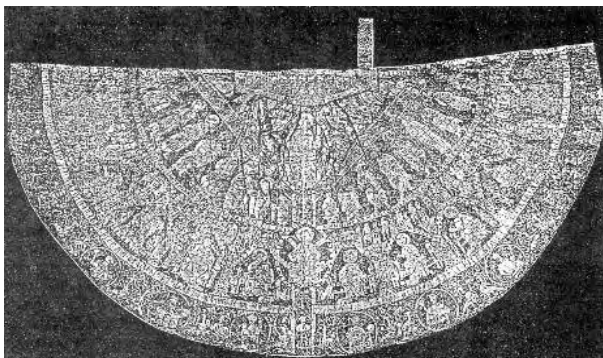
Tehát, nincs okunk feltételezni félreértést és jogunk sincs arra, hogy a latin szö-vegbe bármit belemagyarázzunk.

Koronánk latin nevében két szóval kell kiemelten foglalkoznunk: a *sacra* és a *regni* szóval. Egyesek szeretik ezt a két szót, még a szakirodalomban is félrefor-dítani, félremagyarázni, esetleg valamelyiket elhagyni.

Sacra és sancta – minden nyelven, mindkettő annyit tesz, mint szent. Míg a la-tinban sancta az Isten, az Egyház, a szentek, Sancta Maria stb., addig a *sacra* azt *jelenti, hogy valami által megszentelt*. A mai nyelvek, tehát, nem tesznek külön-biséget – de mi különbséget tettünk latin nyelvünkön: és ez nagyon fontos, mert *nem valamely egyházi tárgyról van szó, hanem hagyományaink által megszentelt koronánkról*. A *regni* szó pedig kiemeli, hogy nem királyi (*rex*) ez a korona, hanem az ország koronája.

Magyar koronázási jelvények

Egyesek utalnak arra, hogy az „ország koronája” kifejezés már Szent István királyunk idejéből is adatolható (970-1038), biztosan megtalálható a Hartvik püspöktől való „Szent István legendá”-ban (1095-1116). Az „ország koronája” kifejezés angol forrásban először 1155-ből, francia forrásból először 1317-ből adatolható – tehát tőlünk vették.*

2) A korona, a koronázási palást, a jogar, az országalma és a kard *a magyar koronázási jelvények* – és nem koronázási ékszerek, amint azt még egyes szakkönyvekben is olvashatjuk. Némely könyvben váltakozva, mindkét kifejezést használják.

E jelvényegyüttes minden tagjáról könyvtárnyi irodalom áll rendelkezésre. Mivel tárgyunk szempontjából csak a korona érdekes, ezért a továbbiakban a többi koronázási jelvényünkkel nem foglalkozunk.

Sacra Regni Hungarici Corona – Magyarország Szent Koronája

3) *Koronánk két részből áll, egy bronzból és egy felső, boltozatos részből, keresztpántnak is mondják, rajta gömbvégű kereszt.* Ez a tény nagyszámú találga-

* Fritz Hartung: Die Krone als Symbol der monarchisten Herrschaft im ausgehenden Mittelalter. Manfred Hellmann szerk., „Corona Regni“, Weimar 1961, 1-69 old.

tása ad okot – ugyan, honnan való az egyik és a másik rész? Az utóbbi időkben, igen meggyőzően bizonyítják, hogy *egységes műtárgy*, amelyet az aranymetszés szabályai szerint *készítettek*, avar technikával dolgozó műhelyben, talán a *Kaukázusban*, úgy a *Kr. u. 8-9. században*. *Eckhardt Ferenc (1941) koronánkban az égi és a földi korona összefonódását látja és ebből vezeti le a Szent Korona-eszmét.*

Az senkit ne zavarjon, hogy a legtöbb koronát fővegre dolgozták, esetleg azért, hogy egy kisebb fejű ember is viselhesse. Attól még az a korona felül nyitott, abroncs korona. Ilyen a legtöbb, eddig ismert korona.

Nem öregbíti a magyar történelemtudomány hírnevét az a tény, hogy mindedig nem tisztázta, de még nyugvópontra se vitte a vitát arról, hogy ki mikor és milyen koronát küldött, esetleg, nekünk? Sőt: koronánkat elvitték, menekítették, visszakövetelték, visszahozták, kicserélték, csak az abroncsot küldték, csak a keresztpántokat rászertették stb., stb. – és mindezt könyvtárnyi irodalom igazolja.

4) Talán a többség úgy véli, hogy ez a korona már Szent Istvánunk fején volt (970/975-1038). Csakhogy ennek ezidáig képi igazolása nemigen sikerült. Egyesek azt állítják, hogy a koronázási paláston lévő Bertalan apostol fején ez a korona látható. Eltekintve attól, hogy a paláston ez a kép meglehetősen rosszul látható, és ha el is fogadjuk ezt az állítást, akkor is megválaszolatlanul marad az a kérdés, hogy a paláston miért az apostol viseli ezt a koronát és, az ugyanezen a paláston szinte teljes álló alakkal ábrázolt István király fején miért van egyértelműen egy abroncskorona?

Nem visz közelebb a megoldáshoz az az állítás sem, hogy egy, Szent István korára meghatározott pénzen, állítólag, egy zárt korona látható. A kép, ugyanis meglehetősen bizonytalan: lehet az egy abroncs korona is egy főveggel, ami – amint említettük – szokás volt. Magunk részéről a pénz kor meghatározásával sem értünk egyet. Azt, ugyanis, a magyar történelemtudományban eldöntött dolognak tartják, hogy a magyar pénzverés Szent Istvánnal kezdődik, amely állítás nem kis mértékben azon alapul, hogy egy pénzen ez a felirat áll: *Stephanus rex*.

Itt ismét van két tény, ami a fenti állításokat gyengíti: a mi *Szent Istvánunk apja is Stephanus rex*, sőt anyai nagybátyja is Stephanus. Görög krónikákból tudható, hogy a görögök, *abban az időben, ilyen és hasonló társadalmi helyzetű embereket gyakran rex-nek neveztek*. Így, egy Stephanus rex feliratú pénzen nem feltétlenül a mi Szent Istvánunk képe kell legyen. Ez a tényhelyzet annak föltevését sem zárja ki, hogy a magyar pénzverés kezdete nem feltétlenül Szent István királyhoz kötendő. Viszont, *tárgyunk szempontjából érdektelen, hogy Szent Koronánkhoz kötődő eszmerendszerünk hordozója pontosan milyen, vagy melyik korona*; éppen csak furcsa, hogy történészeink nem képesek egy ilyen lényeges dolgot dűlőre vinni.

5) Helyzetünk nem rózsás a korona küldését illetően sem. Tankönyveinkben az áll, hogy koronánkat II. Szilveszter pápa küldte. Ennek egyetlen hitelt érdemlő történelmi bizonyítéka sincs. Azt tanítják, hogy Szent István első legendája Szent László királyunk idejéből (1040-1095) való és azt a célt szolgálta, hogy István szentté avatását (1085) előkészítse. Igenám, koronaküldésről nemcsak ebben, de még a második legendában sincs szó. Márpedig egy szenttéavatás előkészítésé-

be egy pápa által küldött korona igencsak odakívánczognék.

Pontosan a Hartvik-féle Szent István legendából (1095-1116) ismert, a II. Szilveszter pápához kötött történet – lengyel korona-kérés, pápa álma, másnap magyarországi követek – található, egy 17. századból való vatikáni iratban, amelyet sokan hamisítványnak minősítenek. Nem visz közelebb a megoldáshoz, az eseményről szóló, egyetlen, eddig ismert korábbi forrás, Thietmar merseburgi püspök krónikája se: „A császár kegyelméből és biztatására...” stb. Egy másik forrás szerint, már Atilla is király volt, koronáját, amivel koronázták, Szvatopluk örökölte és tőle Árpád elvette.*

Mindebből legalább két következtetés levonható. Az egyik, *hogy lehetett valami koronaküldés*, ami abban az időben divat volt, leginkább a hozzá kapcsolható jogok okán. Aki egy ilyen koronát elfogadott, az vazallusa, hűbérese lett annak, aki a koronát küldte. A korona-küldésnek emlékezetünkben mély nyoma van. A másik ok hosszabb.

Abban az időben III. Ottó személyében erős császár ült a német-római trónon. Szent Péter székén pedig II. Szilveszter, aki Ottó nevelője, korának egyik legnagyobb tudósa, mindketten pedig a mi István királyunknak régi jóbarátja. Ez a pápa írja: „Miénk, miénk a Római Birodalom. Erőt ad gyümölcsben Itália, katonát ad Gallia és Germánia, s nem hiányzik náluk a szkíták hatalmas királya sem.” Csak tudta, miért mond minket szkítának: köztudott, hogy ez a császár és ez a pápa a nagy, egyesült, keresztény Európáról álmodott. *Keleti határukra nagyon illett egy keleti birodalom*, amely, ha keresztény, akkor sikeresen védheti majd a nyugatot – a keletről jövő támadások ellen, aminek akkor Európában évezredek történelme volt. Védi Európát fegyverrel és a kereszténység terjesztésével – *ezért lett a magyar király apostol*. Küldeni való koronájuk fölös számban lehetett. Ha máshonnan nem hát – a germán történelemírásban „Nagy Károly”-nak átkeresztelt frank király vagyonából, aki a bulgárokkal szövetségbe, 791-től 804-ig, az erkölcsileg addig lezüllött avar birodalmat kirabolta. Saját krónikaírójától tudható, hogy a frankok addig szegények, utána gazdagok voltak. Egyedül az avar kagántól elrabolt vagyon, állítólag, 15 szekér arany volt. Tegyük fel, hogy közte volt az ország koronája is, amit később nem szedtek szét, nem olvasztották, nem ajándékozták, hanem megtartották. Ez a korona lehetett Atilláé is. Ez csak föltételezés. De az Avar Birodalom – miként előtte a szkíta is: – keleten valahol Belső-Ázsia vidékén kezdődött és húzódott a Kaukázus északi előterén, az Al-Duna vidékén, a Kárpát-medencén, a mai Krakkó környékén, a Prágai-medence térségén át, úgy Passauig. A Hun Birodalom a mai Vlagyivosztoktól Vizcaya sáman földjéig terjedt. *Pápa és császár jó diplomáciai húzásnak gondolhatta, hogy Istvánnak visszaszármaztatja az ország ősi koronáját, vagy legalább elismeri a hozzá való jogát – csatlakoztatva hozzá védelem és a térítés kötelezettségét.*

Nem állítom, mert *bizonyítani nem tudom*, csak a sokféle történetből egy-egy részletet kiemelve *elképzelhetőnek tartom, hogy több koronánk volt*, talán többen is küldtek nekünk koronát. *De volt egy koronánk*, amelyről tudta az, akinek kellett,

* Katona István: A Magyar Szent Koronáról. 1793. 25-26 old.

hogy az az ország koronája. Legfőbb vezetőnket azzal a koronával kellett koronázni és azt a koronánkat, talán valami titokzatosság, vagy titkolózás övezte. Így aztán, a különböző ábrázolásokon megjelenhetett minden egyéb korona, sőt III. Henrik császár, a ménfői csata után tényleg visszavihette Rómába a magyar király lándzsáját és koronáját, amit II. Szilveszter küldött. De a mi koronánk, az ország koronája, az maradt.

Eddig a találgatás – de nem ez a lényeg. A lényeg az, hogy lehetett egy nagyon régi korona, amit nem feltétlenül volt szükséges küldözgetni. Viszont ehhez a koronához jogok tapadtak, amely jogok elismertetéséhez komoly érdekek fűződtek. Beszéljünk a továbbiakban ezekről a jogokról és e jogok feltételezhető eredetéről.

A mi István királyunk igen bölcs ember volt: koronánkat és vele országunkat a Boldogasszonynak adta. Ezt nem kifogásolhatta se pápa, se császár, de a honfoglaló magyar se – mert nekünk a Boldogasszony igen ősi barátunk. Ráadásul a fölajánlást közjogi keretben tette. Európa történelmében ez volt az első ilyen közjogi fölajánlás, amit történelmünk során háromszor megismételtünk.

6) Jegyezzük meg, hogy Álmos-Árpád népe nem pogány, de egyisten hívő volt. Nem tudni, hogy mennyi lehetett köztük Jézus hitén, de az a nép, amelyet a Kárpát-medencében talált, keresztény volt. Mindkét néprész embertanilag főleg a törökös típusokba sorolható, számuk ezer táján egymillió körül lehetett.

A honfoglalók a kor viszonyaihoz képest, magasfokú állami képzettséggel és szervezettel érkeztek. Szellemi és tárgyi kultúrájuk, művészetük, földművelésük, hadszervezetük és haditechnikájuk sok tekintetben magasabb szintű volt, mint a korabeli Európáé. A Tarih-i Ungürüş szerint is, világos koronafogalmuk volt.

7) A korona szakrális, mint valamennyi ősi, nagy műveltségben a művészetet, amit ma összefoglalóan népművészetnek neveznek.

Az igen régi, nagy műveltségek szakrális népművészetében, mai értelemmel alig fölfogható fegyelem és rend uralkodik, amit egészen a középkor végéig a kereszténység is sokban átvett, hiszen például rettegtek a művészek az ellenőrzéstől. Börtön, kínzás, sőt máglya-halál fenyegette a művészi szabályok megszegőit az egész középkorban.

Az ősi nagy műveltségekben, a művészet és a tudomány szent volt, Egyiptomban például az írás is. A tudósok voltak a papok, tehát a szakrális vezetők, és a papok adták a királyokat is. Így van ez ma is Thaiföldön, de Angliában is, ahol az anglikán egyház feje a király. A királyok pedig égi származásúak voltak. Senkinek eszébe se jutott, hogy a szabályok ellen tegyen. Egyházi és világi vezetés, szellemi és tárgyi kultúra egységes kellett legyen. Ahol az egység megbomlott, ott minden elpusztult.

Bartóktól és Kodálytól tudjuk, mikor mit kellett énekelni, mikor mit kellett táncolni, és akkor azt kellett énekelni és azt kellett táncolni. Ezt mindenki tudta. Olyan nincs, hogy János bácsi ledől a subára és költ egy népdalt. A népzene gyökerei sokezer évesek, rendje szigorú. Ez a kis dal, hogy „Megismerni a kanászt cifra járásáról, tűzött-fűzött bocskoráról, tarisznyaszíjáról” – olyan tökéletes, zárt mű, hogy felveszi a versenyt a háromrészes, nagy szimfóniákkal. Bizonyítandó, Kodály hatalmas kórusművet írt ebből a dalból, amit vagy száz ember énekel jó húsz percig.

Miért? –, mert a *népművészet szakrális*. Az egész emberi múltban kifejezi valamely műveltség teljes eszmei-elméleti rendjét, *amelyben az ember, mint a világ-egyetem része él*. A modernnek nevezett tudomány, alig csak napjainkban jut arra a felismerésre, amit az ember évezredek óta tudott: az emberi test minden tevékenysége a világ egyetemmel összefüggve működik: a szív verésétől, a nők periódusán keresztül, az emberi terhesség napjai számáig.

Így tehát, az *emberi műveltség teljesítményében, sőt összefüggéseiben senki ne keressen tévedést, félreértést, vagy véletlen egybeesést*. Az sem kizárt, hogy a természetben, vagy azon túl, van egy közös, ősi forrás is. Azt se feledjük, hogy Földünkön, a ma élő embereknek talán csak tíz százaléka gondolkodik úgy, mint az európaiak, vagy mint a judeo-keresztények.

Kelta arany sisak – Csomaköz – Kr. e. 3. század

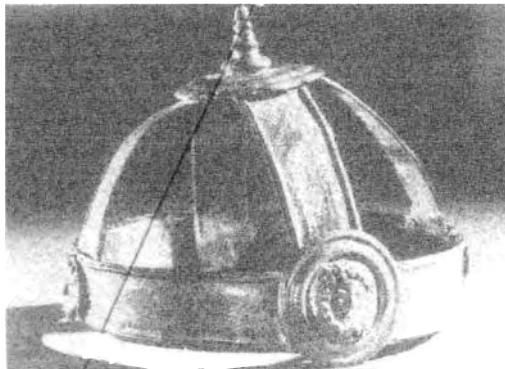
8) Margarita Primas, a Zürichi Egyetem Östörténeti Intézetének igazgatója hívta fel a figyelmet a *madár-szimbólum hiányára Európában*. Csak a *kelta* hagyományokat őrző *íreknél* van és *Egyiptomban*, Felső-Egyiptom istennőjének szimbóluma, a – nyilván görög közvetítéssel – Horus-nak nevezett madár. Azaz, van egy madár: *Csomaközben* találták, Szatmár megyében. A régészek a Kr. e. 3. századra teszik. Kétrészes *kelta* arany diadém: *egy sisak és felette arany madár*, amelynek mozog a feje, szárnya, farka. Amint a lovas vágtatott, feje ragyogott mint a nap, felette egy tündöklő madár – az égiek küldötte repült.

Mi magyarok beszélünk egy turul madárról, de korabeli ábrázolását nem leljük – és történelemtudományunk nagyobb dicsőségére – a madárról – Emese álmának leírásán túl – felmutatni semmit nem tudunk. Nem csak idegen nyelven – magyarul se. Azt értjük, hogy madár – de mi az, hogy turul?

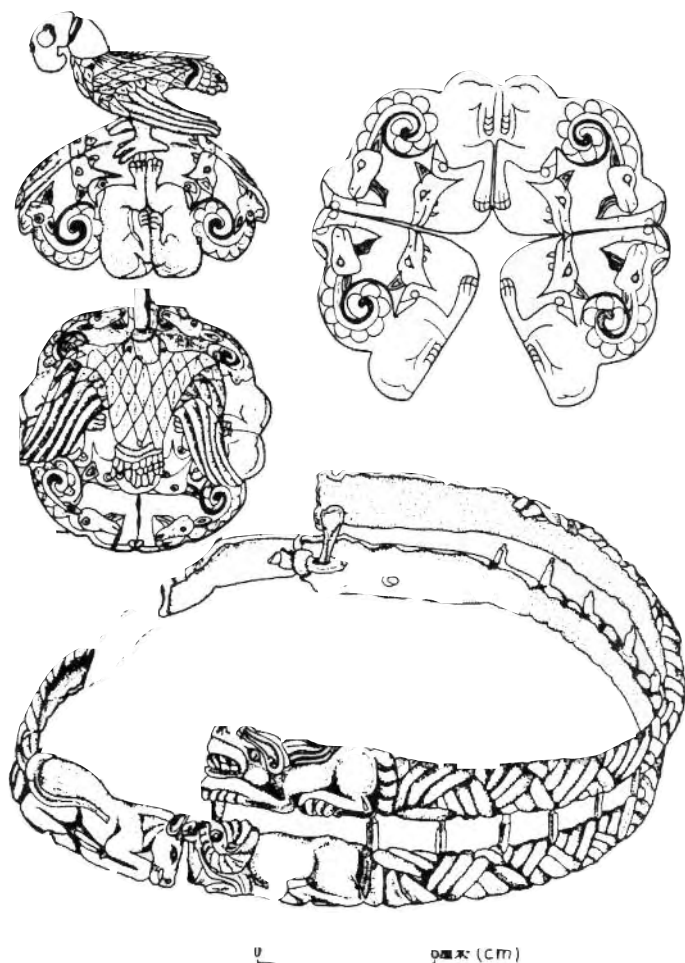
Székita arany fejdísz – Kercs – Kr. e. 4. század

A Krím félszigeten, *Kercs* közelében találtak egy kétrészes *székita*, *arany fejdísz*: egy abroncs és egy boltozatos rész. A Kr. e.-i 4. századból származtatják. A történészek azt állítják, hogy a *székita* és a *kelta* világ a Kárpát-medencében nem találkozhatott – legalább ötven év van az egyik megjelenése és a másik elvonulása között. Nos, *aki a Magyar Nemzeti Múzeum régészeti kiállítását megnézi*, annak – az ott szereplő *dátumok* alapján – a külön bemutatott *székita* és a külön bemutatott *kelta* régészeti anyag időzítéséből csak az juthat az eszébe, hogy *ez a két műveltség, a Kárpát-medencében, valahogy, egymás hegyén-hátán élt.*

Druida (Táltos) korona – Norfolk – kr. u. 1. század
(Green, M. Jane: Keltische Mythen. 1993)

Talán, nem árt megemlíteni, hogy *kelta* emlékeket találni a mai Brit-szigetektől a Kárpát-medencéig, de még Anatóliában is. A *székita* világ viszont Belső-Ázsiától Pannónia nyugati határvidékéig terjedt.

Hun korona – Aluceideng – Kr. e. 1. évezred

A következő *madarunk Ordosz-pusztáról*, a Sárga folyó nagy kanyarjából való. Egy ábra szerint, ezt a *koronát*, a déli hunok *chányú*-ja viselte (Kr. e. 58-31). A korona két részből áll, amit valamilyen anyagra, talán bőrre dolgozva viseltek. Az alsó rész egy abroncs, mindkét végén állatfejjel – nyilván egy *sárkány-sárkán*, tehát fehér kán, ami Ázsiában mindég kígyó.

A honfoglaló vezérek – Thuróczy-krónika – 1488

Itt vessünk egy pillantást a Thuróczi krónikánkban (1488) lévő képre, amely a honfoglaló vezéreket ábrázolja, zászlójukkal. Az egyik zászlón a *kígyót* látjuk, amit a honfoglaló *Sárkány* nemzetség zászlajának tekintenek. Sárkány lovagrend is alakult (1408).

Az ordoszi korona felső része egy tenyérnyi arany lemez, amelyen négy farkasfej (hunoknál, mongoloknál, magyaroknál ősi, szent jelkép) és négy teljes kos ábrázolása található (napszimbólum, kusiták, kurdok). A lapra szerelve kiterjesztett szárnyú arany madár van erősítve, amelynek feje, nyaka, farka mozog.

Az Arvisurák szerint, a Hun Birodalom szellemi központja Ordosban volt. (Ügyeljünk, mert az utóbbi időben az Arvisuráknak sok hamisítványa került forgalomba.)

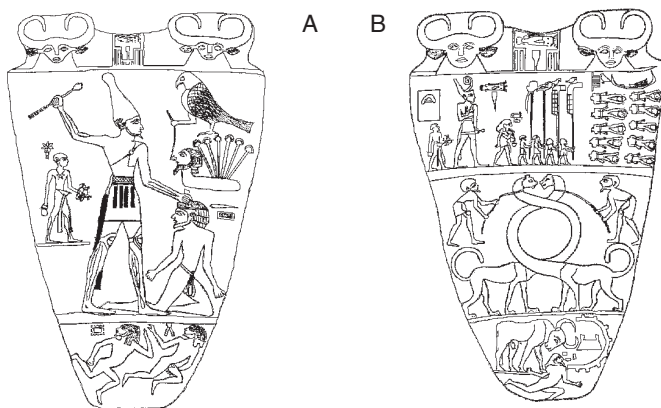
A *dunhuangi* sziklabarlang látogatói arról tudósítanak, hogy a *hunokat* ábrázoló, kétség kívül hunoktól származó festményeken, egyes alakokat, *kétrészes, abroncsból és felső boltozatból* álló fejdísszel ábrázolnak.

Szölkup sámán agancsos vaskoronája (Prokofjeva nyomán)

Teljesen azonos szerkezetű az *osztyák-szamojéd* (szelekup) *korona*, csak ennek tetején, a testvérnép szarvasagancsa található, ami szintén napszimbólum. Sámán koronának mondják, s ide talál a hit, a hitvilág, a hiedelemvilág kifejezés. Micsoda lekicsinylés: – még az ősvallás kifejezés is. A mi derék Ipolyi Arnoldunk 1854-ben megjelent kétkötetes hatalmas művének a címe: *Magyar Mythologia*. Ez a neve. Egykorú bírálói közül Lugossy József, debreceni tanár, többek között ezt írja: „Elvalahára tehát ünnepel szegény irodalmunk, mert megláták a mi szemünk a Magyar Mythológiát: A munka óriási ... az olvasás gyönyörének varázsa alatt vagyok ... örök hálára kötelez egy házat, egy nemzetet!”

Ebben a nagyszerű műben „sámán” nincs. Mert nekünk sámánunk sohse volt.

Narmer király sztéléje – Kr. e. 3100 táján

Következő madarunk okán Narmer (vagyis Menész) király fekete sztéléjének két oldalán lévő rajzokat mutatjuk. Állítólag ő *egyesítette Alsó- és Felső-Egyiptomot*

Kr. e. 3100 táján. A kő egyik oldalán látjuk a fáraót *Felső-Egyiptom (dél) koronájával* – ami egy *boltozatos* valami és fehér. Vele szemben Dél-Egyiptom istennőjének szimbóluma – egy madár. A kő másik oldalán *Narmer Alsó-Egyiptom (észak) koronájával* látható, rajta Alsó-Egyiptom istennőjének szimbóluma – a kígyó. Ez egy *abroncs korona* és piros. A piros az élet – a fehér a halál jelképe. Az egyiptomi hieroglif írásban a zöld az országot, a hazát jelenti. *A madarak formájáról eddig szándékosan hallgattunk, de nagyon hasonlítanak egymásra – és a sólyomra.*

Miután a két Egyiptom egyesült, az ország tulajdonát jelző két koronát egyesítették, a továbbiakban Egyiptom királyai ezt, az egyesített abroncs és boltozatos koronát viselték.

Egyiptomban szent volt az írás, de szent volt a korona és minden város is, ahol ezt a koronát őrizték. A korona neve a régi egyiptomi nyelven PSENT. A szkíták és az avarok kapcsolata a Folyamközzel és Egyiptommal közismert. J. H. Breasted szerint „... nem vakmerőség az avarokat a hikszoszokkal kapcsolatba hozni.”*

Itt hivatkozom a Képes Krónikában a kende kettős fejdíszére: piros abroncs és ráhelyezett fehér kúp. Állítólag a fehér kúp a főfejedelem, a piros abroncs pedig a hadfő méltóságjelvénye volt.

Említsük meg, hogy a koronázási jelvényeinkhez tartozó jogar hegyikristály gömbjét a szakirodalomban *folyamközinek*, vagy *egyiptominak* tartják.

Dél-Magyarországon, Nagyszentmiklóson, egy hajdani mocsárral körülvett szigeten találták 1799-ben a korai középkor legnagyobb aranykincs leletét. Huszonhárom aranyedényből áll, súlya csaknem tíz kilogramm. Törvény szerint a magyar királyi kincstárba kellett beszolgáltatni, ezért máig Bécsben, a Kunsthistorisches Museumban őrzik. Érthetetlen, hogy miért nem követeljük vissza, mivel a Habsburg család kiutasításáról és vagyonának elkobzásáról szóló 209. számú, 1919. április 4-én a Bécsi Nemzeti Tanács által elfogadott törvény II. bekezdésének 6. paragrafusa ezt egyértelműen lehetővé teszi.

Ezt az aranykincset a *szakirodalom szakrálisnak* tartja, régebben avar, napjainkban magyar kincsként említik. A 7. számú korszón *található madárábrázolásnak különösen ügyeljünk a fejére, valamint a szárny és a fark tollainak ábrázolására.*

Ez a madár kedves, régi ismerősünk volt, amikor a sors összehozott egy *fészek-ikertestvérével*. Teotihuakan-ban, egy szakrális épület belső falfelületén található.

Hosszabb Mekszikói út alkalmával megtekinthettünk több régi azték és maja várost (az útról hosszabb beszámolót közöltünk a Kapu 1998. június-júliusi számában.)

Rengeteg mondanivaló lenne erről a két madárról, de most más a tárgy. Csak annyit, hogy nagy valószínűség szerint ez a *freskó a Kr. u.-i 7. századból való*, de biztosan nem későbbi.

Teotihuacán (ügyeljünk a *kán szóra*) a mai Mekszikó város mellett található, a *fehérbőrű tollaskígyó* – Ketcalkoatl főisten – hazája. Ketcalkán-nak is mondják. A

* Tóth Tibor: A magyar nemzet kialakulása. Magyar Múlt, Sydney. No.2. 1983. 86. old.

ketzal egy közép-amerikai madár – az egyetlen, amely a rabságban elpusztul. A szabadság csodálatos szimbóluma. *A koatl, vagy kán – kígyót jelent. Valamennyi maja főpap kígyó.* Ez tudományos fokozat, majául mindig kán. Az aztékok a tollaskígyót Kukulcán-nak is mondják, a maják az esőistent Csák-nak. *A ketcalkoatl, tehát, egyszerre az égi és a föld alatti világ ura – madár és kígyó.* Ismereteink szerint csak a magyar nyelv őrzi ezt a kettősséget: Isten és Sátán szavunkban, ha a régiek szokása szerint elhagyjuk a magánhangzókat, mindkét esetben STN marad. „Kezdetben vala az ige.“

Nagyszentmiklósi aranykincs 7. sz. korszak

A nyelvtankönyv* szerint a maja „a“ (az abc első betűje), a fő-elemek egyikét, a vizet jelenti, kiejtése atl. Tehát itt van a főisten a Ketcalkoatl – a túlsó végén Egyiptom szomszédságában az Atl-as hegy (egy görögös végződés). Köztük a nagy víz, az Atl-anti, benne az az elsüllyedt világ: Atl-an(tisz ?). Heyerdal bebizonyította, hogy még a korabeli technikával is lehetett kapcsolat közöttük, a repülésről, sőt egyebekről most ne szóljunk.

Mekszikóban, az oktatásügyi minisztérium által, iskolai tankönyvnek ajánlott mű első oldalán olvasható, hogy a maják az Atlantiszról származnak.**

Jegyezzük meg, hogy a maják írását csak néhány éve tudják olvasni, tehát az eddigi „kultúrműveket“ fenntartással kell fogadni. Egy olasznevű író szakkönyvében az áll, hogy a spanyolok tudatlanságánál csak aroganciájuk nagyobb.

* Maya writing. University of Missouri 1987

** Alberto Rivera A.: Die Geheimnisse von Chichen Itza. Rome 1995

Teotihuacán. In: Archäologie in Mexico 29. old. Monclém Ediciones 1995 Mexico

Ezekután vessünk egy pillantást *Montecuma*, az utolsó azték király *tollkoronájára* – ketal madár tollából van. Jól látható az *abroncs* és *fölül a toll* – és mostmár tegyük hozzá: *közben van az emberi fej*. Tehát *mindég hármass szerkezetéről* van szó: *alul az abroncs – a kígyó, felül a toll – a madár; tehát alvilág és égi világ – közte a fej, tehát a földi világ.*

Montecuma koronája. Museo Nacional de antropologia Mexico

Egy piramis belsejében találták nemrégiben a Jaguárkígyó (kán) sírját Palenkében, *szarkofágja (ügyeljünk!) 692-ben lett kész*. A sír olyan gazdag – írja a szakkönyv* –, hogy *párját csak Egyiptomban találjuk*. A halottat – az élet szimbólumával – vörös porral behintették. *Miként a szabírok*. Azt viszont tudós, Biborbanszületett Konstantin bizánci császár írta a magyarokról, hogy *régebbi nevünk szabartoi, azaz szabir*. A császár viszont Árpád-házi Tormás hercegtől, vagy Bulcsu horkától kapta ezt az adatot. Csak tudták magukról, hogy kicsodák. A lovasműveltségben minden pásztorgyerekek tudnia kell legalább 8-10 őseit. Híresebb családokban még sokkal többet.

A Jaguárkígyó síremléke – Palenke – Kr. u. 692. In: Archäologie in Mexico 61. old.
Monclém Ediciones 1995 Mexico

Francia régészek napjainkban találták meg Tutanhamon fáraó szoptatós dajkája sírját. A dajkát Majá-nak hívták. A baszk legendakör szerint az Eget és a Földet, a Világot Maja istennő teremtette. Megtaláljuk még ezt a nevet az indiai és a maori legendakörben is, illetőleg naptárunkban, ahol egy hónap neve.

Ezekután vegyük alaposan szemügyre a Jaguárkígyó sírjának fedlapját.

Von Däniken szerint úrhajóst ábrázol. Minden esetre *ott ül az istenember*. Ami az ölébe tűzve van – és mindent, szinte szó szerint idézünk a szakkönyvekből –

* Archeologie in Mexico. 1995 ISBN 968 6434 03-8

az egy *kukoricakereszt*.^{*} A maják teremtéslegendája szerint, az istenek egyszer megharagudtak és elpusztították az embereket. Utóbb rájöttek (vajon mire?), hogy kell az ember és gyúrtak egyet kukoricából. A majáknál nagy szerepet játszik a kukorica. Az ember nem élt, mert nem volt vére. Végül vállalkozott az egyik Isten, adott életet – azaz vért. Ezért van, hogy ennek az istennek időnként (nagy ritkán!) embervért kell áldozni. Vért kell visszaadni, hogy ő tudjon nekünk továbbra is életet adni. Gyönyörű gondolat!

A maják biztosan fölálodoztak hadifoglyokat. Viszont más lehetett az, amikor saját vérükből adtak. Van néhány korabeli ábrázolás, táncoló alakokat is ábrázolnak rajta, de azok a maják, akik saját fölálodozásukra várnak, igen nyugodtan állnak, teljesen szabadok. Csak a legelőkelőbb családokból választottak. Ilymódon az istennel kerültek vérszerződésbe, vér szerinti rokonságba, az egész család!

Fedlap a Jaguárkígyó síremlékén. Csihák György felvétele

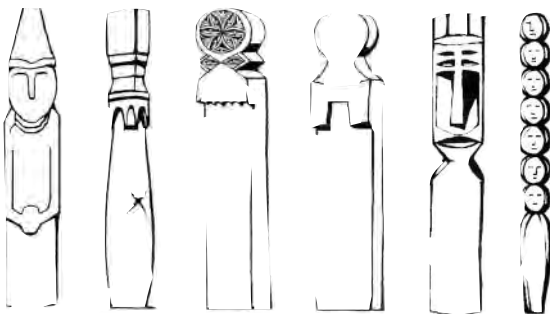
Képünkön jól látható a *kereszt*, a kukorica csutka, a kukorica szemei. De, azt is írja a szakkönyv, hogy ez egy *életfa*^{*}. Ebben csak az a meglepő, hogy *ennek az életfának pontosan aza szerkezete, mint a turáni, az anatóliai, a folyamközi és az egyiptomi életfának* – amit az eddigi kutatás már bizonyított. *Tehát, ide csatlakoztathatjuk a maja életfát is* – amint azt Mekszikóban számos helyen tapasztalhatjuk.

Életfánk szerkezete hármas. Alul van az alvilág, amit itt két, egymásba rajzolt halálfej is jelöl, de ott vannak a kígyók is. Ezen ül, az élet-halál átmenetében az istenember, akinek ágyékából kinő a kukoricakereszt virágokkal, gyümölcsökkel, pillangókkal – tehát a földi élet. A kereszt tetején a madár – a harmadik, az égi világ jelképe.

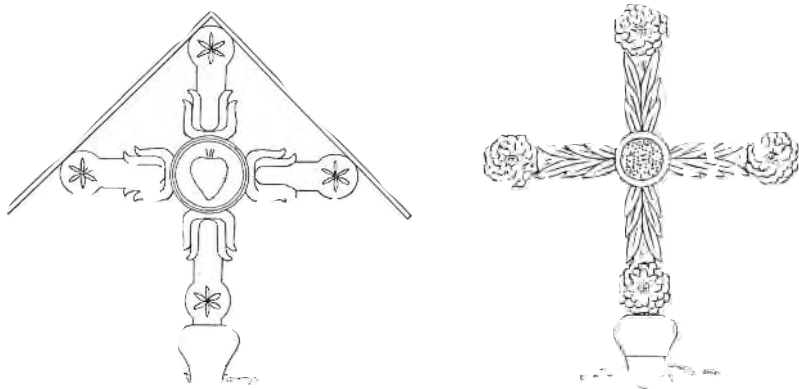
Pantokrátor – A Világ Ura Magyarország Szent Koronáján

Pontosan úgy ül az istenember a mi koronánk tetején, és ahonnan a Jaguárkigyóból a kukoricakereszt kinő, pontosan oda van helyezve nála is, egy – gömbökben végződő kereszt.

Kunbaba a Don mellékéről, Boldoganya – Füzesabonyi kemencebálvány, temetői bálvány és kapubálvány – Bánffyhunyadi, Kalotaszeg.

Ha a gömbökben végződő keresztet fából faragják, akkor a kereszt végein ke-
rek van, ami napszimbólum. Bele lehet faragni a hat-, vagy nyolcosztatú rozettát,
ami szintén napszimbólum. Pontosán így teszik ezt a magyarok például Kalota-
szegen, és a népek egész Euráziában, amint azt a Jelképtár (Hoppál, Jankovics
stb.) 33. oldalán láthatjuk.

Fakereszt Vissoie-ból. Karl Anton Fischer nyomán

Vagy éppenséggel a magunkat hun leszármazottnak valló emberek a svájci Val d'Anniviersben.

Fakereszt Chamula faluban, a csiapasz indiánok földjén. Csihák György felvétele

És a csiapasz indiánok Mekszikó közepén.

Mert a népművészet szakrális és a régi nagy műveltségek, bizony, összefüggenek, ami nem lehet véletlen.

Chamula (csamula) asszony (csiapasz) Palenke romváros bejáratánál hímzi a „kalotaszegi” ruháralót. Csihák György felvétele

A képen látható maja asszony, az említett Palenke romváros bejáratánál ül – kalotaszegi blúzban és hímzi a „kalotaszegi” sávokat, amiket ruhára, terítőre stb. varrnak. A minta, a hímzés technikája, az alkalmazható színek, a felhasználás módja, mind, mind pontosan olyan – mint Kalotaszegen.

Csiapasz indiánok. Foto: Antonio Turok

De pont olyanok a takaróik is: a színek, a minták, a formák. Pedig a maják kalotaszegen az életben soha nem jártak. Kalocsán se. Pedig ezeket a ruhákat is a maják árulják Teotichuakan-ban: a jobboldali fehér, a baloldali búzakék anyagból van.

„Kalocsai“ zakatekas (maja) ruhák az áruházban. Csihák György felvétele

És, hogy örömünk teljes legyen, az alábbi kép egy ujjur sátorban készült, Ürümcsi (Belső-Ázsia) közelében. Az ujjurok a párnákat, a takarókat pont úgy egymásra fölraják a fekvőhelyre, amint a Kalotaszegiek. Csakhogy ezeknek a takaróknak a színe, a hímzése, a minták formái, teljesen megegyeznek a csiapaszi indiánokéval – miként a kalotaszegiekével is.

Ujjur sátorban. Cey-Bert R. Gyula felvétele

A kínai krónikák szerint az ujjurok hun utódok, jelenlegi lakhelyük is egybeesik a hunok eredeti hazájával. Így tudják ezt az ujjurok is – akik magukat a magyarok vérrokonának tartják. Nekik is volt szent koronájuk, amelyet a kínaiak elpusztítottak kulturális forradalmuk alatt.

Összefoglalva.

A hosszú út végén, nyugodtan megállapíthatjuk, hogy Kr. u. ezer táján, a Kárpát-medencében, eleink műveltségének része lehetett egy olyan korona-fogalom, amely az ország birtokát jelentette. Lehetett, a hagyomány által megszentelt koronájuk, amely a világmindenséget szimbolizálta és így minden javak és jogok gyökere.

II.

Fogalmak a magyar közjog tárgyában*

„SZUVERÉNITÁS

A közjogi szuverénitás jelenti egyrészt az államnak területe és tagjai feletti legmagasabb, jogilag korlátlan és felelőtlen rendelkezési jogát (felségiség); másrészt a kizárását minden idegen hatalom önjogú érvényesülésének az állam területén (függetlenség).

Ez a közjogi szuverénitás az állam lényeges tulajdonsága. Nélküle nincs állam. Feladása az államiság feladását jelenti. Megtámadása erőszakosság, amelynek jogi alapja nem lehet. A közjogi szuverénitást sértő rendelkezés - bármely magas nemzetközi fórumtól származzék is, - közjogi vonatkozásban nem létezőnek tekintendő, a jövőben való érvényesülését még az sem biztosítja, hogy törvénybe cikelyeztetett, mert a törvényhozás bármely törvényt hatályon kívül helyezhet.

ALKOTMÁNYUNK TÖRTÉNELMI JELLEGE

Alkotmány alatt azt a szervezetet értjük, amelyben az állam hatalmi élete lejátszódik. Szűkebb értelemben csak azt az államot nevezzük alkotmányos államnak, ahol az államhatalom gyakorlása, vagyis az állam ügyeinek intézése a polgárok részvételével történik. Ahol nincs ilyen értelemben vett alkotmányosság, ott önkényuralom van, s az állam tagjai nem aktív polgárok, hanem csak passzív alattvalók. Az állampolgár elnevezés voltaképpen csak az alkotmányos állam tagjait illeli.

A magyar állami szervezet - a polgároknak a közhatalomban való részesedése alapján - több mint ezer éves történelmi fejlődés folyamán épült ki; ezért nevezzük alkotmányunkat történelmi alkotmánynak.

A történelmi alkotmány előnyei messze felülmúlják az írott alkotmányét. A történelmi alkotmány nem mesterséges alkotás, nem szobatudósok munkája, hanem a nemzet államfenntartó és jogalkotó génuszának, mesterkéletlen, sőt bizonyos fokig öntudatlan terméke. A nemzet lelkéből sarjad, s évszázadok során átmegy a nemzet minden tagjának vérében. Nagy előnye, hogy utat mutat és megoldást ad minden újonnan felmerülő esetben. Az államélet a sok százados fejlődés folya-

* Dr. Molnár Kálmán egyetemi nyilvános rendes tanár kéziratából, 1939

mán minden kérdés megoldásához megtalálja a kulcsot: a praecedensek kialakítják a szokásjogot, amely a mesterséges (írott) jogalkotás hézagait kitölti. A charta jogász ellenben tanácstalanul áll az alkotmánylevél hézagai előtt.

Történelmi alkotmányunk a magyar nemzet legdrágább kincse. Államalkotó géniuszának legékesebben szóló bizonyítéka, élő kapcsolat dicső múltunkkal, s reményteljes jövőnk legbiztosabb záloga. A történelmi alkotmány nem jelent mozdulatlanságot, nem jelenti a fejlődés tagadását. Az államélet természetével ellenkezőnek az ún. öröktörvények. A későbbi törvény lerontja a korábbi.

Az alkotmány megváltoztatásának, reformjának útját-módját az alkotmányjog szabályai előre meghatározzák. Alapvető tétel, hogy az alkotmány szabályai jogszerűen csak ezen az úton változtathatók. Ezt a közjogi sarkigazságot nevezzük jogfolytonosságnak, s értjük alatta azt, hogy jogszabályoknak alkotása, változtatása vagy eltörlése csupán csak az alkotmány értelmében erre hivatott tényező által eszközölhető. Ez alapelvhez való megalkuvás nélküli ragaszkodás szerezte vissza alkotmányunkat és állami függetlenségünket 1867-ben. Amely nemzet nem ragaszkodik alkotmányához, s nincs meg benne az elszántság megtámadott alkotmányának védelmére, az a nemzet nem érett a szabadságra.

Az államéletnek az alkotmányjog által megállapított mederben való megtartását, a törvények igazi tartalommal való megtöltését csak a polgároknak az alkotmányhoz való elszánt ragaszkodása biztosíthatja. Ez az egyetlen valódi alkotmánybiztosíték.

Az állam vezetésének azt a rendjét, amelyet ma parlamentarizmusnak nevezünk, tehát a küldöttek rendszerére épülő országgyűlést, a lovasműveltségű magyarok hozták Európába és fönntartjuk több mint ezer éve.

Írásosan átörökített jogtörténetünk a Vérszerződéssel (a 9. század második fele), illetve I. István királyunk "Intelmei"-vel (1030) kezdődik, gerince az Arany Bulla (1222) és a Szent Korona-eszme (sarkalatos törvények 1351). *Ennél Európában csak Szent Péter Széke régebbi és állandóbb.*

Közjogi értelemben, a második világháború előtt utoljára szabadon választott (1939) magyar országgyűlés utolsó határozata (Altötting 1947) így foglalható össze: *a Szent Korona jogfolytonossága fönáll.* Következésképpen - közjogilag - mindeddig alkotmányunk a Corpus Juris Hungarici (Magyar Törvénytár) lapjain olvasható közjogi szabályozás, amely egy *több mint ezer évre visszamenő történelmi alkotmány.* Államformánk az alkotmányos királyság - éspedig 1848-ig rendezetileg korlátolt, 1848 óta népképviseletileg korlátolt alkotmányos királyság - azért, mert erről a Szent Korona népe, cselekvő-képessége és jogképessége birtokában, szabadon másként még nem döntött; igaz, ebben az utolsó döntésben (1939) csak a nemzet egyharmada-fele vett részt. Ami azóta országunkban történt és történik, az történelmi jogfejlődésünktől idegen. A hatalmat birtokló, magukat akár demokratának is nevező (demokritos = néphatalom) emberek, szervezetek, stb., a magyar népet soha meg nem kérdezték, hogy akar-e köztársaságot, netán népköztársaságot? Azon lehet vitatkozni, hogy mióta van magyar nép és magyar nemzet? Azt azonban soha senki nem vitatta, hogy a *Corpus Juris Hungarici tör-*

ténelmi magyar alkotás. Az alapján álló jogfolytonosság viszont az 1946. évi I. törvény életbelépésével – máig kiható érvénnyel – megszűnt. Ami egyebek mellett azt is jelenti, hogy az 1989 óta alakult kormányaink nem a magyar történelmi, hanem a kommunista jogfolytonosság alapján állnak.*

Az egyetemes (teljes) magyarság utolsó, szabad akaratnyilvánításának a trianoni béke után hozott országgyűlési döntések tekinthetők. Lényege: 1) a trianoni békét a nemzet soha el nem ismeri (az Országgyűlés Kiáltványa 1920); 2) az együttbirtoklás megszűntével felébredt a nemzet szabad királyválasztó joga. A királyválasztást későbbre halasztjuk, addig kormányzót választunk. Horthy Miklós előtt kormányzó volt Kossuth Lajos (nem köztársasági elnök!), Szilágyi Mihály és Hunyadi János. A kormányzó a Corpus Juris Hungarici intézménye arra az esetre, ha nincs király. Az együttbirtoklás a Pragmatica Sanctio (1723) részeként nemzeti kikötésünk: leányágon is (a három főág közül) azt a Habsburgot választjuk királynak, aki az örökös tartományok ura is. Amikor Ausztria kikiáltotta a köztársaságot, az együttbirtoklás megszűnt. Országgyűlésünk így igazából nem kellett volna a trónfosztást kimondania, hanem elegendő lett volna, ha megállapítja ezt a közjogi tény (1921).

A Szent Korona-eszme, amelynek lényege már Szent István Intelmeiben föllelhető - és így legalább ezeréves múltja van - a sarkalatos törvényekben (1351) már egy egész, csodálatosan szép, Európában egyedülálló, filozófiai rendszerbe van foglalva. "Sacra Corona radix omnium bonitum et iurium", azaz a Szent Korona minden javak és jogok gyökere.

A magyar király – akit a magyar nemzet az országgyűlésben választ – "Caput Sacrae Coronae", azaz a Szent Korona feje, tehát csak a feje. A magyar nemzet "Membre Sacrae Coronae", azaz a Szent Korona Tagja. A kettő együtt a "Corpus Sacrae Coronae", azaz a Szent Korona Teste - vagyis a magyar nemzet.

A "magyar nemzet" fogalma egyedülálló alkotás, semmi köze az Európa más vidékei, jóval később kialakított nemzetfogalomhoz.

A korona-kutatás legújabb eredményei igazolni látszanak azt a föltevést, hogy koronánk, a Sacra Regni Hungarici Corona – tehát a magyar állam (és nem a király!) koronája – már I. István királyunk idején a Kárpát-medence tulajdonát jelentette és már Álmos-Árpád honfoglalói világos koronafogalommal érkeztek. Nem az uralkodó (rex), hanem az állam (regnum) folyamatos főnnállásának jelképe. Ezt a koronát – közjogi keretben – Európa történelmében először I. István királyunk ajánlotta a Boldogasszonynak, amely följánlást, ugyancsak közjogi keretben eddig kétszer megismételtünk (1038, 1693, 1896 a többi följánlás nem közjogi keretben történt). Így az Ország az Istenanya tulajdona: Regnum Marianum.

A Szent Korona Népe 1686-ot követően elkötelezte magát a Habsburgok örökletes királyválasztására (1688). Ám a Habsburgok is csak azért kerülhettek a magyar trónra, mert ősanyáik között több Árpád (Álmos!)-házi királyleány van. Mert

* A Magyar Köztársaság Alkotmánya. (Az 1949. évi XX. törvény „Népköztársaság”, az 1972. évi I. törvény, az 1989. évi XXXI. törvény, az 1990. évi XL. törvény.) Egységes szerkezet: Magyar közlöny 1990. évi 59. szám

a magyar – a Vérszerződés alapján – Árpád (Álmos) házából választotta legfőbb vezetőjét (később királyait), de a vezérek korában még a több ezeréves lovasműveltség szerint a család legidősebb férfitagját (Koppány!).

Jogilag a hangsúly a *választáson* van. Egy nemzetség vezetője a nemzetségfő - személye vitán fölüli áll, mindenki által ismert, elismert hagyomány szerint. Több nemzetség esetén a nemzetségfők egyezkedtek, de a fontosabb döntéseket a Szövetség Népe hozta (Hunyadi Mátyás királyválasztása 1458) – ha a szövetség igen népes volt, vagy túl nagy területen élt – képviseleti alapon. *Ez teljesen más, mint a feudalizmus hűbéri rendje.* Nálunk minden honfoglaló (a Vérszerződés Népe) nemes. A 19. század elején Magyarországon minden 21-ik ember nemes; ez a szám a franciáknál 180, a cseheknél 828. Európában egyedülálló történelmi fejlődés eredménye ez. Miközben Európában tűzzel és vassal irtották a más: a más nyelvet, a más fajtát, a más vallást, és egynyelvű, egyszokású országokat teremtettek, addig mi egyenrangú tagként, a Szent Korona Testébe (Corpus Sacrae Coronae) vettük a velünk együtt élő népeket.

Későbbi jogfejlődésünk során, a Szent Korona Népén belül – nemzetiségre, valásra stb. tekintet nélkül – különváltak a nemesek és a nem-nemesek. A király adományozott nemességet és a nemesek választották a királyt. A különválás soha nem lett annyira végleges, mint az európai példában. A kereskedő Ozorai Pipo lehetett horvát bán, tehát elérhette a legmagasabb hivatalt és a jobbágygyerekek Bakócz Tamás lehetett esztergomi érsek, tehát az első zászlósúr. Ez a különválás nálunk soha nem emelkedett alkotmányos szintre se és 1848-ban a gyakorlatban is megszűnt.

Idővel változott az országgyűlésünkben való részvétel rendszere. Eleinte a gyűlésben részt vehetett a család, majd a nemzetség, idővel a szövetség minden tagja, majd ezek küldöttei. Ezt a gyakorlatot fölváltotta a megyei küldöttek, később a pártok jelöltjei közül választott képviselők rendszere. A kormányzati gyakorlat – és a nyugatra való tekintetés – hozta létre a kétkamarás rendszert: a 15. században kialakult a főrendek és a köznemesi küldöttek táblája, amely folyamat kodifikálása az 1608. évi koronázás utáni I. törvénnyel történt. 1849-ben ezt főrendi táblának és képviselők táblájának nevezték, majd a főrendi ház és képviselőház elnevezés lett honos, amit 1885-ben törvényesítettek. *A folyamat alapvetően magyar*, mert szervesen simul a hatalmi ágak - európai példa nélkül való - megoszlásának azon elvéhez, amely már a Vérszerződésben is megnyilvánul.

Nemzetünk a koronázással (csak a Szent Koronával történhet, a modern Európa történetében ez az egyetlen szent – *sacra és nem sancta – tehát megszentelt korona*) a királyra csak a korona jogainak gyakorlását ruházza. Mert minden javak és jogok forrása a Korona. Ezért nincs az országban uratlan birtok, de nincsen se hontalan, se kisebbségi magyar, mert hazája a Szent Korona. Ezért nincs nemzetiségi, vallási stb. megkülönböztetés se, mert *a magyar nemzet a Szent Korona Népe* – legyen az magyar, besenyő, kun, cigány, tót, oláh, ruszin, katolikus, protestáló, zsidó stb. Nálunk egy hivatalos nyelv volt a múlt század közepéig: *a latin*. Európában eközben egynyelvű, egyvallású nemzetállamok jöttek létre. A lovasműveltségünkben gyökerező Vérszerződésünk eredményeként, tehát a nemzet

fogalma nálunk teljesen más. Werbőczy 1517-ben mint országbíró írta egy másik főúrnak: "Én mindenkinek megkülönböztetés nélkül igazságot tartozom szolgáltatni, még ha zsidó vagy cigány is, csak Magyarország Szent Koronájának alattvalója legyen, aki ezt kéri."

Nekünk Európában egyedülállóan szép, nemzeti történelmünk van, amely a jelenlegi zavaros, ingatag nemzettudatunk szilárd alapja lehetne - ha lenne nemzeti történelemírásunk, és az erre épülő nemzeti jogrendünk helyreállna.

A közjogi rendezés azért is elkerülhetetlen, mert nélküle reményünk sem lehet arra, hogy a szabad népek családjába egyenjogú tagként ismét bekerüljünk. Ennek hiánya, illetve megléte nagyon is belátható, sőt számszerűsíthető.

A baj azzal kezdődött, hogy országunk egész területe, tartósan idegen katonai megszállás alá került - miáltal elveszett előbb részlegesen (1920) majd teljesen (1944. március 19) nemzeti önrendelkezésünk. Amit hasonló helyzetben erről Deák Ferenc tanított, az máig teljesen megfelel a nemzetközi jog álláspontjának: *idegen katonák által megszállt ország az alkotmányjogi és a közjogi hiátus állapotában van. Ilyen körülmények között az ország ügyeit álműködésű intézmények viszik. Az ilyen helyzetben választott országgyűlésnek nincs se alkotmányteremtő, se alkotmány módosító ereje, ezért a nemzet tettei jogilag érvénytelenek.*

Az utolsó magyar békerendszerű és alkotmányos országgyűlés, az 1938. évi XIX. törvénycikk alapján, a nőkre is kiterjesztett, általános, egyenlő és titkos választással 1939. június 14-én alakult. Az időközben kitört második világháború miatt az alkotmányosan meghozott 1944. évi VII. törvénycikk az országgyűlés élettartamát a békekötés ratifikálásától számított további félévre meghosszabbította és ugyanilyen törvényes módon lehetővé tette, hogy kényszerhelyzetben külföldön is ülésezhet.

Az országgyűlés a háborús események következtében 1944 végén Sopronba tette át székhelyét, majd az ország legnyugatibb területeinek elvesztése után, 1945. március 29-én elhagyta az országot és Németországba, részben Ausztriába telepedett.

Ebben az időben az államfői tisztség üresedésben volt, így az országgyűlés volt a magyar nép egyetlen alkotmányos és jogfolytonos szerve. A törvényhozói intéző bizottságnak rendelkezésre állott a kormányzó lemondó levele, ám Horthy Miklós kormányzó a németek fogságából kiszabadulva, nyomban kijelentette, hogy lemondása erőszak hatására történt, *így az nem volt alkotmányos és ő magát Magyarország kormányzójának tekinti. Ebből kifolyólag az Országgyűlésnek 1944 októberi szerepe és határozatai ellentétben állnak a magyar alkotmánnyal és semmisnek tekintendők.*

Az 1947. augusztus 20-án tartott "Altöttingi Országgyűlés" álláspontja szerint, Magyarországon a kereszténység és a nemzet állami élete egy időben kezdődik. Az erkölcs, a világnézet, a nemzeti szokások és hagyományok ezer éven keresztül ebből a világból erednek. Magyarország alkotmányos államberendezése a legrégibb az európai kontinensen, történelmi fejlődés eredménye. A magyar államnak ezer éven át volt királya és van törvényhozó hatalmat gyakorló országgyűlése.

Az ezeréves alkotmány és a magyar nép felfogása szerint, a nemzet összesség-

gében (szimbolikusan a Szent Koronában) van minden jog alapja. Ez a legtisztább demokrácia forrása, amely nem ismer elnyomást, erőszakot, osztálygyűlöletet. Ez, a népi lélekben élő igazi demokrácia évszázadokon át a szabadságnak, az emberszeretetnek és a megértésnek eszméjével és módszereivel uralkodott. A második világháborúban is Magyarország, az emberiség szellemében, a százezrével menekült idegen állampolgároknak kivétel nélkül, menedéket és hazát adott, kiadásukat a fenyegető kényszer ellenére is megtagadta. A második világháború utolsó évének (1944) egyes jelenségei idegen hatalom el nem hárítható kényszerének minősülnek. Az 1945 óta működő kormányok összetételében és politikai irányuk megszabásában egyaránt érvényesült a külső hatalmi befolyás. A német, majd az orosz csapatok segítségével életrehívott magyarországi rendszereknek nincs jogalapjuk, jogforrásuk, vagy éppen alkotmányos és törvényes bázisuk. Az úgynevezett Nemzetgyűlés nem dönti meg az 1939-es országgyűlés törvényes és alkotmányos voltát, amely jogait ugyan de facto nem gyakorolja, *de jure azonban vitathatatlanul a magyar állameszme egyetlen meglévő törvényes képviselője*. Az országgyűlés az ezeréves alkotmány és jogfolytonosság alapján áll és alkotmányellenesnek minősít mindent, ami ellenséges megszállás és terror alatt jött létre. Ezt az országgyűlést bizonytalan időre elnapolták, de soha fel nem oszlatták.

Közjogilag érvénytelen tehát: az Ideiglenes Nemzetgyűlés (1944) és a Nemzeti Főtanács (1945), a Magyar Köztársaság (1946), a Népköztársaság (1949), a Magyar Köztársaság (1989) és az ezzel kapcsolatos, máig működő Alkotmány (1949), amelyet eddig legalább hétszer módosítottak (1950, 1953, 1954, 1957, 1975, 1983, 1988). Közjogilag érvénytelen a második világháború után kihirdetett béke (amelynek alig van olyan pontja, amit a kommunisták meg ne szegtek volna), az alapszerződések stb. Az *Alkotmánybíróság* (ami közjogilag szintén nincs), fölülbírálja az Országgyűlést – ami idegen test a magyar alkotmányjogi fejlődésben – *egy közjogilag nem létező alkotmányt tesz vizsgálata mércéjéül*.

Tehát, a nemzetközi jog mai álláspontja szerint, Magyarország mindmáig az alkotmányjogi és a közjogi hiátus állapotában van. Tudja ezt rólunk az egész szakmai világ. A tisztességes közjogi rendezés hatalmi eszközökkel halasztható, de el nem kerülhető és nem is kifizetődő.

A kivezető út a Szent Korona közjogi és gyakorlati helyzetének helyreállítása a magyar történeti alkotmány (*Corpus Juris Hungarici* = Magyar Törvénytár) korszerűsítése révén. Ennek kapcsán a legfontosabb feladatunk annak tisztázása, hogy ebbe a folyamatba miként kapcsolható az egész magyar nemzet, a *Membre Sacrae Coronae*. Ez nyilván több-, de legalább kétlépcsős megoldást igényel: 1) a magyarországi népesség; 2) a mai ország területén kívül élők szintje.

A nemzetközi tapasztalat arra int, hogy a célszerű megoldás egy széleskörű alkotmányozó országgyűlés létrehozása, amely elsőként hatályon kívül helyezi az 1946. évi I. törvényt (Magyar Köztársaság) és az 1949. évi XX.-at (Magyar Népköztársaság Alkotmánya és vele együtt valamennyi módosítását, beleértve az 1989. évit); újból hatályba helyezi az 1920. évi I. törvénycikket (az alkotmányosság helyreállításáról és az állami hatalom gyakorlásának ideiglenes ren-

dezéséről), az 1920. évi XVII. törvénycikket (az alkotmányosság helyreállításáról és az állami főhatalom gyakorlásának ideiglenes rendezéséről szóló 1920. évi I. törvénycikk 13.§-ának módosításáról), és az 1933. évi XXIII. törvénycikket (az alkotmányosság helyreállításáról és az állami hatalom ideiglenes rendezéséről szóló 1920. évi I. törvénycikk 13.§-ának újabb módosításáról) és az 1937. évi XIX. törvénycikket (a kormányzói jogkör kiterjesztéséről és a kormányzóválasztásról). Ettől kezdve a bíróságok ítéletüket a Magyarország Szent Koronája nevében hozzák.

Ezt követő feladat a Corpus Juris Hungarici korszerűsítése, továbbfejlesztése - az egyetemes magyar nemzet hosszú- és rövidtávú céljai és érdekei szerint. Ezt jelenti a közjogi rendezés.

A Szent Korona-eszmében együtt van az uralkodói elv, a demokratikus vagy népfelségi elv, és a keresztény elv – ez minden jelentős kutató egyértelmű megállapítása. Ebből következőleg, mind a Szent Korona-eszme, mind pedig maga a Corpus Juris Hungarici alkalmazható akár a köztársasági államformára is. Nemzeti hagyományaink megőrzése nem maradiság, nem jelenti a történelem kereké visszaforgatását, de igenis jelenti önmagunk és történelmi értékeink megbecsülését: az egyetlen járható utat, a szabad népek demokratikus családjába.

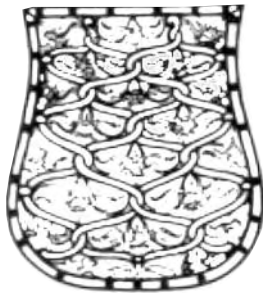
Talán nem felesleges hangoztatnunk, hogy mindezek eléréséhez kizárólag a békés út vezet. Legyünk legitimisták – a szó ősz-eredeti értelmében, tehát legyünk törvénytisztelők – és tiszteljük őseinket, múltunkat, általa pedig önmagunkat.

Ajánlott irodalom

Bölöny József	Sacra Regni Hungarici Corona. In: A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület III. (Londoni) Magyar Őstörténeti Találkozója Előadásai És Iratai. Zürich-Budapest 1999 ISBN 963 85634 5 3
Csihák György	A magyar parlamentarizmus ezer éve Budapest. 1990 ISSN 963 02 8925 3
Csihák György	Ex Oriente Lux Budapest-Zürich 1996 ISBN 963 85274 71
Csihák György	I. István király életműve és a magyar államalapítás. In: A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület Ötödik Magyar Történelmi Iskola Előadásai És Iratai. Budapest-Zürich 1997 ISBN 963 85684 1 0
Csomor Lajos	Magyarország Szent Koronája Vaja 1986 ISBN 963 01 7298 4
Deér József	Die Heilige Krone Ungarns. Graz-Wien-Köln 1966
Endrey Antal	A Szent Korona – Attila öröksége? Carpathian Press, Australia 1988
Eckhart Ferenc	A Szent Korona-eszme története. Budapest 1941
Farkas Ferenc, Vitéz, Kisbarnaki	Az altöttingi országgyűlés története München 1969, Mikes Kelemen Kiadó
Fizikai Szemle	Egy régi kor kozmológiájának emléke: a magyar korona. 1981/12
Ipolyi Arnold	Magyar Mythologia. Pest 1854 Heckenast
Kovács Éva/Lovag Zsuzsa	A magyar koronázási jelvények. Budapest 1980 ISBN 963 13 0758 1
Szigeti István	A Szent Korona titka. Aachen 1994
Vass Ferenc	Viták a magyar Szent Korona származásáról
Váralljai Csocsán Jenő	A Szent Korona eredete
Radványi Irène-Henriette	A hikszoszok turáni eredetéről Az utolsó három írás. In: A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület III. (Londoni) Magyar Őstörténeti Találkozója Előadásai És Iratai. Zürich-Budapest 1999 ISBN 963 85684 5 3

Magyar – nép – kisebbség

Régóta tapasztalom, hogy magyar összejöveteleken igen hamar ellentétes -

hogy ne mondjam ellenséges - táborok alakulnak pillanatok alatt, szinte kizárólag, vagy igen gyakran azért, mert ugyanannak a szónak, kifejezésnek, vagy gondolatnornak magyarok más és más értelmet tulajdonítunk. Ezért is beszéllek gyakran nemzet tudatunk zavaráról.

Nem új dolog ez. A magyar igen régi nép, tudatában sajátjaként rengeteget őriz a földön élt legrégebbi népek szellemi kincséből. Tudatunk ezen a ponton ütközik más népek tudatában őrzött hasonló elemekkel, így évezredes harcokról beszélhetünk, amely harcban - úgy tűnik - az utóbbi ezerévszáz évben fokozatosan a vesztes oldalra csúszunk.

Témánkhoz kanyarodva, kezdjük a *magyar* fogalmával. Hangsúlyoznom kell, hogy itt nem a mi, történelmileg kialakult magyar *nemzetfogalmunkkal* (lásd: A magyar nemzet múltja c. fejezet) hanem az *új, európai nemzetfogalommal* kell dolgoznunk. Amikor tehát itt *magyarról* beszélünk, akkor *egy nyelvében és közösségi tudatában eléggé egységes, emberbarát és jól meghatározott etnikumról* beszélünk, idesorolva mindazokat, akik magukat tudatosan magyarnak vallják, és se más etnikumhoz, se más nemzeti közösséghez nem tartoznak. Ezeket a magyarokat két csoportba sorolhatjuk:

a legnagyobb csoport a mai Magyar Köztársaság területén él, ezeket nevezik anyaországiaknak;

a második csoport *nemzetiségi sorban* él. Ez utóbbi csoportot felbonthatjuk kétszer, kétféle csoportba: egyfelől, a *nemzetiségi magyar* élhet nemzetiségi sorban *saját akaratából* (mint például a kivándorlók) és *kényszerből* - ilyen a Trianon által sújtott területek magyarsága. Másfelől, a nemzetiségi sorban élő magyarok *élhetnek tömbben*, mint például a székelyek Gyergyóban és Csíksban, vagy a nyugati magyarok New Yorkban és Chicagóban, és *élhetnek szóróványban*, mint az erdélyi magyarok Biharban, a nyugati magyarok Franciaországban, stb.

Szerintem ezek összessége alkotja az *egyetemes magyarságot* - ismétlem - akkor, ha *nyelvében és közösségi tudatában magyar* és nem tartozik se más etnikumhoz, se más nemzeti közösséghez. Ajánlom, hogy figyelmünket erre a magyarságra összpontosítsuk, és csak ha és amennyiben ennek a magyarságnak a szempontjából szükséges, akkor foglalkozzunk más etnikumokkal, közösségekkel. Ajánlom, tekintsük kivételnek azokat, akik magyarul beszélnek, de más etnikumhoz és/vagy más nemzetiséghez tartoznak, valamint azokat, akik például magukat magyarnak vallják, de nem tudnak magyarul stb.

Ne legyünk kirekesztők, se ellenségesek másokkal szemben, de szögezzük le, hogy ha mi magyarokról beszélünk, akkor kikerül van most szó, viszont amit mondunk, azt vagy egységesen minden magyarra értjük, vagy ha különbséget teszünk, akkor is ugyanarról a magyarról beszélünk, de megmondjuk, hogy a magyarság mely rétegéről van szó. Ily módon nem leszünk ellenségesek, de kizáróak lehetünk, hiszen mások az elvárásaink is, attól függően, hogy kiről van szó.

Ezek után áttérek a *kisebbség fogalmára*. Tudvalevő, hogy történelmileg - főleg az Egyesült Nemzetek Szervezete keretében - ezen fogalomnak a nemzetközi szóhasználatba való bevezetését elsősorban azok erőltették, akiknek nem volt, vagy esetleg máig sincs saját hazájuk. Tehát ez a fogalom nincs ötven éves.

Östelepes lakosságra a kisebbség fogalmát sehol se alkalmazzák. Itt szeretném hangsúlyozni, hogy feltétel nélkül el kell ismerni minden nép saját hazához való jogát.

A kisebbség fogalmát fokozatosan kibővítették etnikai, nemzetiségi, vallási, kulturális, nyelvi stb. jelzőkkel. Azt is világosan kell látni, hogy mi, a mi nyelvünkben régóta kialakítottuk a megfelelő elnevezéseket, tehát nem kell kölcsönöznünk, különösen nem, ha a történelmi Magyarországról van szó, ahol teljesen más nemzetfogalom érvényesült. Olyan kisebbségek nálunk soha nem léteztek, legfeljebb történelmileg igen rövid ideig, mint amilyenek ma a magyarok a szomszédos országokban, vagy mint amilyenekre ma a nemzetek közössége ezt a kifejezést gyakran használja. *A mi fogalmaink szerint a magyar a Kárpát-medencében kisebbségben nem lehet, legfeljebb nemzetiségi sorban.*

Természetesen használnunk kell a kisebbség fogalmát, pl. a nemzetközi szervezetekben, de a magunk nyelvén és a mi dolgainkban, magunkra vonatkoztatva *kerülnünk kell*. Pont a nemzetiségi sorban élő testvéreink figyelmeztetnek erre bennünket elég gyakran és minden látható eredmény nélkül. Ha mi önmagunkat is kisebbségnek nevezzük, a sok ismételtes eredménye az lesz, hogy elhiszük, és elfelejtjük saját valóságos múltunkat, ami egyetlen magyar célkitűzése sem lehet.

Mondok egy példát. Megkötöttük az ukrán alapszerződést, amelyben - tudja Isten hányadszor - ismét leszögeztük, hogy nem törekszünk a fennálló államhatárok erőszakos megváltoztatására. Tudja az egész világ - de legalább aki akarja -, hogy ezek a határok úgy jöttek létre, hogy egy általunk vesztett háború után, a térségben idegen nagyhatalmak ránkényszerítették, mégpedig saját maguk által megfogalmazott alapelveik mellőzésével. Ukrajna jelenlegi elnöke, Kárpátalja Ukrajnához való csatolásának ötvenéves évfordulója alkalmával Kárpátalján kijelentette, hogy ötven évvel ezelőtt, egy rövid átmenet után Ukrajna újra egyesült, mert a Kárpátok a történelemben sohasem választották el a Kárpátalját Ukrajnától. Ebben a mondatban egy szó, egyetlen gondolat igazság nincs, mégsem emelte fel ez ellen a szavát hivatalosan senki. Ha mi elfogadjuk azt, amit ránk kényszerítettek, akkor a többiek is tartoznak elfogadni a történelmi igazságot. Ezt a helyzetet mi magyarok nem kerestük. Aki nem hiszi, nézzen utána a történelemben.

Miután „A magyar nemzet múltja” c. írásunkban tisztáztuk tehát a „magyar nemzet” fogalmát, foglalkozunk a „nép” és a „kisebbség” fogalmával, leginkább azért, mert számos félrevezető dolog körüllengi ezeket a fogalmakat a szakirodalomban is és a hivatalos gyakorlatban is. Tárgyunknak Magyarországon magyar nyelvű szakirodalma az újabb időkből szinte egyáltalán nincs, ami van, az többnyire nem magyar, ezért számunkra hasznavehetetlen.

Azt tisztáztuk, hogy a „magyar nemzet” a „Szent Korona Népe” - ez tehát nem etnikai, nem faji, hanem *közjogi, szellemi állapot és fogalom*.

Eckhart Ferenc, a nagy magyar jogtörténész talált egy levelet, amit Werbőczy országbíróként írt egy másik magyar főúrnak 1517-ben: „Én mindenkinek megkülönböztetés nélkül igazságot tartozom szolgáltatni, mégha zsidó vagy cigány is, csak Magyarország Szent koronájának alattvalója legyen, aki ezt kéri.”

Ebből az is következik, hogy senkit senki nem kényszerít arra, hogy - nemzeti értelemben - magát magyarnak vallja. Miként mindenki rá van bízva pl. hogy erkölcsös legyen, hogy miként öltözködjön, hogy növessze-e szakállt, éppúgy eldöntheti, hogy miután a Szent Korona Tagja, vállalja-e, akarja-e? Az embernek értelme és szabad akarata van. Nézzük Hóman Bálint meghatározását: „A faj vagy fajta a közösség vérségi egységét, tagjainak közös eredetét, a nép ennek társadalmi és művelődési egységét, életformáját és világszemléletének azonosságát, a nemzet, a közösség államszervezeti egységét, politikai egyéniségét és szemléletét fejezi ki.

A fajta és a nép őseredeti alakulások, a nemzet későbbi fejlemény, minden nép történetének későbbi időszakában jelentkezik. A fajta természeti, a nép és nemzet történeti, amaz társadalmi ez pedig politikai alakulat. Az ember természeti lényként egy fajtához, társadalmi lényként egy néphez, politikai lényként egy nemzethez tartozik.

A fajta közös eredetű és közös ősök testi-lelki vonásait viselő emberek és csoportok természetes úton létrejött közössége. A nép egyhelyütt és azonos életformák között együttélő, azonos nyelvű embercsoportok világszemléleti közössége. A nemzet egyazon állami szervezet keretei közt élő egyének és csoportok politikai közössége, az államszervező és államfenntartó nép politikai megjelenési formája.” (Ős emberek - ősmagyarok, Atlanta, 1985. 54-55 oldal)

Ez teljesen világos, semmi kiegészítést, magyarázatot nem igényel, viszont ajánlatos jól megtanulni.

Vegyük ezek után a „kisebbség” fogalmát - azért is, mert a magyarok világa is hangos a „magyar kisebbség” erőltetésétől.

Ismét leszögezzük, hogy a *Kárpát-medencében nincs magyar kisebbség*. Ebben a tárgyban napjainkban érdemleges elméleti munka csak Erdélyben és a Felvidéken folyik. Az ottani magyarok törvényes képviselőjében fellépők, minden illő alkalommal követelik, hogy őket senki ne nevezze kisebbségnek. Mi itt a helyzet?

Etnikai, nemzeti kisebbség minden olyan népcsoport, amelyiknek nincs saját hazája. Például a kurdok Törökországban, Irakban, Örményországban stb. Pont ilyen kisebbség minden betelepülő: például az oroszok a balti államokban, a fekete afrikaiak egy fehérek lakta országban stb. Felekezeti kisebbség egy keresztény csoport egy moszlim országban.

A dolgokat azok szeretik összekeverni, akik vagy tudatlanok, vagy a zavarosban szeretnek halászni. Az Európában őstelepes lakosok mindenütt tiltakoztak az ellen, amikor őket saját hazájukban kezdték kisebbségnek nevezni. Kiharcolták, hogy minden jelentős, idevágó, nemzetközi jogi iratban mára, a nemzeti közösségeket nem a „kisebbség”, hanem főleg a „népcsoport” szóval nevezik.

A népcsoportok számára öngazgatást, önkormányzatot ajánlanak, biztosítanak stb. Alapelv, hogy a *„kisebbség” van nehezebb helyzetben, ezért nekik több jog jár, mint a többségnek*.

Önkormányzati, öngazgatási ügy esetén nem területi szavazást kell tartani, hanem *belső szavazást*: például egy földrajzi egységben, mint város, megye stb., vagy egy felekezeti közösség dolgában, az adott csoport szavazzon és nem pl. az adott földrajzi, vagy közigazgatási egység lakói.

A nemzetközi dokumentumokban feltüntetett rendelkezések és politikai kötelezettségek egyaránt vonatkoznak mindhárom - a személyi, a közösségi és a területi - autonómiára. Néhány példa:

Az Európai Együttműködési és Biztonsági Értekezlet (EBEÉ) koppenhágai dokumentumának (1990) 35. pontja értelmében az aláíró államok erőfeszítéseket tesznek a történelmi és területi körülményeknek megfelelő közigazgatási - vagy helyi autonómia alkalmazására a nemzetiségek etnikai, kulturális, nyelvi és vallási identitásának kifejezéséért.

Az EBEÉ genfi dokumentumában (1991) a résztvevő államok elismerik azon intézkedések fontosságát, amelyeket a nemzetiségek történelmi és területi feltételeinek megfelelően azon országoknak ajánlatos meghozniuk, ahol a problémák megoldása különleges figyelmet igényel. Az aláíró államok érdeklődéssel vették tudomásul a demokratikus megoldásokkal elért pozitív eredményeket, amely megoldások közé tartozik: a közigazgatási vagy helyi autonómia, valamint a területi autonómia, amely a szabad és időszaki választások révén létrehozott tanácsadó, törvényhozó és végrehajtó testületeket-intézményeket is magába foglalja.

Az Európa Tanács 1201/1993. számú Ajánlása 11. szakaszában előírja a nemzetiségekhez tartozó személyek azon jogát, hogy azokban a régiókban, ahol ezen személyek a lakosság számához viszonyítva többségben vannak, *autonóm vagy helyi hatóságokkal*, vagy a sajátos történelmi és területi feltételeknek megfelelően *sajátos státussal* rendelkezzenek.

Az Európa Parlament az Unió állampolgárságára vonatkozó, 1991. november 21. Határozata 3. szakaszában kinyilatkozza, hogy az Unió és a tagországok bátorítják a területükön történelmileg jelenlévő etnikai - és nyelvi közösségek identitásának kifejezését és együttélésük elősegítését, garanciát vállalva az állampolgárok tényleges egyenlőségének biztosítására, a sajátos helyi-, regionális-, vagy csoport önkormányzati formák szavatolására, a régiók közötti együttműködés, a határokat túllépő kooperáció elősegítésére.

A területi autonómia működését szavatoló garanciák és jogi keretek megteremtésére több példát találunk az európai gyakorlatban:

- 1) az olaszországi Bozen (Bolzano) és Dél-Tirol (Südtirol-Trento) régió autonómia - statútuma (1972, 1992) önkormányzást szavatol a német nyelvű közösség által lakott Bolzanonak (Bozen-Bolzano) és a kétnyelvű, tehát német és olasz közösségek által lakott Trentinónak (Südtirol-Trento);

- 2) a spanyolországi Katalónia autonómia törvénye (1979) önkormányzást szavatol a többségben katalánok által lakott régióknak;

- 3) a spanyolországi Baszkföld autonómia törvénye (1979. XII. 18.) önkormányzást szavatol Euskal Herria területnek;

- 4) a spanyolországi Galícia autonómia törvénye (1981. IV. 6.) önkormányzást szavatol a galegok által lakott régióknak;

- 5) a spanyolországi Asztúria autonómia törvénye (1981. XII. 30.) területi önkormányzást szavatol a bable nyelv védelmére;

- 6) a spanyolországi Valencia autonómia törvénye (1982. VII. 1.) önkormányzást szavatol a többségben valenciaiak által lakott Alakant, Castello, Valencia területeknek;

7) a spanyolországi Aragónia autonómia törvénye (1982. VIII. 10.) önkormányzást szavatol a területnek és népének;

8) a spanyolországi Navarra autonómia törvénye (1982. VIII. 10.) önkormányzást szavatol a kasztíliai és a baszk nyelvű polgárok által lakott területeknek;

9) a spanyolországi Baleári-szigetek autonómia törvénye (1983. III. 1.) önkormányzást szavatol a többségben katalánok lakta területeknek;

10) a portugáliai Azori és Madeira szigetek politikai-közigazgatási autonómiája a Portugál Alkotmány 227. szakasza 1. bekezdése értelmében a területek földrajzi, a gazdasági, társadalmi és kulturális sajátosságaira és a szigetek lakosságának arra a történelmi óhajára épül, hogy autonómiát biztosítsanak számukra;

11) a finnországi Aland sziget svéd autonómiával bír.

Érdemes felfigyelni arra, hogy a Spanyol Alkotmány 3. szakaszának 1. bekezdése előírja: az állam hivatalos spanyol nyelve a kasztíliai; a 2. bekezdés pedig kinyilatkozza: a többi spanyolországi nyelv szintén hivatalos a megfelelő autonóm közösségben, a Statútumok előírásaival összhangban. Egyébként ezen Alkotmányban külön fejezet rendelkezik az autonóm közösség jogairól.

A Svéd Alkotmány I. fejezetének 1. szakasza kijelenti: *a svéd nemzet szuverenitása, többek között, a területi közösségek autonóm öngazgatásán keresztül valósul meg.*

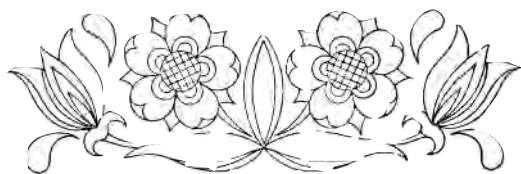
A Finn Alkotmány 14. szakasza értelmében a finn és a svéd nyelv a Köztársaság nemzeti nyelve.

A finnországi Aland sziget svéd autonómiával bír.

Ezen jogok biztosításának nem előfeltétele a földrajzi összefüggés, vagy távolság. Franciaországnak vannak tengerentúli megyéi, az Észak-Amerikai Egyesült Államokhoz tartozik mint szövetségi állam Alaszka és a sziget Jamaika, Oroszországhoz a balti állam Königsberg, ma Kalinyingrád stb.

Függelék

A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület eddig megjelent kiadványai

1. **Első (Benidormi) Magyar Őstörténeti Találkozó Előadásai és Iratai** (153 oldal, ebből 60 oldal angol, francia és német nyelvű) Zürich, 1991. ISBN 963 02 8926 1
2. **A Második (Zürichi) Magyar Őstörténeti Találkozó Előadásai és Iratai** (140 oldal, ebből 50 oldal angol, francia és német nyelvű) Zürich, 1993. ISBN 963 02 8926 2
3. **Magyarok Őstörténete.** Összefoglaló áttekintés (48 oldal) írta a Zürichi Magyar Történelmi Egyesület őstörténeti írói munkaközössége, Zürich-Budapest, 1992. ISBN 963 02 8925 3; második kiadás 1996. ISBN 963 85274 6 3
4. **A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület Első (Szegedi) Magyar Történelmi Iskolájának Előadásai és Iratai** (275 oldal, az előadások szövege, jegyzőkönyv, műsor) Zürich, 1993. ISBN 963 8465 00 X
5. **Magyar Történelmi Tanulmányok 1.** (133 oldal) kiegészítő tanulmányok a Tabi iskola előadásaihoz, Zürich, 1993. ISSN 1217 4629
6. **Csihák György: A magyar parlamentarizmus ezer éve** (91 oldal) összefoglaló áttekintés, Budapest, 1990. ISBN 963 02 8925 3
7. **Nagy Gyula: Az ellopott magyar őstörténet. Magyar Történelmi Tanulmányok 2.** (119 oldal) Budapest-Zürich, 1994. ISBN 963 04 4112 8
8. **Képeslapok magyar történelmi motívumokkal** 8 különféle, szimpla és dupla

9. **A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület Második (Tabi) Magyar Történelmi Iskola Előadásai és Iratai** (416 oldal) az előadások szövege, jegyzőkönyv, műsor, Budapest-Zürich, 1994. ISBN 963 04 4413 5

10. **Die Frühgeschichte der Ungarn.** Zusammenfassung (Geschrieben von der Arbeitsgruppe des Ungarisch Historischen Vereins Zürich, 54 Seiten), Zürich-Budapest, 1994. ISBN 963 85 274 4 7

11. **A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület Harmadik (Tapolcai) Magyar Történelmi Iskolája Előadásai és Iratai** (224 oldal) az előadások szövege, jegyzőkönyv, műsor, Budapest-Zürich, 1994. ISBN 963 85 274 12

12. **A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület Első (Székelyudvarhelyi) Övezeti Történésztalálkozó Előadásai és Iratai** (180 oldal) az előadások szövege, jegyzőkönyv, műsor, Budapest-Zürich, 1994. ISBN 963 85274 2 0

13. **Csihák György: Beszélgetés népemmel a hazánkról** (64 oldal) Budapest-Zürich, 1995. ISBN 963 85274 5 5

14. **A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület Második (Komáromi) Övezeti Történésztalálkozó Előadásai és Iratai** (152 oldal) az előadások szövege, jegyzőkönyv, műsor, Komárom-Komárno-Zürich, 1995. ISBN 963 85274 3 9

15. **A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület Kilencedik (Tapolcai) Magyar Őstörténeti Találkozó Előadásai és Iratai** (143 oldal) az előadások szövege, jegyzőkönyv, műsor, Budapest-Zürich, 1995. ISBN 963 85274 1 2

16. **Csihák György: Ex Oriente Lux** (250 oldal) tanulmány a magyar múltról, jelenről és a jövőről, Budapest-Zürich, 1996. ISBN 963 85274 7 1

17. **A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület Tizedik (Tapolcai) Magyar Őstörténeti Találkozó és Negyedik Magyar Történelmi iskola Előadásai és Iratai** (258 oldal) az előadások szövege, jegyzőkönyv, műsor, Budapest-Zürich, 1996. ISBN 963 85274 8 X

18. **Germann Georg: Ungarisches im Bernischen Historischen Museum** (mit Farbbildern). **A Berni Történelmi Múzeum magyar emlékei** (kétnyelvű kiadvány színes képekkel) Bern-Budapest, 1996. ISBN 963 85 274 9 8

19. **Csámpai Ottó: Nemzet és társadalom. Bevezetés az etnopszichológiába.** (152 oldal) Budapest-Zürich, 1996. ISBN 963 85 684 02

20. **Honfoglalásunk és előzményei.** A tizenegyedik Magyar Őstörténeti Találkozó Előadásai és Iratai (173 oldal) az előadások szövege, jegyzőkönyv, műsor. 10 oldal angol-magyar-német-francia és orosz nyelvű őstörténeti fogalmak. **Keresztény egyházak és történelmi szerepük a Kárpát-medencében.** Az Ötödik Magyar Történelmi Iskola Előadásai és Iratai (110 oldal) az előadások szövege, jegyzőkönyv, műsor. Budapest-Zürich, 1997. ISBN 963 85684 1 0

21. **Nagy Kálmán: A honfoglalás hadtörténete** (151 oldal). Budapest, 1998. ISBN 963 7810 97 8 (Közösen a Szabad Tér kiadóval)

22. **Csihák György: Válasz népem kérdéseire a hazánkról** (102 oldal) Budapest-Zürich 1999

23. **A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület Nyolcadik (Kaposvári) Magyar Őstörténeti Találkozó Előadásai és Iratai** (140 oldal) az előadások szövege, jegyzőkönyv, műsor, Budapest-Zürich, 1999. ISBN 963 85684 2 9

24. **Die Ungarn und die Abtei Sankt Gallen. Magyarok és a Szent Galleni Apátság** (114 oldal) az előadások szövege St. Gallen-Budapest. Kétnyelvű kiadvány a Magyar Nemzeti Múzeumban 1998-ban rendezett „Die Kultur der Abtei Sankt Gallen“ című kiállítás alkalmával, az ELTE-n rendezett nemzetközi konferencia előadásai. 1999. ISBN 963 85684 3 7

25. **A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület Harmadik (Londoni) Magyar Őstörténeti Találkozó Előadásai és Iratai** (188 oldal) az előadások szövege, jegyzőkönyv, műsor, Budapest-Zürich, 1999. ISBN 963 85684 5 3

26. **Csihák György: A magyar nemzet múltja « Szent István király életműve és a magyar államalapítás « A bambergi lovas « Sacra Regni Hungarici Corona és a magyar közjogi rendezés kérdései ma « Magyar - nép - kisebbség.** (98 oldal) Budapest-Zürich, 1999. ISBN 963 85684 6 1

Előkészületben

1. Nagy Gyula: Az ellopott magyar őstörténet 2. Zürich-Budapest 1999
ISBN 963 85684 4 5
2. Négy övezeti történeesztalálkozó előadásai és iratai
3. Két magyar történelmi iskola előadásai és iratai
4. Öt magyar őstörténeti találkozó előadásai és iratai

Kiadványaink megtalálhatók minden nagyobb magyarországi könyvtárban és további 70 ország 165 könyvtárában, tehát mindenütt, ahol magyarok élnek vagy tanulnak

TÖRTÉNELMI VERE UNGARISCH HISTORISCHER VEREIN ZÜRICH

INFO

**Zürichi Magyar Történelmi Egyesület
Ungarisch Historischer Verein Zürich**

Sekretariat des Treffens zur Frühgeschichte der Ungarn
Magyar Őstörténeti Találkozók Titkársága
CH-8047 Zürich, Postfach 502
Postscheckkonto: Zürich 80 36214-1
(nur über Post/csak postán)

Präsident/Elnök:
Dr. György J. Csihák
Telefon: 0043/3352/31872

Öffentliche Vorträge
am zweiten Dienstag jeden Monats um 19 Uhr
CH-8047 Zürich, Winterthurerstrasse 135. Telefon: 0041/1/3623303

Gemeinnütziger Verein Svájci Közérdekű Egyesület

Kapcsolati cím Magyarországon
Dr. Sárkány Kálmánné
H-1053 Budapest, Papnövelde utca 3.
Telefon: 0036/1/2667349

Nyilvános előadás
minden hónap utolsó előtti csütörtökjén 17 órakor
H-1051 Budapest, Arany János u. 10. Telefon: 0036/1/3116287

E-mail: tapolca@c3.hu

Honlap: www.c3.hu/~tapolca

ZÜRICH
MAGYAR
TÖRTÉNELMI
EGYESÜLET

Zepetnek Nyomda, 8171 Balatonvilágos
(& 2 (88) 480-511

Felelős vezető: Töttössy Péter

Kiadja a Zürichi Magyar Történelmi Egyesület.

Készült 1000 példányban.

ISBN 963 85684 6 1